

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΟΔ'

ΙΩΑΝΝΟΥ ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ 14 - 115 21 ΑΘΗΝΑΙ, ΤΗΛ. 72.18.308

1 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1997

ΑΡΙΘ. 19

ΑΓΙΟΝ ΟΡΟΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ*

10. Άγιον Όρος και γνωστικές αξίες

Ἡ Ἀθωνικὴ Πολιτεία, ἐὰν καταφάσκη καὶ εὐλογῆ τὴν ὑλικὴν κτίσι, τὶς οἰκονομικὰς ἀξίας, τὸν ἐξυπηρετοῦντα τοὺς ἀνθρώπους τεχνικὸν πολιτισμὸν καὶ τὴ βιολογικὴ-σωματικὴ σφαιρὰ ἐφ' ὅσον αὐτονοήτως ὅλα αὐτὰ χρησιμοποιοῦνται συμφώνως πρὸς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ καὶ τίθενται στὴν ὑπηρεσίᾳ τῶν ἀνωτέρων πνευματικῶν ἀξιών, πολὺ περισσότερον ἐξαγιάζει τὶς ἀνώτε-

Τοῦ κ. **ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ**

Ὁμοτ. Καθηγητοῦ τοῦ Παν/μίου Ἀθηνῶν
Τακτικοῦ Μέλους τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἀκαδημίας
τῶν Ἐπιστημῶν καὶ τῶν Τεχνῶν

ρες πνευματικὲς πολιτιστικὲς ἀξίες καὶ προάγει τὴν καθ' ὑγίᾳ τρόπον πραγματοποιήσῃ τους.

Ὅσον ἀφορᾷ στὴ συμβολὴ τοῦ Ἁγίου Ὁρους στὴν κατάφασι ἢ πραγμάτωσι τῶν γνωστικῶν ἀξιών καὶ στὴν ἀνάπτυξι τῶν *Γραμμάτων* καὶ τῶν *Ἐπιστημῶν*, θὰ ἠμπορούσαμε νὰ ὑπενθυμίσωμε τὰ ἐξῆς:

α) Εἶναι καταπληκτικὴ ἡ εὐρύτης ἀντιλήψεως, μὲ τὴν ὁποία οἱ μοναχοὶ ἀφιερώνουν σημαντικὸν χρόνον στὴ μελέτη καὶ στὴν ὀργάνωσι τῶν θαυμασιῶν βιβλιοθηκῶν τους, τὶς ὁποῖες ἐπιδεικνύουν μὲ ὑπερηφάνεια.

Οἱ βιβλιοθήκες αὐτὲς διαφυλάττουν περغامνὰ καὶ χάρτινα, μεγαλογράμματα καὶ μικρογράμματα χειρόγραφα (εἰλητάρια, κώδικες)⁶³ καὶ ἔντυπα βιβλία. Πλεῖστα ἐκ τῶν χειρογρά-

φων αὐτῶν προέρχονται ἀπὸ τὰ ἴδια τὰ βιβλιογραφεῖα τοῦ Ἁγίου Ὁρους, στὰ ὁποῖα ἀπὸ τὸν 1' ἕως καὶ αὐτὸν τὸν 10' αἰῶνα ἐργάσθησαν διαπρεπεῖς «βιβλιογράφοι» ἢ «καλλιγράφοι»⁶⁴. Ἦδη οἱ ὑπάρχοντες κατάλογοι τῶν χειρογράφων τοῦ Ἁγίου Ὁρους⁶⁵, παρὰ τὶς τυχὸν ἐλλείψεις καὶ ἀτελειὰς τους, ἀναφέρουν τὸ πλῆθος τῶν χειρογράφων, τῶν ὁποίων ὁ ἀριθμὸς συνεχῶς αὐξάνεται ἔνεκα τοῦ γεγονότος ὅτι κελλιωτικὲς ἢ καλυβιωτικὲς βιβλιοθήκες συγχωνεύονται μὲ μοναστηριακὰς. «*Τὸ Πατριαρχικὸ Ἰδρυμα Πατερικῶν Μελετῶν Θεσσαλονίκης, ποὺ ἀρχισε τὴν μεθοδικὴ διερεύνησι τοῦ περιεχομένου τῶν ἀθωνικῶν συλλογῶν χειρογράφων ἀπὸ τοῦ 1969 ἔχει ἐπισημάνει ἐπὶ πλέον 4.500 χειρόγραφα ἀκατάγραφα καὶ ἄγνωστα. Ἐτσι ὁ συνολικὸς ἀριθμὸς τῶν ἑλληνικῶν χειρογράφων τοῦ Ὁρους ἀνέρχεται, κατὰ τὶς σημερινὲς ἐκτιμήσεις (δηλ. τοῦ ἔτους 1992), σὲ 16.000 περίπου, στὰ ὁποῖα πρέπει νὰ προστεθοῦν 1500 περίπου ξενόγλωσσα, κυρίως σλαβικά*»⁶⁶. Γιὰ τὰ τελευταῖα γνωστὰ εἶναι λ.χ. οἱ ἐρευνες τοῦ Καθηγητοῦ κ. Ἀντ. Ταχιάου. Ὁ κ. Κρίτων Χρυσοχοΐδης, ἀναφερόμενος στὶς ἐρευνητικὲς προσπάθειες τοῦ Πατριαρχικοῦ Ἰδρυματος Πατερικῶν Μελετῶν Θεσσαλονίκης καὶ τῶν Ἰνστιτούτων Βυζαντινῶν καὶ Νεοελληνικῶν Ἐρευνῶν τοῦ Ἐθνικοῦ Ἰδρυματος Ἐρευνῶν (Ε.Ι.Ε.), σημειώνει: «*Ἡ μελέτη τῶν γραπτῶν μνημείων ποὺ ἀ-*

64. Παν. Κ. Χρήστου, ἐνθ' ἄνωτ., σσ. 448-449.

65. Περὶ τῶν καταλόγων τούτων καὶ ἰδίως περὶ τοῦ διτόμου καταλόγου τοῦ Σπυρίδωνος Λάμπρου βλ. Χ. Γ. Πατρινέλη, ἐνθ' ἄνωτ. καὶ Παν. Κ. Χρήστου, ἐνθ' ἄνωτ., σσ. 452-453. Κρίτωνος Χρυσοχοΐδου, Ἀρχεῖα καὶ Βιβλιοθήκες (Ἁγιον Ὁρος): «Ἡ Καθημερινὴ - (ἐνθετον) Ἐπτὰ Ἡμέρες», Ἀφιέρωμα: Ἁγιον Ὁρος: Ἡ κιβωτὸς τῆς Ὁρθοδοξίας, Ἀθήναι, 5 Ἰουλίου 1992, σσ. 14-15.

66. Παν. Κ. Χρήστου, ἐνθ' ἄνωτ., σ. 453.

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 739 τοῦ ὑπ' ἀρ. 18 τεύχους

63. Περισσότερα βλ. στὰ ἐξῆς: Χ. Γ. Πατρινέλη, Ἀθωσι-Βιβλιοθήκαι: Θ.Η.Ε., τόμ. 1, σσ. 935-941. Παν. Κ. Χρήστου, Τὸ Ἁγιον Ὁρος - Ἀθωνικὴ Πολιτεία - Ἱστορία, Τέχνη, Ζωή, Ἀθήναι, 1987, σσ. 453-454.

πόκειται στα Άρχεία και στις Βιβλιοθήκες του Άγίου Όρους είναι σήμερα πραγματικότητα. Το έρευνητικό πάθος και η αξιοσύνη δέν λείπουν από τους Έλληνες έπιστήμονες και η συμπαράσταση των Άγιορειτών Πατέρων είναι θερμή και άνυπόκριτη. Εύχης έργο θα ήταν και η άπρόσκοπτη χρηματοδότηση των προγραμμάτων, που έκπονούνται και άποτελούν ύψιστης σημασίας έθνικην άναγκαιότητα»⁶⁷.

Οί Βιβλιοθήκες του Άγίου Όρους διαφυλάττουν πλούτον πηγών και βοηθημάτων για όλους τους τομείς της γνώσεως και ιδίως για όλους τους κλάδους της Θεολογίας. Ύπενθυμίζομε μερικά παραδείγματα: Οί Βιβλιοθήκες αυτές συνετέλεσαν σημαντικώς στην προώθησι της μελέτης του θεολογικού ρεύματος του Ήουχασμού και της Θεολογίας του Άγίου Γρηγορίου του Παλαμά' στη μελέτη της Ιστορίας του Οίκουμηνικού Πατριαρχείου και των Σλαβικών Έκκλησιών' στην άνάπτυξι της Ιστορίας του βιβλικού κειμένου με την αξιοποίησι των βιβλικών χειρογράφων' στη γνώσι πτυχών της Ιστορίας της Βυζαντινής Άγιογραφίας, Ύμνογραφίας, Μουσικής και Ψαλτικής' στην προώθησι των Λειτουργικών Σπουδών κ.λπ.

Ειδικώς για τις Λειτουργικές Σπουδές άς έπιτραπή η ύπόμνησις των έξι παραδειγμάτων:

Ο άγιος Νικόδημος ο Άγιορείτης και ο Σωφρόνιος Εύστρατιάδης, Μητροπολίτης πρ. Λεοντοπόλεως, με τη μελέτη διαφόρων κωδίκων του Άγίου Όρους όχι μόνον προσέθεσαν στο Άγιολόγιο όνόματα Άγίων, αλλά και προέβαλον «νέας τέως άγνώστους Άκολουθίας Άγίων, έργα των μεγάλων της Έκκλησίας ποιητών, άγνωσμένων μέχρι σήμερα»⁶⁸.

Ο άείμνηστος Καθηγητής Παναγιώτης Τρεμπέλας με τη μελέτη χειρογράφων μερικών Ι. Μονών του Άγίου Όρους (όπως και διαφόρων άλλων βιβλιοθηκών) διεφώτισε τη διαμόρφωσι του Μικρού Εύχολογίου⁶⁹.

Ο γράφων με προσωπική μελέτη χειρογράφων μέσα στις φιλόξενες Βιβλιοθήκες των Ι. Μονών του Άγίου Όρους παρουσίασεν άφ' έ-

νός την εξέλιξι του κινήτου έορτολογίου της περιόδου του Τριωδίου⁷⁰ και άφ' έτέρου την Ιστορία των έορτολογικών η έγκωμιαστικών κηρυγμάτων⁷¹.

Οί Βιβλιοθήκες του Άγίου Όρους έδωσαν επίσης ώθησι στην άνάπτυξι των Βιβλικών και των Πατερικών Σπουδών και της Ιστορίας της Όρθοδόξου πνευματικότητας, διότι, εκτός του πλούτου των λειτουργικών έργων, διαθέτουν «κατά σειράν προτιμήσεως πρώτα τα κείμενα της Γραφής μαζί με πατερικά ύπομνήματα σ' αυτά, έπειτα τα έργα μιάς ομάδος έγκρίτων Πατέρων της Έκκλησίας (Μεγάλου Βασιλείου, Ιωάννου Χρυσοστόμου, Γρηγορίου Θεολόγου, Γρηγορίου Νύσης, Ιωάννου Δαμασκηνού, Θεοδώρου Στουδίτη), σε μικρότερη συχνότητα τα έργα άλλης ομάδος συγγραφέων (δηλαδή του Μεγάλου Άθανασίου, Κυρίλλου Τεροσολύμων, Κυρίλλου Άλεξανδρέως, Θεοδωρήτου Κύρου, Σωφρονίου Τεροσολύμων, Μαξίμου Όμολογητού, Κλήμεντος Άλεξανδρείας, Εύσεβίου Καισαρείας) και τέλος άγιολογικά και άσκητικά κείμενα. Τα κείμενα των νηπτικών και άσκητικών πατέρων κατείχαν (και κατέχουν) έπίλεκτη θέσι, ιδιαιτέρως μάλιστα τα Άποφθέγματα Γερόντων και τα έργα των Νείλου Άγκυρανού, Μακαρίου Αίγυπτίου, Μάρκου Έρημίτη, Διαδόχου Φωπικής, Ιωάννη Κλίμακος, καθώς και των μεταγενεστέρων Συμεών του Νέου Θεολόγου και Γρηγορίου Παλαμά. Πολλά από αυτά τα κείμενα ήσαν (και είναι) ξεχωρισμένα για κοινήν άνάγνωσι στην τράπεζα, άποτελοῦσαν (και άποτελούν) τα "άναγινωσκόμενα" κείμενα των Πατέρων, άλλα κατά τις επίσημες ήμέρες και άλλα κατά τις καθημερινές»⁷².

Χαρακτηριστική είναι η στάσις των μοναχών του Άγίου Όρους εναντι της άρχαίας έλληνικής παιδείας. Σε τοιχογραφίες του Άθω, —όπως λ.χ., και στην Ι. Μονή των Φιλανθρωπινών στη νησίδα των Ιωαννίνων—, μαζί με τις μορφές των χριστιανών Άγίων εικονίζονται οί μορφές άρχαίων σοφών (Φίλωνος, Κλεάνθους, Σόλωνος, Πυθαγόρου, Σωκράτους, Άριστοτέλους, Γαλη-

67. Κρίτωνος Χρυσοχοΐδου, ένθ' άνωτ., σ. 15.

68. Σωφρονίου Εύστρατιάδου, Μητροπολίτου πρ. Λεοντοπόλεως, Άγιολόγιον της Όρθοδόξου Έκκλησίας, Έκδ. δευτέρα της Άποστολικής Διακονίας της Έκκλησίας της Ελλάδος, Άθήναι, 1995, σ. ι'.

69. Παναγιώτου Ν. Τρεμπέλα, Μικρόν Εύχολόγιον, τόμ. Α' και Β', Άθήναι, 1950 και 1955.

70. Εύαγγέλου Δ. Θεοδώρου, Η μορφωτική άξία του ισχύοντος Τριωδίου - Διατριβή επί ύφηγεσία, έν Άθήναις 1958, σσ. 26-40.

71. Εύαγγέλου Δ. Θεοδώρου, Μαθήματα Έκκλησιαστικής Ρητορικής η Όμιλητικής, Έν Άθήναις 1986, σσ. 102, 115-120.

72. Παν. Κ. Χρήστου, ένθ' άνωτ., σ. 447.

νοῦ, Πλάτωνος, Πλουτάρχου)⁷³. Μέσα στις χιλιάδες παλαιῶν ἀγιορειτικῶν χειρογράφων βλέπομε καὶ ἔργα ἢ ἀποσπάσματα ἔργων, τὰ ὁποῖα μᾶς κληροδότησαν — γιὰ ν' ἀναφέρωμε κατ' ἀλφαβητικὴν σειρὰν μερικὰ ὀνόματα — οἱ Αἰλιανός, Αἰσωπος, Αἰσχύλος, Ἀνακρέων, Ἀριστοτέλης, Ἀριστοφάνης, Γαληνός, Δημοσθένης, Ἐπίκτητος, Εὐριπίδης, Ἡρόδοτος, Ἡσίοδος, Θεόγνις, Θεόκριτος, Θουκυδίδης, Ἴπποκράτης, Ἴσοκράτης, Ἰώσηπος, Καλλιμάχος, Κάτων, Λουκιανός, Ὅμηρος, Ὀράτιος, Πίνδαρος, Σόλων, Σοφοκλῆς, Φιλόστρατος, Φίλων, Φωκυλίδης, ὅπως καὶ πολλοὶ ἄλλοι⁷⁴.

Στις χιλιάδες τῶν χειρογράφων καὶ τῶν ἐντύπων βιβλίων, ποὺ φυλάσσονται στὶς Βιβλιοθήκες τοῦ Ἁγίου Ὁρους, ἀντιπροσωπεύονται ὅλοι οἱ κλάδοι τῆς γνώσεως καὶ τοῦ ἐπιστητοῦ ἀπὸ τὴν Γραμματικὴν, τὸ Συντακτικόν, τὴν Ρητορικὴν, τὴν Λογικὴν, τὴν Μεταφυσικὴν, τὴν Ψυχολογία, τὴν καθ' ὅλου Φιλοσοφία ἕως τὴν Ναυπηγικὴν, τὴν Γεωγραφία, τὴν Βοτανικὴν, τὴν Ἰατρικὴν, τὴν Φυσικὴν, τὰ Μαθηματικά, τὴν Μετεωρολογία, τὴν Φυσιολογία κ.λπ.⁷⁵

Ἀνάμεσα στὰ ἔντυπα βιβλία, ποὺ φυλάσσονται στὴν Ἀθωνικὴ Πολιτεία, ὑπάρχουν πολλὰ ἀρχέτυπα, ἀκόμη καὶ παλαιότερα τοῦ ἔτους 1500 (λ.χ. ἡ πρώτη ἔκδοσις τοῦ Ὁμήρου, ποὺ ἐγένετο τὸ 1488 μὲ ἐπιμέλεια τοῦ Δημητρίου Χαλκοκονδύλη ἢ ἡ ἔκδοσις τοῦ «Ὁργάνου» τοῦ Ἀριστοτέλους, ποὺ ἐγένετο τὸ 1495)⁷⁶.

Ὁ πλοῦτος τῶν Βιβλιοθηκῶν τοῦ Ἁγίου Ὁρους «ἐξῆψε τὸ ἐνδιαφέρον τῶν ἐν Ἑσπερίᾳ βιβλιοφίλων καὶ τῶν οὐμανιστικῶν κύκλων, οἱ ὁποῖοι, ἤδη ὀλίγας δεκαετίαι μετὰ τὴν πτώσιν τοῦ Βυζαντίου, ὀμιλοῦν μὲ πολὺν θαυμασμὸν διὰ τὰς *celebratissimas bibliothecas... quae in Atho monte sunt*»⁷⁷.

Οἱ Ἀγιορειτικὲς Βιβλιοθήκες εἶναι ἐπίσης πλούσιες σὲ χειρόγραφα, τὰ ὁποῖα παραδίδουν κείμενα τῆς νεωτέρας Ἑλληνικῆς φιλολογίας καὶ μάλιστα τῆς δημῶδους.

Εἶναι ἀξιοσημείωτον, ὅτι — ἔστω μὲ μεγάλη καθυστέρησι — οἱ πνευματικοὶ θησαυροὶ τοῦ Ἀ-

γίου Ὁρους ἔχουν ἀρχίσει νὰ ἀξιοποιῶνται πλήρως ἀπὸ Ἕλληνες ἐκπροσώπους τῶν διαφόρων Ἐπιστημῶν καὶ ἰδίως τῆς Θεολογίας. Πολὺ ἐνωρίτερον εἶχαν δεῖξει ἐρευνητικὸν ἐνδιαφέρον οἱ ξένοι, οἱ ὁποῖοι, ὡς μὴ ὄφελον, ἐξεπάτρισαν στὸ παρελθὸν πολλὰς χιλιάδες τῶν καλύτερων χειρογράφων. Βεβαίως τὰ ἐκπατρισθέντα χειρόγραφα, ποὺ μελετῶνται σὲ ξένες βιβλιοθήκες, δὲν χάθηκαν γιὰ τὴν Ἐπιστήμη. Τὸν παρελθόντα αἰῶνα λ.χ. ὁ Πορφύριος Οὐσπένσκι, — ἀφοῦ προηγουμένως ἐσύλησεν ἢ ἐσπάραξε πολλὰ χειρόγραφα τοῦ Ἁγίου Ὁρους, τῶν Μετεώρων καὶ τοῦ Σινᾶ —, προώθησε σημαντικῶς τὴν ἐπιστημονικὴν ἐρευνα. Σήμερον εἶναι γνωστὲς οἱ προσφερόμενες στὴν Ἐπιστήμη ὑπηρεσίες ἀπὸ τὶς φωτογραφήσεις τῶν χειρογράφων τοῦ Ἁγίου Ὁρους, ποὺ γίνονται ἀπὸ Ἕλληνες, ἀφοῦ προηγουμένως ἐγέναν ἀπὸ ξένα Ἰδρύματα, ὅπως εἶναι λ.χ. τὰ Ἀμερικανικὰ Πανεπιστήμια τοῦ Harvard καὶ τοῦ Princeton, ἡ Γερμανικὴ Ἀκαδημία τῶν Ἐπιστημῶν τοῦ Βερολίνου καὶ Βιβλικὰ Ἰνστιτούτα⁷⁸. Ἄξιον ἰδιαίτερας ἐξάρσεως εἶναι τὸ γεγονός ὅτι τὸ Πατριαρχικὸ Ἰδρυμα Πατερικῶν Μελετῶν Θεσσαλονίκης «κατήρτισε ἀρχεῖο μικροφωτοταινιῶν τῶν χειρογράφων κωδίκων τοῦ Ὁρους καὶ ἔχει ἤδη καλύψει (ἕως τὸ 1992) τὰ δύο τρίτα τοῦ ἔργου τούτου. Ἐχει ἐπίσης καταρτίσει ἕνα πρόγραμμα περιγραφῆς τῶν ἀκαταγράφων χειρογράφων, τὸ ὁποῖο εὐρίσκεται σὲ ἐξέλιξιν»⁷⁹. Εἶναι περιττὸν νὰ εἴπωμε, ὅτι μὲ τὶς σημερινὲς προοπτικὲς τοῦ Διαδικτύου τῆς Πληροφορικῆς (Internet κ.λπ.) δημιουργοῦνται τεράστιες δυνατότητες γιὰ τὴν προώθησι τῆς ἐπιστημονικῆς διερευνήσεως τῶν πνευματικῶν θησαυρῶν τῆς Ἀθωνικῆς Πολιτείας. Στὰ ἀνωτέρω ἄς προστεθῇ, — ὅτι ὅπως ὀλόκληρο τὸ Ἅγιον Ὄρος, ἔτσι — καὶ ἡ Ἀθωνιάς Σχολή, τῆς ὁποίας μαθητὲς ὑπῆρξαν μεγάλες προσωπικότητες, ὅπως λ.χ. οἱ ἔθναπόστολοι Κοσμᾶς ὁ Αἰτωλὸς καὶ Ρήγας Φεραῖος, ἀποδείχθηκε, ὅπως ἔχει λεχθῆ, «φροντιστήριον ἑλληνικῶν μαθημάτων, παιδείας τε καὶ διδασκαλίας παντοδαπῆς ἐν τε λογικαῖς, φιλοσοφικαῖς τε καὶ θεολογικαῖς ἐπιστήμαις»⁸⁰.

Κατακλείοντες τὸ παρὸν κεφάλαιον, τὸ ὁ-

73. Κωνσταντίνου Δ. *Καλοκίρη*, Ἄθως - Θέματα Ἀρχαιολογίας καὶ Τέχνης, Ἀθήναι, 1963, σ. 77.

74. Εὐαγγέλου Δ. *Θεοδώρου*, Τὸ Ἅγιον Ὄρος ὡς φορεῖς καὶ ὡς παράγων πολιτισμοῦ, σ. 19.

75. Αὐτόθι.

76. Χ. Γ. *Πατρινέλη*, ἐνθ' ἄνωτ., σ. 940.

77. Αὐτόθι, σ. 936.

78. Ἐνθ' ἄνωτ., σ. 937, 939-940.

79. Παν. Κ. *Χρήστου*, ἐνθ' ἄνωτ., σ. 453.

80. *Ναθανῆλ*, ἐπισκόπου Μιλητουπόλεως, Ἡ Ἀθωνιάς Σχολή, Θ.Η.Ε., τόμ. 1, σ. 933.

Μερικαὶ ἀναμνήσεις μου διὰ τὸν Ἀρχιμανδρίτην Χρυσόστομον Ταβλαδωράκη

Μὲ ἡμερομηνίαν 22 Φεβρουαρίου 1945 καὶ μὲ τὴν ὑπογραφήν τοῦ τότε Πρωτοσυγγέλλου τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν Ἀρχιμανδρίτου Χριστοφόρου Ἀλεξανδροπούλου, τοῦ μετὰ ταῦτα καὶ ἤδη ἀοιδίμου Μητροπολίτου Ναυπακτίας καὶ Εὐρυτανίας (1945-1958) ἔλαβον διοριστήριον ἔγγραφον ἵνα ὑπηρετήσω ὡς Διάκονος τοῦ ἐν Ὁμονοίᾳ Ἀθηνῶν Ἐνοριακοῦ Ἱ. Ναοῦ τῶν Ἁγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης, Ἐφημέ-

(21 Ὀκτωβρίου 1945), τελεσθεῖσαν εἰς τὸν ὡς ἄνω Ἱ. Ναόν.

Κατὰ τὸ ὀκτάμηνον τοῦτο χρονικὸν διάστημα τῆς ἐν τῷ διαληφθέντι Ἱ. Ναῷ διακονίας μου, εἶχα τὴν εὐκαιρίαν νὰ συναναστραφῶ τὸν ἀοιδίμον Χρυσόστομον Ταβλαδωράκη καί, ἐκτὸς τῆς πνευματικῆς μου πολλῆς ὠφελείας ἐκ τῆς συναναστροφῆς μου ἐκεῖνης, νὰ γνωρίσω ἀξιοσημειώτους πτυχὰς τῆς προσωπικότητός του, αἱ ὁποῖαι ἀφήκαν εἰς ἐμὲ ἀνεξιτήλους ἐντυπώσεις. Τὰς ἐντυπώσεις αὐτάς, ὑπὸ τύπον εὐχαρίστων ἀναμνήσεων, τὰς ἐνθυμοῦμαι πολλάκις μέχρι σήμερον, μερικὰς δὲ ἐξ αὐτῶν τὰς καταχωρίζω ἐν ταῦθα, ἐπὶ τῇ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο (1997) συμπληρώσει μᾶς εἰκοσαετίας ἀπὸ τῆς μακαριστῆς κοιμήσεώς του (6 Αὐγούστου 1977).

Ὁ Ἀρχιμανδρίτης Χρυσόστομος Ταβλαδωράκης ὡς Ἐφημέριος καὶ ἱερατικῶς Προϊστάμενος τοῦ Ἱ. Ναοῦ τῶν Ἁγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης τῆς Πλατείας Ὁμονοίας Ἀθηνῶν, εἰς τὸ κέντρον τῆς Πρωτευούσης, ἀφήκεν ὄντως ἐποχὴν. Καὶ ἐν πρώτοις, ὡς Τελετουργὸς ἦτο ἐν πάσιν ὑποδειγματικὸς. Ἦτο πράγματι μυσταγωγός. Ἦτο ἀπερίσπαστος κατὰ τὴν τέλεσιν τῶν Ἱερῶν Μυστηρίων καὶ μάλιστα τῆς Θείας Λειτουργίας. Ἐνώπιον τοῦ ἱεροῦ Θυσιαστη-

Τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Μεσσηνίας
κ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ

ριος καὶ ἱερατικῶς Προϊστάμενος τοῦ ὁποίου καὶ Ἱεροκλήρῳ ἦτο ὁ Ἀρχιμανδρίτης Χρυσόστομος Ταβλαδωράκης, ὁ μετὰ ταῦτα Μητροπολίτης Ἀργολίδος (1945-1965) καὶ ἔπειτα Πειραιῶς (1965-1977), ἤδη ἀοιδίμος καὶ ἀείμνηστος. Εἰς τὴν θέσιν αὐτὴν τοῦ Διακόνου παρέμεινα μέχρι τῆς 27ης Ὀκτωβρίου τοῦ ἰδίου ἔτους, ἦτοι ἐπὶ ὀκτάμηνον, χειροτονηθεὶς Πρεσβύτερος τῇ Κυριακῇ 28ῃ Ὀκτωβρίου 1945, τὴν ἐπομένην ἀκριβῶς Κυριακῇ μετὰ τὴν εἰς Ἐπίσκοπον χειροτονίαν τοῦ Ἀρχιμανδρίτου Χρυσόστομου Ταβλαδωράκη ὡς Μητροπολίτου Ἀργολίδος

ποῖο συνοπτικῶς ἀναφέρεται στὴν ὑπὸ τῆς Ἀθωνικῆς Πολιτείας κατάφασι τῶν γνωστικῶν ἀξιῶν καὶ στὴν πυροδότησι τῆς ἐπιστημονικῆς ἐρεῦνης, πρέπει νὰ ὑπενθυμίσωμεν ὅτι ἡ κατάφασις ἢ πυροδότησις αὐτὴ γίνεται ἢ πρέπει νὰ γίνεταί μέσα στὰ ὅρια τῆς Ὁρθοδόξου Γνωσιολογίας. Ἡ Γνωσιολογία αὐτὴ, πὸν περικλείει τὴν ὑπὸ τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας ἀναπτυχθεῖσα καὶ προβληθεῖσα Θεωρία τῆς γνώσεως, ἐπισημαίνει τὴν ἐμβέλεια καὶ τὰ περιορισμένα ὅρια οἰουδήποτε ἀνθρωπίνου γνωστικοῦ ἐνεργήματος καὶ ὑποδεικνύει τὴν ἀποφυγὴ τῆς ἀπολυτοποιήσεως ἢ καὶ θεοποιήσεως τῆς ἐπιστημονικῆς προσπαθείας καὶ τὴν ἀνάγκη ὑποταγῆς αὐτῆς στὴν «κρείττονα σοφίαν» καὶ «ἀμείνονα φιλοσοφίαν», μὲ τὴν ὁποία «φωτοειδεῖ χάριτι καταναζόμεθα» καὶ φθάνομεν «εἰς ἐπίγνωσιν τῆς θείας ἀληθείας», ὅπως τονίζεται στὰ τόσον προσφιλεῖς στοὺς Ἀγιορεῖτες λειτουργικὰ κείμενα τῆς Ἐκ-

κλησίας μας⁸¹. Ἐξοχὸν πρότυπον προβολῆς τῆς Ὁρθοδόξου Γνωσιολογίας τῶν Ἀγιορειτῶν εἶναι ἡ διδασκαλία τοῦ Ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ, ἡ ὁποία, συμφώνως πρὸς τὸ καθ' ὅλου Πατερικὸν πνεῦμα, ὑποδεικνύει κατ' ἄριστον τρόπον πῶς θὰ ἐπιτύχωμεν «φῶς ἐποπτεύειν θεῖον... εὐχαρι καὶ ἱερὸν θέαμα»⁸².

(Συνεχίζεται)

81. Πρβλ. Εὐαγγέλου Δ. *Θεοδώρου*, Ἡ μορφωτικὴ ἀξία τοῦ ἰσχύοντος Τριψιδίου, σσ. 105-108. Περισσότερα περὶ τῆς καθ' ὅλου Ὁρθοδόξου Γνωσιολογίας, ἡ ὁποία ἐμπνέει τοὺς Ἀγιορεῖτες Πατέρες, βλ. δειγματοληπτικῶς στὰ ἐξῆς ἔργα: Εὐαγγέλου Δ. *Θεοδώρου*, Κριτικὴ Εἰσαγωγή εἰς τὸ ζήτημα τῶν σχέσεων Θρησκείας καὶ Γνώσεως, ἐν Ἀθήναις 1955. *Τὸ ἴδιον*, Τὰ ὅρια τῆς ἐπιστημονικῆς γνώσεως (Πρωτανικὸς λόγος), Ἀθήνα 1981.

82. *Γρηγορίου Παλαμᾶ*, 1η Τριὰς 3,46 Βασιλείου Ν. *Τατάκη*, Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς - Μεθοδολογικά, σὺν συλλογικῷ ἔργῳ: Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, Ἡ Ἀθωνικὴ Πολιτεία - Ἐπὶ τῇ χιλιετηρίδι τοῦ Ἁγίου Ὁρους, ἐπιμελεῖα Παναγιώτου Κ. Χρήστου, Θεσσαλονίκη 1963, σσ. 347-357.

ρίου ἀφωσιούτο μέχρι τοιούτου σημείου, ὥστε νὰ ἀφήνῃ τὴν ἐντύπωσιν ἀνθρώπου εὐρισκομένου ἐνώπιον θεωρίας ὑπεργνήτων καταστάσεων.

Ποτὲ δὲν ἀπεχωρίζετο τῆς Ἀγίας Τραπέζης ἀπὸ τῆς ἐνάρεξως τῆς Θείας Λειτουργίας μέχρι τοῦ τέλους αὐτῆς, ἐκτὸς τῶν περιπτώσεων τῶν δύο Εἰσόδων. Ἦτο σιωπηλὸς καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἄλλοτε καθηλοῦντο ἐπὶ τοῦ ἐπὶ τῆς κόγχης τοῦ ἱεροῦ Βήματος Ἐσταυρωμένου, ἄλλοτε ἐπὶ τῶν Τιμίων Δώρων. Αἱ λειτουργικαὶ κινήσεις αὐτοῦ ἦσαν εὐτακτοὶ καὶ πλήρεις ἐλέγχου καὶ ἱεροπρεπείας. Τὸ θυμίαμά του, εὐτακτον καὶ αὐτὸ καὶ μεμετρημένον, ἄφηνε τὴν ἐντύπωσιν ὄχι βεβιασμένης ἢ νωχελοῦς ἐνασχολήσεως, ἀλλὰ μᾶς πραγματικῆς προσφορᾶς θυσίας θυμιάματος. Ἡ ἀμφιέσις του ἦτο πάντοτε ἀπλὴ καὶ ἐκλεκτὴ, ἀπέφευγε δὲ τὴν ἐντυπωσιακὴν πολυχρωμίαν ἐν τῇ ἀμφιέσει, ὡς καὶ τὰ βαρύτερα ἄμφια. Ἐξ ἄλλου, ὁσάκις παρηκολούθει τέλεσιν Ἐσπερινοῦ ἢ Θείας Λειτουργίας ὑπὸ τοῦ Συνεφημερίου του, ἀπὸ τοῦ Ἱ. Βήματος τοῦ Ἱ. Ναοῦ, ἦτο καὶ πάλιν ἀφωσιωμένος εἰς τὴν κατ' ἰδίαν προσευχὴν, ἣ ἐδέχετο ἐκεῖ τὴν ἐξομολόγησιν χριστιανῶν εἰς τινὰς ἐξαιρετικὰς περιπτώσεις. Κατὰ τὴν τέλεσιν τῶν Παρακλήσεων τοῦ Δεκαπενταυγούστου, καὶ μάλιστα ὅταν ἐψάλλοντο τὰ Μεγαλυνάρια καὶ τὰ «Ἀπόστολοι ἐκ περάτων», ἔπιπτε πρηγνὴς ἐπὶ τοῦ ἐδάφους πλησίον τῆς Ἀγίας Τραπέζης καὶ σχεδὸν δακρῶν προσήχετο κατ' ἰδίαν, ἣ ἐψάλλε ταῦτα μετὰ τῶν Ψαλτῶν τοῦ Ἱ. Ναοῦ. Εἶχε δὲ μίαν ὄλως ἰδιαιτέραν εὐλάβειαν πρὸς τὴν Ὑπεραγίαν Θεοτόκον καὶ πολλάκις ἔλεγεν: «Ὅπως λέγει ὁ Εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης ὁ Θεολόγος “πᾶς ὁ ἀρνούμενος τὸν Υἱὸν οὐδὲ τὸν Πατέρα ἔχει” (Α' Ἰωάν. 2,23), τοιουτοτρόπως “καὶ πᾶς ὁ ἀρνούμενος τὴν Ὑπεραγίαν Θεοτόκον οὐδὲ τὸν Χριστὸν ἔχει”». Ἀλλὰ καὶ ὅταν ἐτελεσιούργει πᾶν ἕτερον Μυστήριον, ὡς τὸ Βάπτισμα, τὸ Εὐχέλαιον καὶ πᾶσαν ἄλλην ἱεροτελεσίαν, τὴν αὐτὴν λατρευτικὴν προσοχὴν καὶ κατάνυξιν ἐπεδείκνυε, συναισθανόμενος πάντοτε τὸ ἀπροσμέτρητον ὕψος τῆς ἱερατικῆς ἀξίας καὶ τιμῆς, ζῶν πάντοτε ἐν προσοχῇ καὶ ἐν ἐπιγνώσει τῆς ἀξίας τοῦ θησαυροῦ τῆς ἱερωσύνης καὶ ἀγωνιζόμενος νὰ εἶναι ψυχῇ τε καὶ σώματι ἱερουργὸς «ἀνεπαίσχυντος» (Β' Τιμ. 2,15) καὶ ἄξιος τῶν Μυστηρίων τοῦ Θεοῦ. Ἀπόρροια τῆς τοιαύτης συμπεριφορᾶς του ἔναντι τοῦ ἱεροῦ Θυσιαστηρίου καὶ τῆς τελετουργικῆς του ἀποστολῆς, ἦτο καὶ ἡ μέριμνα αὐτοῦ ὥστε τὰ πάντα ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ νὰ λάμπουν ἀπὸ καθαριότητα καὶ εὐπρέπειαν, τάξιν καὶ χάριν. Ἡ εἰς ἑαυτὸν δὲ προσοχὴ ἐ-

ξεδηλοῦτο καὶ εἰς αὐτὸν ἀκόμη τὸν τρόπον τοῦ βαδίσματός του, τοῦ καθίσματός του καὶ τῆς τακτοποιήσεως τοῦ ράσου του.

Ἀλλὰ, ἐκτὸς ἀπὸ τὸ ὑποδειγματικὸν καὶ ἄφρονον τελετουργικὸν τοῦ Ἀρχιμανδρίτου Χρυσοστόμου Ταβλαδωράκη, ἐντυπωσίαζε πολὺ καὶ τὸ ἔργον αὐτοῦ ὡς Ἱεροκλήρυκος ἐν τῷ ὡς ἄνω Ἱ. Ναῷ τῆς Ἐφημερίας αὐτοῦ.

Τὸ κήρυγμά του ἀφήκε καὶ αὐτὸ ἐποχὴν, ὄχι μόνον εἰς τὴν Ἱστορίαν τοῦ μεγάλου, ἱστορικοῦ καὶ κεντρικοῦ Ἱ. Ναοῦ τῆς Πρωτευούσης, ἀλλὰ πέραν αὐτοῦ, καὶ πέραν τῶν Ἀθηνῶν. Φύσει ρητορικὸς καὶ ἐκ τῆς μελέτης τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας, καὶ μάλιστα τοῦ Ἱεροῦ Χρυσοστόμου, ἔμπειρος περὶ τὴν «ὀρθοτήμῃν τοῦ λόγου τῆς ἀληθείας» (Β' Τιμ. 2,15), ἦτο θαυμάσιος διδάσκαλος τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου ἐποικοδομῶν ψυχὰς, στηρίζων καρδίας, ἐκκόπτων ἀμαρτίας, ἀμυνόμενος τῆς Ἐκκλησίας, ἀπολογούμενος μὲ δύναμιν λόγου τῆς θείας καὶ σωτηριώδους αὐτῆς ἀποστολῆς, καὶ ἐρμηνεύων τὰ βάθη τῶν θείων νοημάτων τῆς Ἀγίας Γραφῆς. Τὸ κήρυγμα, τὸ ὁποῖον ἀνέπτυσε πάντοτε ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ Ἀμβωνος, ὡς καὶ ἡ τελετουργία, ἦσαν δι' αὐτὸν τροφὴ τῆς ψυχῆς του, δύναμις του καὶ βίωμά του. Ἐκήρυττεν ὄχι μόνον κατὰ τὴν σειρὰν τῆς Ἐφημερίας του, κατὰ Κυριακὴν καὶ μεγάλην ἑορτήν, ἀλλὰ καὶ κατὰ τοὺς Ἐσπερινοὺς τῶν περισσοτέρων Κυριακῶν τοῦ ἔτους. Ἐκήρυττε, κατὰ τὰ ἑσπερινὰ κηρύγματα, διὰ μακρῶν, ἐνώπιον πολυπληθοῦς ἀκροατηρίου τὸ ὁποῖον ἐγέμιζε τὸν παμμεγέθη Ἱ. Ναόν, καὶ συνεκεντροῦτο οὐχὶ μόνον ἐκ τῶν κατοίκων τῆς Ἐνορίας, ἀλλὰ καὶ ἐξ ἄλλων περιοχῶν τῆς Πρωτευούσης καὶ τοῦ Πειραιῶς, εἰς τὸν ὁποῖον εἶχε προὔηρησεν καὶ διὰ τὸν Ἱ. Ναὸν Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος Κοκκινιάς, τιμώμενος ὑπὸ τῶν Πειραιωτῶν. Τὸ κήρυγμά του ἦτο, ὡς προαναφέρθη, κατ' ἐξοχὴν ἐποικοδομητικόν. Ἐνίοτε ἐστρέφετο καὶ περὶ κοινωνικὰ προβλήματα, καὶ ἂν ἡ ἀνάγκη τὸ ἀπαιτοῦσε — μάλιστα δὲ ἐκείνην τὴν χρονικὴν περίοδον — ἐγένετο κήρυγμα φιλοπατρίας καὶ σηλίτευσις ἀντιπατριωτικῶν ἀπόψεων καὶ δραστηριοτήτων.

Μιὰ ἄλλη πνευματικὴ δραστηριότης, ἡ ὁποία ἐκάλυπτε πολλὰς ὥρας τῆς ἱερατικῆς ἀποστολῆς τοῦ ἐν λόγῳ κληρικοῦ, ἦτο ἡ ἱερά Ἐξομολόγησις. Διδακτικὸς, ὡς τελετουργὸς καὶ κήρυξ τοῦ θείου λόγου ὁ Ἀρχιμανδρίτης Χρυσόστομος Ταβλαδωράκης, ὑπῆρξε καὶ ἄριστος πνευματικὸς χειρουργός. Ἐξομολόγει Χριστιανοὺς ὄχι μόνον τῶν Ἀθηνῶν καὶ τοῦ Πειραιῶς, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ πολλὰ ἄλλα μέρη τῆς Ἑλλά-

δος προερχομένους. Ἦσαν δὲ πάσης ἡλικίας καὶ τάξεως καὶ μορφώσεως, μάλιστα δὲ ἄνθρωποι τῆς ἀνωτέρας λεγομένης τάξεως ἢ ἔχοντες ὑψηλὰς ὑπευθύνους θέσεις, καὶ ἐπίσης καὶ πολλοὶ κληρικοὶ πάσης μορφώσεως. Πολλοὶ ἐκ τῶν ἐξομολογουμένων εἰς αὐτὸν κληρικῶν καὶ λαϊκῶν ἔγιναν Ἱεράρχαι, ἐν Ἑλλάδι καὶ εἰς τὸ Ἐξωτερικόν. Ἄλλοι διετέλεσαν Ἱεροκήρυκες καὶ ἀξιόλογοι Πνευματικοί, ἄλλοι μετέβησαν εἰς Ἀγιορειτικὰς Μονὰς καὶ ἠκολούθησαν τὸν μοναχικὸν βίον, καὶ τέλος, ἄλλοι ἐτίμησαν καὶ εἰσέτι τιμῶν τὸ ἱερὸν Θυσιαστήριον ὡς ἄγαμοι ἢ ἔγγαμοι Ἐφημέριοι.

Εἶχε βεβαίως καὶ ὁ ἴδιος τὸν ἰδικόν του πνευματικὸν - ἐξομολόγον, τὸν ὁποῖον καὶ συνεβουλευέτο πάντοτε.

Ὡς πρὸς τὴν Διοίκησιν τοῦ Ἱ. Ναοῦ πρέπει νὰ ὑπογραμμισθῇ ἐνταῦθα ὅτι, ὅπως τὸν διήπε ἡ προσεκτικότης καὶ ἡ ὑπευθυνότης ἐν πᾶσι, οὕτω καὶ ὡς ὑπεύθυνος τῆς διοικήσεως καὶ τῆς λειτουργίας τοῦ Ἱ. Ναοῦ καὶ τῆς φροντίδος διὰ τὴν πολυάνθρωπον Ἐνορίαν ὑπῆρξεν ἀγρυπνός ἐν πᾶσι καὶ στοργικὸς πνευματικὸς Πατήρ. Τοὺς Συλλειτουργοὺς του τοὺς ἠγάπα. Τὸν Συνεφημέριόν του πάντοτε τὸν προσεφώνει διὰ τοῦ, «Πάτερ Ἰωάννη», τὸν δὲ Διάκονον τοῦ Ἱ. Ναοῦ διὰ τοῦ, «Ἅγιε Διάκονε». Τοὺς Ψάλτας καὶ τοὺς Νεωκόρους ὡσαύτως τοὺς ἠγάπα καὶ ἐφρόντιζε διὰ τὰ οἰκογενειακὰ ἢ ἀτομικὰ των προβλήματα. Εἶχε δὲ ἀρμονικὴν συνεργασίαν μετὰ τῶν Μελῶν τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου, τὰ ὁποῖα τὸν ἐσέβοντο καὶ τὸν ἐξετίμων βαθύτατα. Ἐνας γέρον ἱερεὺς, ἐκ τῆς Γορτυνίας προερχόμενος, κατὰ πάντα σεβάσμιος, ἡσυχός, γλυκὺς τοὺς τρόπους καὶ διδακτικός, θῆμα τῆς ἀκαταστασίας τῶν τότε θλιβερῶν περιστάσεων, ὑπῆρξε ὡς βοηθὸς εἰς τὸν Ἱ. Ναὸν καὶ ἐτύγχανεν ἀπειριόριστου σεβασμοῦ καὶ ἀγάπης παρὰ πάντων τῶν ἐν αὐτῷ ὑπηρετούντων κληρικῶν καὶ λαϊκῶν. Αὐτὸν τὸν βιβλικὸν γέροντα ἱερέα κυριολεκτικῶς τὸν ἐλάτρευεν ὁ ἱερατικῶς Προϊστάμενος τοῦ Ἱ. Ναοῦ, ὅστις ἐτέροπετο πράγματι ἐκ τῆς συναναστροφῆς μετὰ ἀξίων κληρικῶν, τῶν ὁποίων ἐπαινοῦσε τὴν διαγωγὴν, ὅπως ἐξ ἄλλου ὑπέφερε διὰ τὴν ἀποτυχίαν ἢ προδοσίαν τῆς ἀποστολῆς ἄλλων κληρικῶν. Ἐκ τῶν προαπελθόντων κληρικῶν, ἐκείνον τὸν ὁποῖον πάντοτε ἐνεθυμεῖτο μετὰ πολλῆς εὐλαβείας καὶ τὸν ὠνόμαζε «Διδάσκαλόν» του, ἦτο ὁ αἰδίδιμος Μητροπολίτης Καλαβρυτῶν καὶ Αἰγιαλείας Τιμόθεος Ἀναστασίου (1912-1917, β' 1923-1931) τοῦ ὁποίου τὰ ὅσα ἐφύλασεν εἰς τὸ βῆθος τῆς κεντρικῆς ἀψίδος τοῦ Ἱ. Βήματος τοῦ Ἱ. Ναοῦ. Εἶναι ἐπίσης ἀξιοσημείωτος ἡ ἀγάπη αὐτοῦ πρὸς τοὺς Ἐνορίτας καὶ ἡ μέριμνα αὐτοῦ διὰ τοὺς

ἀναξιοπαθοῦντας καὶ πάσχοντας. Ἐφθάνει εἰς τὸ σημεῖον νὰ ἀσχολεῖται ἐπὶ ὥρας καὶ ἑβδομάδας πρὸς κατ' ἰδίαν νοουθεσίαν ἢ συνεργασίαν διὰ τὴν ρύθμισιν οἰκογενειακῶν προβλημάτων τῶν Ἐνοριτῶν. Ἐχαιρεν ἐπὶ τῇ χαρᾷ τῶν Ἐνοριτῶν καὶ συνέπασχε μετὰ τῶν πονούντων. Ἦτο δὲ φύσει εὐγενὴς καὶ καταδεκτικός, προσὸν τὸ ὁποῖον συνετέλει εἰς τὴν πρὸς αὐτὸν ἀγάπην τῶν Ἐνοριτῶν του καὶ τῶν μετ' αὐτοῦ συναναστρεφομένων.

Περαιτέρω, τὰ ἐνδιαφέροντα αὐτοῦ δὲν περιορίζοντο εἰς τὸν κύκλον τῆς ποιικίλης δραστηριότητος αὐτοῦ ὡς Ἐφημερίου καὶ ἱερατικῶς Προϊσταμένου τοῦ Ἱ. Ναοῦ. Συνεδέετο καὶ μὲ μίαν ὁμάδα κληρικῶν ἀγάμων καὶ ἐγγάμων, ἢ ὁποῖα ἔφερε τὸ ὄνομα *Σταυρὸς* καὶ πολλὰς φορὰς ἢ συνάντησις αὐτῶν ἐγένετο εἰς τὰ Γραφεῖα τοῦ Ἱ. Ναοῦ. Εἰς τὴν ὁμάδα ταύτην συμμετεῖχε καὶ ὁ διακεκριμένος Ἀρχιμανδρῆτης Σπυρίδων Σγουρόπουλος. Ἐκεῖ ἀνεπτύσσοντο ἐκάστοτε, εἴτε γραπτῶς εἴτε προφορικῶς, θέματα ἐποικοδομητικά, ἢ θεολογικὰ ἐπιστημονικὰ τοιαῦτα. Ὡσαύτως συνεδέετο καὶ μὲ τὴν Ἱεροσολιτικὴν κίνησιν, ἢ ὁποῖα ἔφερε τὸ ὄνομα *Χριστιανικὴ Γωνιά* μὲ σκοποὺς διδακτικὸς καὶ Χριστιανικῆς κοινωνικῆς προνοίας, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ἡ φροντίς διὰ τοὺς λεπρούς. Ἐκήρυττε δὲ καὶ ἐξομολόγει τὰ μέλη τῆς Χριστιανικῆς ταύτης κινήσεως.

Τότε, καὶ ἐν σχέσει πρὸς τὴν Ἱεροσολιτικὴν ἐκείνην κίνησιν, ἐδημοσίευσεν ἐν μικρότατον φυλλάδιον μὲ τὸν τίτλον: «Ἡ ὁμολογία τῆς Ὁρθοδόξου πίστεώς μου...». Διὰ τοὺς ἀντιπάλους του ἔλεγε: «Εἶναι τὰ ρυμουλκά μας, τὰ ὁποῖα μᾶς προσορμίζουσιν εἰς τὴν γαλήνην τοῦ Οὐρανοῦ».

Ὡς ἐπισφράγισμα τῶν ὡς ἄνω, ὀλίγων ἐκ πολλῶν, ἀναμνήσεων καὶ ἐντυπώσεων μου ἐκ τῆς ἐπὶ ὀκτάμηνον, ὡς προανέφερα, παρὰ τῷ τότε Ἀρχιμανδρῆτι Χρυσοστόμῳ Ταβλαδωράκη, ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ τῶν Ἀγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἐλένης διακονίας μου, προσθέτω, ὅτι τὴν πρωΐαν τῆς ἡμέρας τῆς ἐκλογῆς αὐτοῦ ὡς Μητροπολίτου Ἀργολίδος ἐκοινώνησε τῶν Ἀρχόντων Μυστηρίων ἐκ τοῦ Ἁγίου Ἀρτοφορίου τοῦ διαληφθέντος Ἱ. Ναοῦ. Ὅτε δὲ ἀνήγγειλα εἰς αὐτὸν εὐρισκόμενον ἐν τῷ ἐν τῇ Ἱερᾷ Ἀρχιεπισκοπῇ Γραφεῖῳ αὐτοῦ - ἦτο Γραμματεὺς τοῦ Πνευματικοῦ Δικαστηρίου - τὴν ἐκλογὴν του, ἠγέρθη ἀμέσως καὶ ἔλαβεν εἰς χεῖρας αὐτοῦ μετὰ πολλῆς εὐλαβείας τὴν ἐν τῷ Γραφεῖῳ αὐτοῦ ἀνηρημένην εἰκόνα τοῦ Ἐσταυρωμένου, τὴν ὁποῖαν δακρῶν ἠσπᾶσθη κατ' ἐπανάληψιν, εὐχαριστῶν τῷ Θεῷ διὰ τὴν ἀνάδειξίν του εἰς Ἐπίσκοπον.

Ἡ εἰκόνα τοῦ συγχρόνου κόσμου*

Μὲ τὴν ἐνανθρώπησή Του ὁ Χριστὸς προσέφερε ἄλλη ἀρχὴ γεννήσεως στὸν ἄνθρωπο, ποὺ εἶναι ἡ ἡδονὴ τῆς μελλούσης ζωῆς, μέσῳ τοῦ πόνου, τῆς ὀδύνης. Ὁ Ἀδὰμ μὲ τὴν παράβαση εἰσήγαγε ἄλλον τρόπο γεννήσεως στὸν ἄνθρωπο, ἡ ὁποία γέννηση προέρχεται ἀπὸ τὴν ἡδονὴ καὶ κατάληξή της ἔχει τὸν πόνο, τὴν ὀδύνη καὶ τὸν θάνατο. Ἔτσι, ὅσοι προέρχονται ἀπὸ τὸν

ἀγαθὸ καθενός, πράγμα τὸ ὁποῖο σημαίνει ὅτι ὁ ἄνθρωπος ποὺ συνδέεται μὲ τὸν Χριστὸ πρέπει νὰ ἐλευθερωθῆ ἀπὸ τὸ τραγικὸ πλέγμα ἡδονῆς καὶ ὀδύνης, καὶ ἰδιαίτερος νὰ ἀπαλλαγῆ ἀπὸ τὸ κράτος τοῦ θανάτου, ποὺ εἶναι ριζωμένος βαθεῖα μέσα στὴν ἀνθρώπινη φύση. Πρέπει νὰ δοῦμε ὅμως ἀναλυτικότερα πῶς ὁ ἅγιος Μάξιμος ἀναλύει τὴν λειτουργία τῆς ἡδονῆς καὶ τῆς ὀδύνης στὸν πεπτωκὸτα ἄνθρωπο καὶ πῶς νὰ παραμείνῃ ἡ ἐλευθερία καὶ ἡ θεραπεία του. Τὸ σημεῖο αὐτὸ εἶναι σημαντικὸ γιατί δείχνει τόσο τὴν κατάσταση τῶν συγχρόνων ἀνθρώπων, ὅσο καὶ τὸν τρόπο τῆς ἐλευθερίας τους ἀπὸ τὴν καταδυναστευση τοῦ θανάτου.

Τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ναυπάκτου καὶ Ἀγίου Βλασίου κ. **ΙΕΡΟΘΕΟΥ**

Ἀδὰμ κατὰ σάρκα, δικαίως ὑπομένουν τὸ τέλος τοῦ θανάτου διὰ τοῦ πόνου. Ὁ Χριστὸς προσέφερε ἕναν διαφορετικὸ τρόπο γεννήσεως, ἀφοῦ μὲ τὴν ἄσπορη γέννησή Του καὶ τὸν θεληματικὸ καὶ ἄδικο θάνατό Του, ἐξαφάνισε καὶ τὴν ἀρχὴ μὲ τὴν ὁποία γεννήθηκε ὁ Ἀδὰμ (ἡδονὴ) καὶ τὸ τέλος στὸ ὁποῖο κατέληγε ὁ Ἀδὰμ (ὀδύνη-θάνατος). Μὲ αὐτὸν τὸν τρόπο «πάντας πνευματικῶς ἐξ αὐτοῦ ἀναγεννωμένους τῆς ἐπ' αὐτῆς ἐνοχῆς ἐλευθέρους κατέστησε»²².

Ὁ ἅγιος Μάξιμος ἀναλύει ὅτι στὸ παθητὸ τῆς φύσεως ὑπάρχει τὸ κράτος τῆς ἡδονῆς καὶ τῆς ὀδύνης. Ἐφ' ὅσον ἡ γέννησή μας γίνεται κατὰ τὸν μεταπτωτικὸ τρόπο σημαίνει ὅτι ἡ ἡδονὴ καὶ ἡ ὀδύνη εἶναι ριζωμένα μέσα στὴν ὑπαρξή μας. Στὸ παθητὸ τῆς φύσεως ὑπάρχει ἡ δύναμη τῆς ἁμαρτίας, μέσῳ τῆς ἡδονῆς καὶ τὸ κράτος τοῦ θανάτου, τῆς ὀδύνης. Δηλαδή διὰ τῆς ἡδονῆς προκαλεῖται ἡ ἁμαρτία καὶ ἀποτελεσματῆς ἁμαρτίας εἶναι ἡ ὀδύνη καί, βέβαια, ὁ θάνατος. Ἡ βίωση ὅμως τῆς ὀδύνης ὀδηγεῖ τὸν ἄνθρωπο στὴν ἀπόλαυση τῆς ἡδονῆς ὡς παραμυθητικὸ φάρμακο. Ἔτσι, ἡ ἐκ νέου ἀπόλαυση τῆς ἡδονῆς ἐπαυξάνει τὴν ὀδύνη, τὸν πόνο²⁴.

Ὁ τρόπος μὲ τὸν ὁποῖο ἐνηθρώπησε ὁ Χριστὸς καὶ θεράπευσε τὴν ἀνθρώπινη φύση φανερώνει περὶτρανα ὅτι εἶναι σοφός, δίκαιος καὶ δυνατός. Εἶναι σοφός, γιατί ἐγίνε ἀληθινὰ ἄνθρωπος κατὰ φύση καὶ δὲν ἀγνόησε τὸν τρόπο θεραπείας τοῦ ἀνθρώπου, ἀφοῦ ἐγίνε πραγματικῶς ἄνθρωπος χωρὶς νὰ μετατραπῆ καὶ νὰ δεχθῆ κάποια ἀλλαγὴ, εἶναι δίκαιος, ἀφοῦ προσέλαβε θεληματικὰ τὴν παθητὴ ἀνθρώπινη σάρκα, ἀπὸ μεγάλη συγκατάβαση καὶ φιλανθρωπία καὶ γι' αὐτὸ δὲν ἔκανε τυραννικὴ τὴν σωτηρία τοῦ ἀνθρώπου καὶ εἶναι δυνατός, γιατί δημιούργησε αἰώνια ζωὴ καὶ ἀτρεπτὴ ἀπάθεια στὴν φύση, μέσῳ τῶν παθημάτων καὶ τοῦ θανάτου, καὶ ἔτσι δὲν φάνηκε καθόλου ἀδύνατος πρὸς τὴν ἐκπλήρωση τῆς ἰατρείας τῆς ἀνθρώπινης φύσεως²³.

Νομίζω ὅτι στὸ σημεῖο αὐτὸ πρέπει νὰ παρατεθῆ ὁλόκληρο τὸ κείμενο τοῦ ἁγίου Μαξίμου, γιατί εἶναι καταπληκτικὸ. Γράφει ὁ ἅγιος: «Ἐν γὰρ τῷ παθητῷ προδήλως ὑπάρχει τῆς φύσεως τὸ τῆς ἡδονῆς κράτος καὶ τὸ τῆς ὀδύνης. Καὶ γὰρ πῶς τῆς ὀδύνης πλέον τὸ κατὰ φύσιν ἐπιτεινόμενον πρόστιμον, διὰ τῆς ἡδονῆς αὐτὴν παραμυθεῖσθαι σπουδάζομεν. Θέλοντες γὰρ ἐκφυγεῖν τὴν κατὰ τὴν ὀδύνην αἴσθησιν, πρὸς τὴν ἡδονὴν καταφεύγομεν, τῷ τῆς ὀδύνης αἰκισμῷ πιεζομένην τὴν φύσιν, ἐπιχειροῦντες παραμυθεῖσθαι· σπουδάζοντες δὲ διὰ τῆς ἡδονῆς τὰ τῆς ὀδύνης ἀμβλῦναι κινήματα, πλέον αὐτῆς τὸ καθ' ἑαυτῶν ἐπικυροῦμεν χειρόγραφον, ὀδύνης καὶ πόνων ἔχειν τὴν ἡδονὴν ἀπολελυμένην οὐ δυνάμενοι»²⁵.

γ) **Ἡ προσωπικὴ οἰκείωση τῆς σωτηρίας.** Τὸ ἔργο καὶ ὁ σκοπὸς τῆς ἐνανθρώπησεως τοῦ Χριστοῦ πρέπει νὰ βιωθῆ ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους προσωπικά. Ἡ νίκη τοῦ Χριστοῦ πάνω στὸν θάνατο καὶ τὴν ὀδύνη πρέπει νὰ γίνῃ προσωπικὸ

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 742 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 18 τεύχους.

22. ἐνθ' ἄνωτ., μδ', σελ. 156.

23. ἐνθ' ἄνωτ., μ', μα', μβ', σελ. 155.

24. ἐνθ' ἄνωτ., μβ', σελ. 155.

25. ἐνθ' ἄνωτ., μβ', σελ. 155-156.

Στὸ κείμενο αὐτὸ τοῦ ἁγίου Μαξίμου τοῦ Ὁμολογητοῦ φαίνεται ὅλη ἡ τραγικότητα τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, ὅπως βιώνεται στὴν σύγχρονη ἐποχή. Μποροῦμε νὰ ὑπογραμμίσουμε τρία ἐνδεικτικὰ σημεῖα.

Πρῶτον. Πάντοτε ἡ βίωση τῆς ἡδονῆς ἐπιφέρει καὶ τὴν ἀνάλογη ὀδύνη. Αὐτὸ πού συνέβη στὸν Ἀδὰμ, ἀφοῦ ἀπὸ τὴν πρώτη ἡδονὴ προήλθε ἡ ὀδύνη καὶ ἡ βίωση τοῦ θανάτου, συμβαίνει καὶ μὲ κάθε ἁμαρτία σὲ προσωπικὸ ἐπίπεδο. Ὁ ἄνθρωπος ἁμαρτάνοντας αἰσθάνεται τὴν ἡδονὴ καὶ στὴν συνέχεια βιώνει τὴν τρομερὴ ὀδύνη, ὄχι μόνον μὲ τὶς τύψεις, ἀλλὰ καὶ μὲ ὅλο τὸ φάσμα τοῦ θανάτου καὶ τὸ ἔρεβος τῆς Κολάσεως. Πολλοὶ ψαλμοὶ τοῦ Δαβὶδ ἀναλύουν διεξοδικὰ αὐτὴν τὴν κατάσταση. «Ἐπλήσθη κακῶν ἡ ψυχὴ μου καὶ ἡ ζωὴ μου τῷ ἄδη ἤγγισε» (Ψαλμ. πς' 4).

Δεύτερον. Ἡ βίωση τῆς ὀδύνης καὶ τοῦ θανάτου ὀδηγοῦν τὸν ἄνθρωπο στὴν ἀναζήτηση τῆς παρηγοριᾶς, τῆς παραμυθίας. Μὴ γνωρίζοντας τὸν τρόπο μὲ τὸν ὁποῖο αἱρεται ἡ νοσογόνος αἰτία τῆς ὀδύνης πού εἶναι ἡ ἡδονή, καταλήγει πάλι στὴν ἡδονή, τὴν εὐχαρίστηση, γιὰ νὰ παρηγορήσῃ τὴν πικραμένη φύση του. Ἔτσι, ἡ βίωση τοῦ πόνου τὸν ὠθεῖ σὲ ποικίλες εὐχαριστήσεις τῆς ζωῆς, πού ξεκινοῦν ἀπὸ τὴν ἐρωτικὴ ἀπόλαυση μέχρι τὰ ναρκωτικά, γιὰ τὴν ἔτσι νομίζει ψευδῶς ὅτι θὰ ἀπαλλαγῇ ἀπὸ τὸ φάσμα τοῦ θανάτου.

Τρίτον. Ἡ νέα βίωση τῆς ἡδονῆς ἐπιφέρει ἀναγκαστικὰ καὶ νέα ὀδύνη, ἀφοῦ πάντοτε τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἡδονῆς εἶναι ἡ ὀδύνη. Ὄποτε, γίνεται ἕνας φαῦλος κύκλος καὶ μὲ κανέναν τρόπο δὲν μπορεῖ ὁ ἄνθρωπος νὰ ἀπαλλαγῇ ἀπὸ τὸ τρομερὸ πλέγμα τῆς ἡδονῆς καὶ τῆς ὀδύνης.

Ἡ ἐλευθέρωση ἀπὸ αὐτὴν τὴν τραγικότητα γίνεται ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. Ὁ Χριστός, ὅπως εἶπαμε προηγουμένως, μὲ τὸν τρόπο γεννήσεώς Του καὶ μὲ τὸν τρόπο τοῦ θανάτου Του ἔδωσε ἄλλο τρόπο πνευματικῆς γεννήσεως στὸν ἄνθρωπο. Μὲ τὴν σάρκωσή Του ἔδωσε στοὺς ἀνθρώπους τὴν ὑπὲρ φύση Χάρη, δηλαδὴ τὴν θέωση, καθὼς ἐπίσης μὲ τὸ πάθος Του ἔδωσε τὴν ἀπάθεια, μὲ τοὺς πόνους προσέφερε τὴν ἀνεση καὶ μὲ τὸν θάνατο ἐχάρισε στὴν φύση τοῦ ἀνθρώπου τὴν αἰδία ζωὴ²⁶.

Αὐτὸ φαίνεται στοὺς ἁγίους. Ὅσοι ἐνώνουνται μὲ τὸν Χριστὸ καὶ γεννῶνται πνευματικὰ, ἐλευθερώνονται ἀπὸ τὴν ἡδονή, ἡ ὁποία προέρχεται ἀπὸ τὸν νόμο τῆς ἁμαρτίας. Ὅμως, ἐπιτρέπει ὁ Χριστὸς νὰ δέχονται οἱ ἅγιοι τὸν θάνατο, ὄχι ἐπειδὴ ὁ θάνατος σὲ αὐτοὺς εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς ἁμαρτίας, ἀλλὰ γιὰ νὰ καταδικασθῇ ἡ ἁμαρτία. Οἱ ἅγιοι πού ἐνώνουνται μὲ τὸν Χριστὸ δὲν ἔχουν τὴν ἡδονὴ τῆς γεννήσεως, πού προήλθε ἀπὸ τὸν Ἀδὰμ, ἀλλὰ ἔχουν τὴν ὀδύνη πού προήλθε ἀπὸ τὸν Ἀδὰμ καὶ αὐτὴν βεβαίως ὡς ἀναιρετικὴ τῆς ἁμαρτίας. Ὁ θάνατος τῶν ἁγίων, ἀφοῦ δὲν ἔχει μητέρα τὴν ἡδονή, γίνεται πατέρας τῆς αἰωνίου ζωῆς. Ὅπως ἡ ἡδονικὴ ζωὴ τοῦ Ἀδὰμ ἔγινε μητέρα τοῦ θανάτου καὶ τῆς φθορᾶς, ἔτσι καὶ ὁ θάνατος τοῦ Χριστοῦ ὑπὲρ τοῦ Ἀδὰμ γίνεται γεννήτωρ τῆς αἰωνίου ζωῆς, ἀφοῦ εἶναι ἐλεύθερος ἀπὸ τὴν ἡδονὴ τοῦ Ἀδὰμ²⁷.

Οἱ ἅγιοι, ὅμως, πού φθάνουν στὸ σημεῖο νὰ ἀπαλλαγοῦν ἀπὸ τὴν βασανιστικότητα τοῦ πλέγματος μεταξὺ ἡδονῆς καὶ ὀδύνης, τὸ ἐπιτυγχάνουν γιὰ τὴν ἐνώνωση μὲ τὸν Χριστό. Ἡ ἔνωση μὲ τὸν Χριστὸ γίνεται μὲ τὸν συνδυασμὸ μυστηριακῆς καὶ ἀσκητικῆς ζωῆς. Ὁ ἅγιος Μάξιμος ἐπιμένει στὴν βίωση τῆς ἀσκητικῆς ζωῆς, γιὰ τὴν θεία Κοινωνία καὶ ἡ μετάληψη τῆς θείας Χάριτος διὰ τῶν μυστηρίων δὲν γίνεται ἀπροϋπόθετα. Θὰ δοῦμε τί λέγει ὁ ἅγιος Μάξιμος γιὰ τὸν εἰδικὸ αὐτὸν τρόπο, διὰ τοῦ ὁποῖου βιώνουν οἱ ἅγιοι τὴν ἀσκητικὴ μέθοδο καὶ ζωὴ, καὶ πῶς ἐνοούμενοι μὲ τὸν Χριστὸ ὑπερβαίνουν τὴν ἡδονὴ καὶ τὴν ὀδύνη.

Κατ' ἀρχὰς τονίζει ὅτι ἡ ἐπιπόνηση τῶν ἐκουσίων καὶ ἡ ἐπιφορὰ τῶν ἀκουσίων πόνων, ἀφαιροῦν τὴν ἡδονὴ καὶ καταργοῦν τὴν ἐνεργητικὴ τῆς κίνησης²⁸. Ἐκούσιοι πόνου εἶναι ὅλες οἱ πνευματικὲς ἀσκήσεις, ὅπως ἡ νηστεία, ἡ ἀγρυπνία, ἡ στέρηση, γενικὰ ὅλη ἡ ἐκούσια ἀσκητικὴ προσπάθεια, ἡ ἐκούσια ἀνάληψη τοῦ ὀδυνηροῦ σταυροῦ τῆς προσπάθειας γιὰ τὴν μεταμόρφωση τῶν παθῶν, ἐνῶ ἀκούσιες ἐπιφορὲς εἶναι ὅλα ἐκεῖνα πού ἔρχονται, χωρὶς νὰ θέλουμε καὶ νὰ ἀναμένουμε, ὅπως οἱ ἀσθένειες, ὁ θάνατος, οἱ πειρασμοὶ καὶ οἱ δοκιμασίαι τῆς ζωῆς. Τοὺς μὲν ἐκούσιους πειρασμοὺς τοὺς ἀναλαμβάνει ὁ ἄνθρωπος μὲ ἐλεύθερη διάθεση, τοὺς δὲ ἀκούσιους ὑπομένει μὲ πίστη καὶ καρτερία στὸν Θεό. (Συνεχίζεται)

27. ἐνθ' ἄνωτ., με', σελ. 156-157.

28. ἐνθ' ἄνωτ., λστ', σελ. 154.

26. ἐνθ' ἄνωτ., μγ', σελ. 156.

Ο ΑΓΙΟΣ ΕΘΝΟΜΑΡΤΥΣ ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΦΑΝΑΡΙΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΧΩΡΙΟΥ ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ*

«Τῶν Ἀγράφων τόν γόνον, Φαναρίου τόν πρόεδρον, τῆς Μονῆς Κορώνας τὸ κλέος, Σεραφεῖμ εὐφημήσωμεν· ἀθλήσας γὰρ λαμπρῶς ὑπὲρ Χριστοῦ, θαυμάτων ἐπομβροῖζει δωρεάς, καὶ λυτροῦται νοσημάτων φθοροποιῶν, τοὺς πίστει ἀνακράζοντας· δόξα τῷ δεδωκότι σοι ἰσχύν, δόξα τῷ σὲ θαυμασιώσαντι, δόξα τῷ ἐνεργούντι διὰ σοῦ πᾶσιν ἰάματα».

Μακαριώτατε Πάτερ καὶ Δέσποτα,
Σεβασμιώτατοι καὶ Θεοφιλέστατοι Ἅγιοι Ἀρχιερεῖς,
Ἐντιμότατοι ἐκπρόσωποι τῆς Πολιτείας,
Εὐλαβέστατοι Πρεσβύτεροι καὶ Ἱεροδιάκονοι,
Εὐσεβεῖς Χριστιανοί,

Μὲ ὕμνους καὶ ἐγκώμια οὐράνια πανηγυρίζουν σήμερον οἱ ὄμιλοι τῶν Θεσσαλῶν τὴν ἐτή-

Τοῦ Θεοφ. Ἐπισκόπου Νεοχωρίου
κ. ΠΑΥΛΟΥ

σιον ἱερὰν μνήμην καὶ ἑορτὴν τοῦ Ἁγίου Σεραφεῖμ, Ἀρχιεπισκόπου Φαναρίου καὶ Νεοχωρίου –Καρδίτσης– τοῦ ἐθνομάρτυρος καὶ θαυματουργοῦ.

Οἱ πάντες καλούμεθα σήμερον ν' ἀπενίσωμεν τὴν ἀγίαν αὐτοῦ μορφήν καὶ τὸ μαρτύριόν του, ποῦ προθύμως ἐδέχθη καὶ ἐθυσιάσθη ὑπὲρ τῆς Πίστεως καὶ τῆς Πατρίδος καὶ θάρρος νὰ λάβωμεν καὶ ἡμεῖς ἀπὸ τὸ μέγεθος τῆς πίστεώς του πρὸς τὸν Θεὸν καὶ ἀπὸ τὸν ἀσίγαστον πόθον καὶ τὴν ἀγάπην του πρὸς τὴν πατρίδα τοῦ σήμερον ἑορταζομένου ἁγίου Σεραφεῖμ, τοῦ ἐθνομάρτυρος καὶ θαυματουργοῦ.

Ὁ ἅγιος Σεραφεῖμ ἐγεννήθη τὸ 1560 εἰς Μπεζούλαν τῆς ἀνατολικῆς ὄροσειρᾶς τῶν Ἀγρᾶφων ἀπὸ τοὺς εὐσεβεῖς γονεῖς Σωφρόνιον καὶ Μαρίαν. Τὰ πρῶτα του γράμματα ἔμαθε εἰς τὸ κρυφὸ σχολεῖο, ποῦ διατηροῦσε εἰς τὴν ἐκεῖ περιοχὴν ἡ ἱστορικὴ Μονὴ τῆς Παναγίας, ἡ Κορῶνα ὀνομαζομένη. Ἐκεῖ μετέπειτα ἐκάθη δόκιμος μοναχὸς - ἐχειροτονήθη διάκονος καὶ Ἱερεὺς - προεχειρίσθη ἡγούμενος.

* Σεπτῆ ἐντολῇ τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.κ. ΣΕΡΑΦΕΙΜ, ὁ παρὼν λόγος ἐξεφωνήθη εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν Ἱ. Ναὸν τῶν Ἀθηνῶν ἐπὶ τοῖς ΟΝΟΜΑΣΤΗΡΙΟΙΣ Αὐτοῦ τὴν 4.12.1996.

Τότε ἐφάνη ἡ ἀγνή του θεσσαλικὴ ψυχὴ μὲ τὰ σπάνια χαρίσματα.

Κατέφλεγε τὰ στήθη του ὁ ἀσίγαστος πόθος διὰ τὴν ἐλευθερίαν τοῦ Γένους, τοῦ Γένους ποῦ ἀτύχησεν καὶ ποῦ ζοῦσε τὴν νύκταν τῆς πιδό στυγνῆς δοκιμασίας του. Σώζεται δὲ ἓνα συγκλονιστικὸν του κείμενον, χειρόγραφον, δι' οὗ ἰκετεύει προφητικῶς τὸν Θεόν, ἃς ἔχη ὁ ἴδιος δέκα μαρτύρια μὲ ἀτελειώτους βασάνους, ἀρκεῖ νὰ μὴ βραδύνῃ ἡ ἐλευθερία τοῦ Ἔθνους.

Εἰς τοιοῦτους Ποιμένας, Πνευματικοὺς Ἠγέτας, ἐνατένιζεν ὁ Λαὸς καὶ ἐκράτησεν μέσ' ἀπὸ ἀνείπωτα μαρτύρια καὶ διώξεις τὴν ἐθνικὴν του συνειδήσιν. Αὐτὲς τὶς ἐθνικὲς μορφὲς τῶν Νεομαρτύρων, ποῦ εἶναι κατάσπαρτη ὅλη ἡ Ἑλλάδα, πρέπει νὰ προβάλλωμεν πάντοτε ὡς πρότυπα λαμπρά, διότι ἐκεῖνοι ὑπέμεινον ἀγογγύστως ὑπὲρ τῆς Πίστεως καὶ τοῦ Ἔθνους τὰ περισσότερα τότε δεινά.

Σύντομα ἀπέβη τὸ λαμπρὸν πρότυπον δι' ὅλην τὴν Ἀδελφότητα. Καὶ ὄχι μόνον. Δι' ὅλην τὴν ἐκεῖσε περιοχὴν. Οἱ ἀνήμποροι καὶ οἱ κατατρεγμένοι τῶν γύρω χωριῶν εὗρον τὸν στοργικὸν πατέρα καὶ προστάτην, ποῦ ἀνεκούφιζε τὴν πείναν των καὶ ἐνίσχυε τὴν ψυχὴν των. Ἐκτοτε ἡ Ἱ. Μονὴ Κορώνης συνεχίζει ἕως σήμερον τὴν ἁγιοσεραφειμικὴν παράδοσιν τῆς φιλανθρωπίας. Χιλιάδες εὗρον ἐκεῖ στέγην, τροφήν καὶ καταφύγιον κατὰ τοὺς χρόνους τῆς δουλείας, τῆς κατοχῆς καὶ μετέπειτα.

«Ὅθεν διὰ τὸν ἀξιεπαῖνον αὐτοῦ βίον, ψήφω κανονικῇ, τοὺς οἵακας τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Φαναρίου καὶ Νεοχωρίου ἐγχειρίζεται... καὶ καλῶς τὸ ἐμπιστευθὲν αὐτῷ ποιμνιον ἐπιμελούμενος, περίπου σχεδὸν τῶν ἐννέα ἐτῶν, διδάσκων ἔργοις καὶ λόγοις, τὸν μαρτυρικὸν στέφανον ἐκομίσατο, τρόπῳ τοιῷδε», σημειώνει ὁ συναξαριστὴς τῆς ἡμέρας.

Τὸ 1601 συνελήφθη εἰς τὸ Φανάρι Καρδί-

τοης, έμαστιγώθη, έβασανίσθη, άπεκόπη διά μαχαίρας ή μύτη του και με δεδεμένες τās χείρας και τούς πόδας έσύρθη είς τό μπουντρούμι τής φυλακής ως πληγωμένος άετός, με σπασμένες τīs φτερούγες. Άλλ' ή σκέψις του πετούσε είς τὰ ούράνια και έδέετο είς τόν Σωτήρα Χριστόν, νά παρέλθη διά τό Έθνος ή νύκτα τής δουλείας και άς μη βραδύνη τό ιδιόν του μαρτύριον.

Τό μαρτύριον ήδη άρχισεν. Οί Άγγελοι έτοιμάζουν στεφάνους διά τόν νέον μεγαλομάρτυρα, ό Ίησούς Χριστός άνοίγει τήν πύλην τών Ούρανών διάπλατα, νά εισέλθη έν πομπή ό άξιός ιεράρχης, τής Θεσσαλίας τό καύχημα, τών Άγράφων ό άξιός γόνος, τής Ελλάδος τό φλογερόν και άξιον τέκνον.

Ό άγιος Σεραφεΐμ, πληγωμένος, όδηγείται και πάλιν είς τόν τύραννον δικαστήν, όστις με άπειλές και φοβέρες, αλλά και με λόγους πονηρίας, πειράται ν' άλλαξοπιστήση ό άγιος και θά έχη πλούσια όφέλη. Έκείνος πιστός, βράχος άκλόνητος και είς τήν πίστιν και είς τήν πατρίδα.

«Καταπλήττονται τήν σήν, Μάρτυς Χριστού, ύπομονήν, και θαυμάζουσι Θεού τὰ μεγαλεία οί γηγενείς (οί άνθρωποι), και τήν πολλήν είς Σέ Πάτερ οίκονομίαν, πώς τό άσθενές τής ταπεινώσεως σώμα άντιστοιχείν τσαούτως ίσχυσεν, πληθής κολάσεων (μαρτυρίων - βασανισμών), και άσινές έφυλάττετο, Χριστέ Μαρτύρων σθένος και δόξα και ό στέφανος...», έγκωμιάζει ό ψαλμοδός τής έορτής.

Τά μαρτύρια συνεχίζονται.

— *Είπέ μας, συνείσθησις από χθές — «κρείττονος γέγονας λογισμοῦ»;*

— *Τολμηρότερός σοι παρίσταμαι ύπέρ τής χθές, ώ ήγεμών, ρωμαλεώτερος τοίς βασάνοις σου γεγονώς.*

Και αύθις τούτον σφοδρώς τύπτεσθαι κελεύει».

Έν συνεχεία «τās χείρας και τούς πόδας του έξέτεινον, ξέοντες συγχρόνως όλον του Άγίου τό σώμα. Είτα μιξάντων ύδωρ μετά κόνεως και όξους, πιείν τούτο καταναγκάζεται... και λίθον βαρύτατον κατά τής γαστρος έπιδέχεται» (1X1,5 μέτρου διαστάσεων — σώζεται είς τόν τόπον του μαρτυρίου— έχων θαυματουργικήν χάριν και εύλόγιαν αίμορραγίας τής μύτης κυρίως τών μικρών παιδιών). Και έπειδή έβλεπεν τούτον τολμηρότερον, παρά τās βασάνους και «υπό μασι-

γων γενόμενον και όλοψύχως είς τόν Κύριον ήμών Ίησούν Χριστόν πιστεύοντα και ύπέρ αυτού προθύμως άποθανείν βουλόμενον, άπορήσας ό θηριώδης εκείνος κριτής, δέδωκεν άποφασιν κατ' αυτού, θανείν βιαίω θανάτῳ ράβδον παχείαν είσωθήναι διά τής έδρας τούτου εκέλευσαν' οῦ γενομένου, τόν του μαρτυρίου στέφανον εκομίσατο...».

Και τό Συναξάρι τής ήμέρας καταλήγει:

«Και νῦν οὐκ έπι είς τό κάτω θυσιαστήριον ίσταται, άλλ' είς τό άνω, είς τόν χορόν τών Ιεραρχών ως Ιεράρχης, είς τόν χορόν τών Μαρτύρων ως Μάρτυς, είς τόν κόλπον του Άβραάμ, είς τὰ σκηνώματα τών Άγίων, είς τὰ του Βασιλέως άφθαρτα άνακτόρια, παρεστώς άμέσως τή Άγία Τριάδι...».

Τό στόμα του άγίου έσίγησεν. Τό αίμα όμως του μαρτυρίου του κατέφλεγεν τὰ στήθη τών Θεσσαλών και έπότιζεν εκεί τήν άποσταμένην έλπίδα από τήν τόσον σκληράν δοκιμασίαν τής ιστορίας!

Του Άγίου Σεραφεΐμ, του Έθνομάρτυρος, τό μαρτύριον έσχεν βαθείαν άπήχησιν είς τās ψυχάς τών κατοίκων τής Δυτικής Θεσσαλίας, αλλά και γενικώτερον, διότι ήτο από τὰ πρώτα μεγάλα μαρτύρια - θυσίες τών πνευματικών ταγών του Γένους μετά τό 1453. Πλήθος νεομαρτύρων Θεσσαλών εκ Καρδίτσης θυσίασαν τήν ζωήν των ύπέρ τής Πίστεως και του Έθνους, μιμούμενοι τό μαρτύριον του Έθνομάρτυρος και εκλείσαν τούς μοναστικούς τόπους, τὰ χωρία και τās πόλεις τής Φθιώτιδος, του Καρπενησίου, τής Δυτ. Μακεδονίας, άκόμη και του Άθω. Και λόγιοι και διδάσκαλοι και νεομάρτυρες ήσαν οί μιμηταί και οί διάδοχοι του Άγίου Έθνομάρτυρος Σεραφεΐμ.

Οὔτω ό μάρτυς με τό μαρτύριό του δεν άφανίζεται, όπως ένόμιζον οί διώκται του. Τό αίμα του μαρτυρίου του γίνεται πύρινος ποταμός και φλόγα είς τὰ στήθη τών πιστών, δι' οῦ εμπνέονται διά νέα μαρτύρια, δι' άγώνας και θυσίας.

Είς τὰ μαρτύρια τών Νεομαρτύρων πολλά όφείλουν και ή Έκκλησία, αλλά και τό Έθνος. Ό λαός τής Καρδίτσης έγκωμίασεν τόσον, όσον τίποτε άλλο, τὰ μαρτύρια και τὰ πάθη του Δεσπότη τών φτωχών, που άπλόχερα μοίραζε τό άλεύρι, τό σιτάρι, τό λάδι, τήν άγάπη, τήν καλοσύνη και έμεινεν άσβεστη εκεί ή άποσταμένη

ἐλπίδα, ἕως τὴν ἀνάστασιν τοῦ Γένους.

«Δέξιν προσάγαγε τῷ Θεῷ Σεραφεῖμ τρισμάκαρ, ὑπὲρ ποιμνῆς τῆς σῆς, σοφέ, τῆς κεκακωμένης ὑπὸ τῶν ἀσεβοῦντων, τῶν σὲ μαρτυρησάντων, καὶ ταύτην λύτρωσαι»,

ψάλλει ἕως σήμερον ὁ λαὸς τῆς Καρδίτσας. Ἡ δὲ ἅγια αὐτοῦ Κάρα, διασωθεῖσα θαυματουργικῶς καὶ εὐωδιάζουσα θαυμασιῶς ὡς μύρον πολύτιμον, εἶναι καθημερινὴ πηγὴ χαρίτων καὶ θαυμάτων διὰ τὸν εὐσεβῆ καὶ φιλόθρησκον καὶ φιλότιμον λαὸν τῆς Θεσσαλίας.

Οἱ ἅγιοι Μάρτυρες μὲ τὰ μαρτύρια καὶ τὸν θάνατον δὲν ἀφανίζονται, ὅπως ἐνόμιζον οἱ διώκται των, ἀλλὰ ζοῦν εἰς τὴν αἰωνιότητα μεταξὺ τῶν Ἁγίων τοῦ Θεοῦ καὶ αἱ ἡγιασμένοι ψυχαὶ των ἐπιστρέφουν εἰς τοὺς τόπους τῶν μαρτυρίων νὰ διαφυλάξουν, νὰ βοηθήσουν, ν' ἀγιασούν τοὺς βαπτισμένους χριστιανούς, ποὺ τιμοῦν τὰ μαρτύρια τῶν μαρτύρων καὶ τοὺς μιμοῦνται ἐνσυνείδητα εἰς τὴν πίστιν.

Ὁ Μάρτυς εἶναι φορεὺς καὶ χορηγὸς συγχρόνως τῆς θείας Χάριτος, ποὺ ἐμψυχώνει αὐτὸν εἰς τὸν κάματον τῶν φρικτῶν μαρτυρίων.

Ὁ Μάρτυς ἀποβαίνει θεῖον μέσον καὶ ὄργανον, ποὺ ὁ Ὑψιστος Θεὸς κάμνει γνωστὴν εἰς τὸν κόσμον τὴν παντοδυναμίαν Του. Διὰ τῶν μαρτυρίων τῶν μαρτύρων ὁ Θεὸς συντρίβει τὴν ἄρνησιν καὶ τὴν ἀντίστασιν τοῦ κόσμου, ἀρνούμενου τὸν Λόγον καὶ τὴν Ἐκκλησίαν Του.

Ὁ Μάρτυς συνενώνει τὸ αἷμα του μὲ τὸ αἷμα τοῦ Γολγοθᾶ καὶ ἀμφότερα ἐνδυναμώνουν καὶ ἀγιάζουν τοὺς πιστοὺς καὶ ποτίζουν ἀενάως τὸ δένδρον τῆς πίστεως. Τὸ ἔμβλημα τῆς Ἐκκλησίας εἶναι τὸ αἷμα τοῦ Γολγοθᾶ, ἀλλὰ καὶ τὸ αἷμα τῶν μαρτύρων. Δι' αὐτὸ καὶ ἡ Ἐκκλησία ψάλλει: «Τῶν ἐν ὄλῳ τῷ κόσμῳ μαρτύρων σου, ὡς πορφύραν καὶ βύσσον τὰ αἵματα ἢ Ἐκκλησία σου στολισαμένη, δι' αὐτῶν βοᾷ σοι...».

Τὰ μαρτύρια τῶν μαρτύρων εἶναι μία ἰδιαιτέρα καὶ ζωηρὰ μορφή θεοῦ κηρύγματος τοῦ ἰδίου τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν πεπτωκότα καὶ ἁματωλὸν ἄνθρωπον, πρὸς κάθε ἄσωτον υἱόν, νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν ὁδὸν τῆς μετανοίας καὶ τῆς ἐναρέτου ζωῆς, ποὺ μὲ πάθος καὶ-μὲ ζῶσαν καρδίαν μᾶς ὑποδεικνύουν οἱ Μάρτυρες. Ὁ καθεὶς συμπάσχει μὲ τὸν Μάρτυρα, ζεῖ καὶ ἀναπνέει μὲ τὴν καρδίαν του, συμμερίζεται «τὰ κατὰ κόσμον δεινὰ καὶ τὰς θλίψεις του», βιώνει τὰ μαρ-

τύρια εἰς τὴν ζωὴν του ὑπὸ οἰανδήποτε ἄλλην μορφήν δοκιμασίας, καὶ ἐνθαρρύνεται καὶ ἐμψυχούται ὁ πιστὸς ἀπὸ τὴν θαυμαστὴν τοῦ Μάρτυρος καρτερίαν καὶ λαμβάνει τὴν διὰ τῶν Μαρτύρων καὶ τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὸν κόσμον ἐρχομένην θεῖαν Χάριν καὶ εὐλογία.

Τὰ μαρτύρια τῶν Μαρτύρων ὁμιλοῦν εἰς τὴν ψυχὴν ἐκάστου περισσότερον ἀπὸ οἰονδήποτε γραπτὸν ἢ προφορικὸν λόγον, δι' αὐτὸ κατέχουν σημαντικὴν θέσιν εἰς τὴν ὅλην διὰ τὸν ἄνθρωπον οἰκονομίαν τοῦ Θεοῦ. Καὶ εἰς τοὺς χρόνους τῆς Π. Διαθήκης εὐλογεῖται καὶ ἐξαγνίζεται ὁ θεοσμός. Ὁ προφήτης Δανιὴλ εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων, οἱ Τρεῖς Παῖδες εἰς τὸ μέσον τῆς φλογὸς τῆς καμίνου, ἡ μήτηρ τῶν Μακκαβαίων, προτρέπουσα μάλιστα τὰ τέκνα αὐτῆς νὰ ὑπομείνουν ἄχρι τέλους τὸ μαρτύριον, ὁ πολυπαθὴς Ἰώβ, τὰ ὑπὸ τοῦ Ἡρώδου σφαγιασθέντα νήπια, ὁ ἀποκεφαλισθεὶς ἅγιος Ἰωάννης ὁ Πρῶδρομος καὶ πλήθος ἄλλων γνωστῶν τε καὶ ἀγνωστῶν δικαίων, εἶναι ἐκ τῶν συμπαθεστάτων ἱστορικῶν προσώπων τῆς Βίβλου.

Δὲν εἶναι – ἴσως – τυχαῖον τὸ γεγονός, ὅτι τὸ ὅλον σωτηριῶδες ἔργον τοῦ ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἐπεσφράγισε μὲ τὴ θυσίαν καὶ τὸ μαρτύριον τοῦ Γολγοθᾶ, πολλοὶ Ἀπόστολοι, ὡς ὁ ἐορταζόμενος ἅγιος Ἀνδρέας, καὶ ἀναριθμητοὶ Ἅγιοι.

Μεγάλῃ εἶναι ἡ τιμὴ τῶν μαρτύρων καὶ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῶν πρώτων – καὶ μάλιστα ἀποστολικῶν – χρόνων, τοὺς ὁποίους ἰδιαιτέρως ἀναφέρει καὶ ἐγκωμιάζει καὶ μακαρίζει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος εἰς τὴν πρὸς Ἑβραίους Ἐπιστολὴν του:

Οἱ Μάρτυρες – γράφει ὁ Ἀπόστολος – διὰ τῆς «πίστεως κατηγωνίσαντο βασιλείας, εἰργάσαντο δικαιοσύνην, ἐπέτυχον ἐπαγγελιῶν, ἔφραξαν στόματα λεόντων, ἔσβεσαν δύνάμιν πυρός, ἔφυγον στόματα μαχαίρας, ἐδυναμώθησαν ἀπὸ ἀσθενείας, ἐγενήθησαν ἰσχυροὶ ἐν πολέμῳ, ... ἄλλοι δὲ ἐτυμπανίσθησαν, ... ἕτεροι ἐμπαιγμῶν καὶ μαστίγων πείραν ἔλαβον, ἔτι δὲ δεσμῶν καὶ φυλακῆς. Ἐλιθάσθησαν, ἐπρίσθησαν, ἐν φόνῳ μαχαίρας ἀπέθανον... ἵνα κρείττονος ἀναστάσεως τύχωσιν...» (Ἐβρ. 11,33).

Παράλλῃως πρὸς τὴν Ἀποστολικὴν Διαδοχὴν τῆς Ἐκκλησίας ἴσταται ἡ Μαρτυρικὴ Αὐτῆς Διαδοχὴ, ποὺ ἀναγομένη εἰς τοὺς βαθεῖς χρό-

νους τῆς Π. Διαθήκης καὶ καθαγιασθεῖσα διὰ τοῦ αἵματος τοῦ Γολγοθᾶ, φθάνει αὕτη ἕως ἡμᾶς σήμερον διὰ τοῦ αἵματος τῶν Μαρτύρων καὶ ζωογονεῖ καὶ ἀφυπνίζει τοὺς Χριστιανούς. Πόσον ἐλαμψεν καὶ εἰς τὸν αἰῶνα μας ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία μὲ τὰς διώξεις, τὰς φυλακίσεις καὶ τὰ μαρτύρια γνωστῶν τοπικῶν Ἐκκλησιῶν;

Τέλος, τὰ μαρτύρια τῶν μαρτύρων εἶναι ἡ προέκτασις εἰς τὸν κόσμον τοῦ Σταυροῦ τοῦ Κυρίου καὶ εἶναι χάρις καὶ εὐλογία λυτρωτικὴ καὶ σωτηριώδης, δι' ὅποιον πιστὸν μὲ ὑπομονὴν καὶ καρτερίαν μάρτυρος δέχεται τὴν δοκιμασίαν τῆς καθημερινῆς ζωῆς, χωρὶς νὰ κλονίζεται ἡ πίστις του εἰς τὸν Θεόν. Τότε, μετέχων ἐν τῇ πίστει εἰς τὴν δοκιμασίαν τῶν μαρτύρων καὶ δι' αὐτῶν εἰς τὴν θυσίαν τοῦ Σταυροῦ τοῦ Κυρίου, γίνεσαι καὶ σὺ ἓνας νέος σύγχρονος, μικρὸς ἔστω, μάρτυς καὶ μετέχεις καὶ εἰς τὴν δόξαν καὶ εἰς τὴν εὐλογίαν τῶν ἁγίων Μαρτύρων. Εἰς τοῦτο μᾶς καλεῖ ὁ ἴδιος ὁ Θεός: «Γίνεσθέ μοι μάρτυρες... λέγει Κύριος ὁ Θεός, καὶ ὁ παῖς μου ὃν ἐξελεξάμην, ἵνα γνῶτε καὶ πιστεύσητε καὶ συνῆτε ὅτι ἐγὼ εἰμι... Ἐγὼ ἀνήγγειλα καὶ ἔσωσα... λέγει Κύριος ὁ Θεός, ὁ λυτρουόμενος ὑμᾶς...» (Α' Ἀνάγν. Ἐσπερ.).

Ἀλλὰ γε, σήμερον ἄγει τὰ Σεπτὰ Αὐτοῦ Ὀνομαστήρια ὁ Μακαριώτατος ἡμῶν Ποιμενάρχης, Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος κ. ΣΕΡΑΦΕΙΜ, τὸ ὄνομα τοῦ Ἐθνομάρτυρος τοῦ ὁποίου ἀξίως φέρει.

Σήμερον τῶν Θεσσαλῶν καὶ τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν τὰ πλήθη ἰδιαιτέρως πανηγυρίζουν τόσον διὰ τὸν Ἐθνομάρτυρα ἅγιον Σεραφεῖμ, Ἀρχιεπίσκοπον Φαναρίου καὶ Νεοχωρίου Καρδίτης, τοῦ θαυματουργοῦ, ὅσον καὶ διὰ τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Σεραφεῖμ. Δύο Θεσσαλικὲς Ἱστορικὲς Μορφές, μὲ κοινὸς ἀγῶνας καὶ μαρτύρια ὑπὲρ τῆς Πίστεως καὶ τῆς Πατρίδος.

Ὡς τὰ στήθη τοῦ Ἐθνομάρτυρος κατέφλεγεν ἱερὰ φλόγα, πόθος καὶ προσευχὴ ὑπὲρ τοῦ Γένους καὶ τῆς Ἐκκλησίας, οὕτω καὶ τὴν ἰδικὴν Σας καρδίαν, Μακαριώτατε. Ἡ καταξιωμένη πλέον προσωπικότης Σας ἔχει ὅλα τ' ἀληθῆ γνωρίσματα τοῦ ἀξίου Θρησκευτικοῦ Ἠγέτου, ἀλλὰ καὶ τῆς ἀγνῆς Ἑλληνικῆς - Θεσσαλικῆς ψυχῆς.

Συχνὰ μὲ δάκρυα ἱκετεύετε τὸν Θεόν, ἱερουργοῦντες, ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ εὐλογημένου ἡμῶν Ἐθνους, τοῦ Ἐθνους τῶν Ἑλλή-

νων, παράδειγμα λαμπρὸν δι' ἡμᾶς, τὰ κύκλω τῆς τραπέζης ἔκγονά Σου.

Εἶησαν δὲ τὰ ἔτη Ὑμῶν, Μακαριώτατε Πάτερ καὶ Δέσποτα, θεαρέστω τε Ἀρχιεπισκοπεῖα, ὡς ὑγιεινὰ καὶ εὐφρόσυνα κατ' ἄμφω καὶ ἐν πλήθει ὀλβίων ἐνιαυτῶν. Ἡμεῖς δέ, ὦ φιλέορτοι, «φωτόμορφα τῆς Ἐκκλησίας τέκνα»,

«Δεῦτε — ὡς — πιστοί, χορεῖαν συγκροτήσαντες, ἐπὶ τῇ μνήμῃ τοῦ Ἱερομάρτυρος, ἄσασιν καὶ ἐγκωμίοις αὐτὸν καταστέψωμεν» Οὗτος γὰρ τῶν τυράννων τὸ θράσος κατέβαλε, καὶ τὴν πλάνην τῶν ἀθέων κατήσχυνε, καὶ αἵμασι Μαρτυρικοῖς τὴν γῆν τῶν Θεσσαλῶν — καὶ τῆς Ἑλλάδος ἐπότισεν καὶ — ἠγίασεν αὐτὸν οὖν καὶ ἡμεῖς, ὡς τῆς ἰδίας αὐτοῦ ποιμνῆς θρέμματα, μεσίτην πρὸς τὸν Δεσπότην προσάξωμεν, καὶ πρὸς ὅσων προβαλλόμεθα ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν».

Ὅντως μεγάλα, καὶ υπερήφανα καὶ θαυμαστά τὰ πρότυπα τῶν Μαρτύρων καὶ τῶν Ἀγίων μας τῆς Ὁρθοδόξου πίστεως, πρὸς τὰ ὁποῖα τὴν ζωὴν ἡμῶν καὶ τὰ ἔργα, τὴν θρησκευτικὴν καὶ ἐθνικὴν ἡμῶν συνείδησιν δέον νὰ κατευθύνωμεν, διὰ νὰ καταξιούται καὶ ἡ ἰδικὴ μας ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ διακονία καὶ ἔχωμεν τὸν ἴδιον οὐράνιον κλῆρον μὲ τὸν Ἅγιον, Ἐθνομάρτυρα Σεραφεῖμ, ἱκετεύοντες Αὐτὸν τε καὶ ἡμεῖς:

«Σεραφεῖμ τοῖς ἄνω συμπαρεστώς, θρόνῳ τῆς Τριάδος καὶ σὺν θρόνοις καὶ Χερουβεῖμ, Σεραφεῖμ Παμμάκαρ, ἡμῶν τῶν ἐκτελούντων, Σοῦ μνήμην τὴν ἁγίαν, πρόστηθι πάντοτε». Ἀμήν.

Η ΠΑΛΑΙΑ ΔΙΑΘΗΚΗ κατὰ τοὺς Ἑβδομήκοντα (μὲ πρόλογο τοῦ Ἐπισκόπου Χριστουπόλεως Πέτρου, Γεν. Δ/τοῦ καὶ ἐκδοτικὴ ἐπιμέλεια Εὐαγγέλου Π. Λέκκου), Ἀθῆναι 1997, σχῆμα 14Χ21 ἑκατ., σσ. 1512 + 2 χάρτες.

Μὲ τὴν παρούσα ἐκδοσὴ ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ἀπέκτησε τὴν ἰδικὴ τῆς Παλαιᾶ Διαθήκη βάσει τῆς μεταφράσεως τῶν Ἑβδομήκοντα (Ο'). Τὸ κείμενο αὐτὸ ἔχει γίνεαι ἀποδεκτὸ ἀπὸ τὴ συνείδηση τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ πληρώματος καὶ ἀπετέλεσε τὴ βάση θεολογικῶν συζητήσεων, ἄρα δὲ καὶ τῶν ἀποφάσεων τῶν τοπικῶν καὶ οἰκουμενικῶν Συνόδων, καὶ ἔχει τὴν πολλαπλὴ ἐγκρίση τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου τῆς Κωνσταντινουπόλεως».

Μὲ εὐανάγνωστα γράμματα, τυπωμένη σὲ χαρτὶ βίβλου καὶ χρυσοδέτη βιβλιοδεσία.

Η ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ ΣΤΟ ΣΥΓΧΡΟΝΟ ΚΟΣΜΟ*

Ἡ Ἐκκλησία ἀποτελεῖ ὀργανικὴν ἐνότητα, εἶναι ζωντανὸς ὀργανισμὸς, μὲ τοὺς πιστοὺς σὲ ἀλληλεξάρτηση καὶ ἀμοιβαιότητα, ὥστε «πάντα τὰ μέλη τοῦ σώματος τοῦ ἐνὸς πολλὰ ὄντα, ἐν ἑστί σῶμα» (1 Κορ. 12,12), κατὰ τὴν ῥῆσιν τοῦ Ἀποστόλου Παύλου στὴν πρώτη πρὸς Κορινθίους Ἐπιστολή: «Πάντες εἰς ἐν σῶμα ἐβαπτίσθημεν - εἰς ἐν πνεῦμα ἐποτίσθημεν».

Μὲ τὴν εὐχαριστιακὴ ἑρμηνεία τοῦ Σώματος ἐκφράζεται τὸ μυστήριον αὐτὸ τῆς Ἐκκλησίας, ἡ ἐνωσις

Τοῦ κ. **ΙΩΑΝΝΟΥ ΠΕΣΜΑΖΟΓΛΟΥ**
Ἄρχοντος Μεγάλου Ρήτορος τῆς Μ.τ.Χ.Ε.
τ. Προέδρου τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν

τῆς μὲ τὸ Χριστὸ, ὁ δεσμὸς τῶν μελῶν μὲ τὴν κεφαλὴν αὐτῶν καὶ τῶν μελῶν μεταξύ τους. Καὶ εἶναι ἀδιάσπαστη ἡ ἐνότητα μεταξύ τῶν μελῶν διὰ τοῦ Χριστοῦ, ὥστε Χριστὸς καὶ Ἐκκλησία ἐναλλάσσονται. Ἀναφαίρετο, οὐσιῶδες καὶ σταθερὸ στοιχεῖο τῆς εἶναι τὸ ὅτι «Ἡ Ἐκκλησία εἶναι Μία: ἔχει μόνον μίαν Κεφαλὴν, ἓνα Πνεῦμα, μίαν Πίστην, μίαν Ἀρχὴν καὶ μίαν Ἀποστολήν. Ἡ ἐνότητα τῆς Ἐκκλησίας ἀνάγεται ὡς ἀρχὴ στὴν ἐνότητα τῆς Ἁγίας Τριάδος, πού συνιστᾷ τὸ ὄντολογικὸ καὶ ἠθικὸ θεμέλιό τῆς. Πρόκειται ἐπομένως γιὰ Ἐνότητα ὀργανικὴ καὶ ὄχι ἐξωτερικὴ, ἐπιφανειακὴ ἢ μηχανικὴ.

Ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία πέραν ἀπὸ τὴν ἀλήθεια ὅτι εἶναι Μία, παραδέχεται τὴν πραγματικότητα τῆς ὑπαρξῆς πολλῶν Ἐκκλησιῶν, πού ὅμως δὲν ἀναιροῦν, οὔτε ἀποκλείουν τὴ Μία Ἐκκλησία. Βοηθεῖται ὅμως ἡ Ἐκκλησία νὰ καθορίσει τὴ δική της θέση καὶ στάση ἀπέναντι σὲς πολλὰς Ἐκκλησίες. Οἱ πολλὰς Ἐκκλησίες, παλαιότερες καὶ νεότερες, ὑπάρχουν, ὅπως ὑπάρχει καὶ ἡ Ὁρθοδοξία, καὶ ἐπομένως δὲν μποροῦν νὰ ἀγνοηθοῦν. Ἐπειδὴ ὑπάρχουν διάφορες Ἐκκλησίες καὶ Χριστιανικὲς Ὁμολογίες, ἡ θέση τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας μέσα στὸ σύγχρονον Χριστιανικὸν κόσμον κρίνεται ἀπὸ τὸν ὑπαρκτὸν διαφορισμὸν, πού συνιστᾷ καὶ ἐκφράζει ἕναν ἐκκλησιαστικὸν πλουραλισμὸν.

Μὲ τὴν ἐμφάνισιν τῶν αἰρέσεων ἀπὸ τὸν 4ο αἰ., ἡ

Ἐκκλησία καθιέρωσε ὀλοκληρωμένον τρόπον γιὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν σὲς Οἰκουμενικὰς Συνόδους, ὅπου μὲ τὸ διάλογον ἀπομακρύνονται οἱ προφορικὰς ἢ γραπτὰς ἀναμετρήσεις ἢ διαφωνίες, καθὼς καὶ οἱ ἀκρότητες ἢ ὑπερβολὰς, πού συχνὰ ἐφταναν σὲ αἱματηρὰς συγκρούσεις καὶ διωγμοὺς μαζῶν.

Ἡ θέση καὶ ἡ στάσις τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας μέσα στὸ σύγχρονον Χριστιανικὸν κόσμον εἶναι καθορισμένη ἀπὸ τὴν παράδοσιν νὰ ἀγωνίζεται γιὰ νὰ ἐπικρατήσει εὐρύτερον πνεῦμα καταλλαγῆς καὶ συνεννόησης, πειθοῦς καὶ διαλόγου, ἔτσι ὥστε σὲ ἕνα κλίμα θρησκευτικῆς ἐλευθερίας, ἀλληλοκατανόησης καὶ ἀλληλοσεβασμοῦ, προβάλλεται ἡ ἀλήθεια ὅπως διδάσκεται καὶ γίνεται βίωμα στὴν Ὁρθοδοξία.

Ἡ διεθνὴς παρουσία καὶ ἀποστολὴ τῆς Ὁρθόδοξιας προσδιορίζεται ἀπὸ τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, τὸ Κέντρον πού ἐκφράζει τὴν Ὁρθόδοξην πίστην, παράδοσιν καὶ ζωὴν. Μεγάλαις μορφὰς προκαθημένων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἔχουν ἤδη διευκρινίσει καὶ ἐξειδικεύσει τὰς θέσεις τῆς Ὁρθόδοξιας σὲ οἰκουμενικὰ θέματα, μὲ ἀναφορὰν στὴν ἀνάγκην συνύπαρξης καὶ συναλληλίας τῶν «ἀπανταχοῦ Ἐκκλησιῶν τοῦ Χριστοῦ». Μὲ τὴν ἀποφασιστικὴν προσέγγισιν καὶ προαγωγὴν τῆς ἐνότητος τῶν Χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν, περιορίζονται ἐθνικὰς ἀντιπαράθεσις καὶ ἐνισχύεται ἡ προσέγγισιν καὶ ἐνότητα τῶν λαῶν καὶ ἡ εὐρύτερη διεθνὴς ἐπιρροὴ τῆς Ἐκκλησίας.

Ἀπὸ τὴ φύσιν τῆς ἡ Χριστιανικῆς Ἐκκλησία ἀπευθύνεται, προσκαλεῖ καὶ ἀποδέχεται ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, χωρὶς ἀποκλεισμοὺς ἢ διακρίσεις. Ἐντονον ὑπῆρξε πάντοτε τὸ στοιχεῖον αὐτὸ στὴν Ὁρθοδοξίαν καὶ συνδέεται μὲ τὸν πανανθρώπινον παγκόσμιον χαρακτήρα τῆς. Χωρὶς νὰ καταλύονται ἢ ὑποβαθμίζονται οἱ ἀνθρώπινες ἰδιαιτερότητες, ἡ ἐνότητα τῶν Χριστιανῶν ἔχει ὑπερβατικὸν χαρακτήρα καὶ ἀκατάλυτη δύναμιν, ἀφοῦ ἐκφράζει τὴν ἐνότητα ὅλων τῶν ἀνθρώπων στὴν «ἐνοτικὴν ἀγάπην καὶ πίστην». Ὁ λόγος βέβαια γιὰ τὴν ἐνωσιν τῶν «Ἐκκλησιῶν» εἶναι θεολογικὸς ἀδόκιμος, ἀφοῦ ἡ Ἐκκλησία, ὡς Σῶμα Χριστοῦ, δὲν ἔχει ποτὲ «σχισθεῖ». Μόνον ἀνθρώποι ἔχουν «ἀποσχισθεῖ» ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν, πού εἶναι ἡ ἀλήθεια. Ἡ ἐνότητα ἐν Χριστῷ, θεμελιώνει καὶ ἐκφράζει τὴν πανανθρώπινον κοινωνίαν, πού μπορεῖ νὰ κατοχυρωθεῖ μόνον μὲ τὸν θεολογικὸν διάλογον καὶ τὴν συνεργασίαν.

---

* Ὁμιλία, πού ἐγινε τὴν 16ην Ὀκτωβρίου 1997 σὲ αἶθουσαν τῆς «Ἀθηναϊκῆς Λέσχης» κατὰ τὴν συνεστίασιν τῶν Ἀρχόντων τῆς Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας.

Ἡ Ὁρθόδοξη θεολογία παραμένει ἀμετακίνητη στὸν «οἰκουμενικὸ» χαρακτήρα τῆς Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας, ὅπως διακήρυξαν οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας. Ὁ Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος ἔλεγε «Ἐκκλησία σημαίνει ἔνωση καὶ συμφωνία - ἐπομένως ἀποκλεισμοὶ διαφωνίας καὶ διάστασης». Ὁ Μέγας Βασίλειος κήρυσσε τὴ σημασία τῆς «...φροντίδας... νὰ ἐπανέλθουν σὲ ἔνωση οἱ Ἐκκλησίες» καὶ ὁ Γρηγόριος Ναζιανζηνὸς διευκρίνιζε ὅτι «...δὲν ἐπιζητοῦμε νὰ νικήσουμε ἀλλὰ νὰ προσλάβουμε ἀδελφούς, ἀπὸ τὸ χωρισμὸ τῶν ὁποίων σπαράσσεται ἡ καρδιά μας».

Οἱ ρήσεις αὐτὲς ἀναφέρονται καὶ στὴ διαπίστωση ὅτι ὡς ἀκριβῶς ἀναφαίνονται ἀρνητικὰ στοιχεῖα ἢ ἀνώμαλες καταστάσεις μεταξὺ τῶν Ἐκκλησιῶν, τὰ αἷτια ὑπάρχοντα σὲ ἐξω-ἐκκλησιαστικὲς ἐπιδιώξεις ἢ ἐπιρροές, ποὺ συχνὰ ὀδηγοῦν στὴν ἀπομάκρυνση τῶν Ἐκκλησιῶν ἀπὸ τὴ χριστιανικὴ παράδοση καὶ τὸν πνευματικὸ τους προορισμὸ, ποὺ ἀπὸ τὴ φύση του εἶναι ὑπερεθνικὸς, πανανθρώπινος καὶ ἐνωτικὸς. Ὁ ὁμολογιακὸς ἀνταγωνισμὸς μεταξὺ τῶν Χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν, κατὰ κανόνα, ὑποκινεῖται ἢ ὀξύνεται ἀπὸ ποικίλους ἐθνικισμοὺς, ποὺ ὑπονομεύουν καὶ παραμορφώνουν τὸ κλίμα τῶν διεκκλησιαστικῶν σχέσεων, ἀφοῦ καταργεῖται ἡ δυναμικὴ τῆς ἀγάπης στὸς σύγχρονους διμερεῖς ἢ πολυμερεῖς θεολογικοὺς διαλόγους.

Στὴ μακροαίωνα πορεία τῆς, ἡ Ὁρθοδοξία, πέραν ἀπὸ τὴν ἀλήθεια τῆς πίστεως ποὺ ἐξέφραζε καὶ διέδιδε, ἀποτέλεσε καὶ παράγοντα ἀνάπτυξης τῶν ἰδιαίτεροτήτων κάθε λαοῦ καὶ τῆς πολιτισμικῆς του φυσιογνωμίας. Ὁ «ἐθνοφυλετισμὸς» δὲν καταδικάστηκε μόνον μὲ τὸ ἀγιογραφικὸ «οὐκ ἔνι Ἰουδαῖος, οὐδὲ Ἕλληνας», ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο μεταγενέστερα. Ἡ Σύνοδος τοῦ 1872 στὴν Κωνσταντινούπολη ὑπὸ τὸν Πατριάρχη Ἄνθιμο Στ', ἀποκήρυξε καὶ καταδίκασε «...τὰς φυλετικὰς διακρίσεις καὶ τὰς ἐθνικὰς ἐριδας, τοὺς ζήλους καὶ διχοστασίας ἐν τῇ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίᾳ...».

Ἡ διάσπαση τῆς βαλκανικῆς Ὁρθοδοξίας καὶ ἡ δημιουργία στεγανῶν μεταξὺ τῶν βαλκανικῶν λαῶν προήλθε ἀπὸ διεισδύσεις ξένων πρὸς τὴν Ὁρθοδοξία δοξασιῶν καὶ αἰρέσεων, ποὺ ἐπιδίωκαν νὰ ἐκμεταλλεθοῦν τὶς ἀδυναμίες καὶ τὰ προβλήματα ποὺ σωρεύθηκαν στὸν 20ο αἰῶνα. Μὲ τὴν ἀνωτάτη συντονιστικὴ φροντίδα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ἀποτελεῖ χρέος νὰ ἐπιδειξῆ ἡ Ἑλλάδα ἀλληλεγγύη καὶ ἀδελφικὴ συμπαράσταση, στὸ πλαίσιο εὐρύτερης οἰκονομικο-πολιτικῆς καὶ πολιτισμικῆς συνεργασίας γιὰ

νὰ ἐξασφαλισθῆ ἀξιόπιστη ἀνανέωση καὶ παρουσία τῶν λαῶν τῆς νοτιοανατολικῆς Εὐρώπης στὸ σύγχρονο κόσμον καὶ τοὺς κρίσιμους μετασχηματισμοὺς ποὺ συντελοῦνται καὶ διαγράφονται.

* * *

Κρίσιμη γιὰ τὴ σύγχρονη ἀποστολὴ τῆς Ὁρθοδοξίας εἶναι ἡ θεμελιώσή της στὴ συμμετοχικὴ δημοκρατικὴ ἀντίληψη, στὸ πνεῦμα τῆς χριστιανικῆς κοινότητας ποὺ ἐμπνέει καὶ ἐνισχύει μὴν ἀνθρώπινη κοινωνία δικαιοσύνης. Τὸ ἴδιο πνεῦμα ὑπαγορεύει στάση ἀνοχῆς, αὐτοκριτικῆς καὶ μετάνοιας. Ἡ χριστιανικὴ ἀγάπη ἐνθαρρύνει καὶ ἐνδυναμώνει τὴν πνευματικὴ κοινότητα τῶν πιστῶν, γιὰ κάθε κοινωνικὴ καὶ δημόσια δράση. Ἡ φιλανθρωπία θεμελιώνεται ὄχι σὲ συναισθηματισμοὺς, οὔτε σὲ πολιτικὲς σκοπιμότητες. Ἡ Ὁρθοδοξία δὲν μετέχει οὔτε ἐπιχειρεῖ νὰ ἐπηρεάσει πολιτικὲς ἀποφάσεις καὶ ἐνέργειες. Ἄλλ' ἢ ἀρνηση συμμετοχῆς ἢ ἐπιρροῆς σὲ πολιτικὴ δράση δὲν σημαίνει ὅτι δὲν ἀναλαμβάνει ἐθνικὲς εὐθύνες ἢ Ὁρθοδοξία, ὅταν οἱ περιστάσεις τὸ ἀπαιτοῦν: Ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης Γρηγόριος ὁ Ε', ἔλαβε θέση καὶ θυσίαστηκε κατὰ τὴν τουρκοκρατία – ὅπως καὶ ὁ ἐθνομάρτυς Χρυσόστομος κατὰ τὴ μικρασιατικὴ καταστροφή, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν Δαμασκηνὸς κατὰ τὴ ξένη κατοχὴ στὸν Β' παγκόσμιον πόλεμον καὶ ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου Μακάριος ὅταν στήριξε τὸν ἀπελευθερωτικὸν ἀγῶνα τῶν Κυπρίων. Σὲ πολλὰς ἑκατοντάδες φθάνουν οἱ μάρτυρες λειτουργοὶ τῆς Ἐκκλησίας στὰ χρόνια τῆς τουρκοκρατίας ἢ τῆς ξένης κατοχῆς στὸ δεύτερον παγκόσμιον πόλεμον καὶ τῆς ἐμφύλιας διαμάχης ποὺ ἀκολούθησε.

Ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία προσκαλεῖ καὶ ὑποδέχεται τὸν κάθε ἄνθρωπον ἀνεξάρτητα ἀπὸ φυλετικὴ, ἐθνικὴ, κοινωνικὴ προέλευση ἢ ἄλλη διάκριση. Καλεῖ σὲ συνεννόηση καὶ εἰρήνη ὅλους τοὺς λαοὺς. Μόνον τὸ ἀνώτατον ἀντιπροσωπευτικὸ ὄργανον τῆς Ἐκκλησίας, δηλαδή ἡ Οἰκουμενικὴ Σύνοδος καὶ ὄχι οἰοσδήποτε λειτουργός, ἢ καὶ ἀνώτατος ἀξιωματοῦχος τῆς Ἐκκλησίας, μπορεῖ νὰ ἐκφράσει ἢ ἐρμηνεύσει ἀλάθητα τὴ χριστιανικὴ ἀλήθεια. Τὸ θέμα αὐτὸ εἶναι θεολογικὰ βαρυσήμαντον γιὰτὶ συνδέεται μὲ τὴ συνέχεια καὶ τὸν πανανθρώπινον χαρακτήρα τῆς Ἐκκλησίας.

* * *

Ὁ Παναγιώτατος Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαῖος μὲ τὴ βαρυσήμαντη ὁμιλία του στὴν Ὀλομέλεια τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Κοινοβουλίου, τῆ 19ῆς Ἀπριλίου 1994, ἐξέφρασε τὴ λύπη του γιὰτὶ «δὲν ἠύ-

τυχήσαμεν νὰ καταστήσωμεν ὄρατὴν τὴν ἐνότητα» μὲ τὴ Δυτικὴ Ἐκκλησία, καὶ ἀνέφερε τὴν πρωτοβουλία τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου νὰ θεσμοθετήσῃ μαζὶ μὲ τὶς ἄλλες Ὁρθόδοξες Ἐκκλησίες, θεολογικὸ διάλογο μὲ τὶς Ἀρχαῖες Ἀνατολικὲς Ἐκκλησίες, τὴ Ρωμαιοκαθολικὴ, τὴν Παλαιοκαθολικὴ, τὴν Ἀγγλικανικὴ, τὴ Λουθηρανικὴ καὶ τὶς Μεταρρυθμιστικὲς Ἐκκλησίες. Ὑπενθύμισε τὴν ἱστορικὴ συνάντησι τοῦ Πατριάρχου Ἀθηνᾶγορα μὲ τὸν Πάπα Παῦλο τὸν Στ' τὸ 1964 στὰ Ἱεροσόλυμα καὶ τὴν ἄρση τοῦ ἀναθέματος μεταξὺ τῶν δύο Ἐκκλησιῶν τὸ 1965. Ἡ προσπάθεια συνεχίζεται καὶ ἐπεκτείνεται σὲ δια-θρησκευτικὴ προσέγγισι. Μὲ τὴν ὁμιλία του στὸ Στρασβούργο ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης Βαρθολομαῖος, ἔκανε σαφὲς ὅτι «ὁ διάλογος, τὰ διεθνῆ συνέδρια, ἡ θεσμικὴ ἐπικοινωνία τῶν ἡγεσιῶν, οἱ προσεγγίσεις καλῆς θέλησις, ἡ παραίτησι ἀπὸ ἀδιαλλαξίαις, ἀποτελοῦν βήματα θετικὰ, ἐπωφελῆ. Δὲν εἶναι ὅμως ἐπαρκῆ. Τὰ προβλήματα τοῦ σύγχρονου κόσμου, τὰ προβλήματα τῆς Εὐρώπης εἰδικώτερα, ἀπαιτοῦν θεμελιώδεις ἀναθεωρήσεις αὐτῶν τούτων τῶν πολιτισμικῶν ἐπιλογῶν μας, δηλαδὴ τῶν προδιαγραφῶν τῶν βασικῶν πολιτιστικῶν μας θέσεων».

Ἀξίζει ἐδῶ νὰ ἀναφέρουμε ὅτι, εἶχε προηγηθεῖ τὸ Μάρτιο 1992 γιὰ πρώτη φορὰ στὴν ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας μας, Πανορθόδοξος Σύνοδος, ἡ Σύναξι τῶν Προκαθημένων τῶν ἀνὰ τὸν κόσμον Πατριαρχῶν καὶ Αὐτοκεφάλων Ὁρθόδοξων Ἐκκλησιῶν, προκειμένου οἱ θρησκευτικοὶ ἡγέτες νὰ ἐπιδείξουν ἰδιαίτερη προσοχὴ καὶ εὐθύνη στὸ πνευματικὸ τους ἔργο καὶ νὰ ἀποτρέψουν τὴν ἐκμετάλλευσι τοῦ θρησκευτικοῦ αἰσθήματος γιὰ πολιτικούς ἢ ἐθνικούς λόγους.

Τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο, συνεχίζοντας τὸ ἔργο ἀγάπης καὶ ἐπικοινωνίας μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων, ὅπου καὶ ἂν κατοικοῦν, σὲ ὅποια πολιτισμικὴ κατεύθυνσι ἢ θρησκεία καὶ ἂν ἀνήκουν, πραγματοποιήσε Συνέδριο τὴν 9η Φεβρουαρίου 1994, «περὶ εἰρήνης καὶ θρησκευτικῆς ἀνοχῆς». Στὴν προσφώνησί του ἡ Αὐτοῦ Θειοτάτη Παναγιότης, ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης, τόνισε ὅτι δὲν ὑπάρχει κανεὶς λόγος «νὰ συνεχισθεῖ ἡ ἔχθρα Ρωμαιοκαθολικῶν, Ὁρθόδοξων καὶ Προτεσταντῶν, Ἑβραίων καὶ Μουσουλμάνων», «γιατὶ παρὰ τὶς διαφορὰς εἶναι ἀναγκαῖα ἡ προσέγγισι καὶ ὁμαδικὴ συνεργασία, γὰ νὰ μείνῃ ὁ κόσμος μακριὰ ἀπὸ ἐθνικισμούς καὶ θρησκευτικὰς μισαλλοδοξίαις...». Κι αὐτὸ εἶναι δυνατὸ νὰ ἐπιτευχθεῖ μὲ τὴ δύναμι τῆς ἀδελφικῆς ἀγάπης καὶ τῆς πλήρους υἰοθέτησις καὶ ἀποδοχῆς τοῦ οἰκουμενικοῦ πνεύματος.

Οἱ σύντομες αὐτὲς ἱστορικὲς ἀναφορὰς, ἐξηγοῦν καὶ ἐπιβεβαιώνουν ὅτι ἡ διαδικασία τοῦ διαλόγου στὴν Ὁρθόδοξὴ Ἐκκλησία στὸ σύγχρονο κόσμο, εἶναι κρίσιμη, μακρὰ καὶ κοπιώδης, ἀλλὰ πρέπει σταθερὰ νὰ συνεχίζεται καὶ προάγεται. Ἡ συστηματικὴ κινητοποίησι τῆς Ἑλληνικῆς Ὁρθοδοξίας, ἀλλὰ καὶ τῶν Ἑλληνικῶν πνευματικῶν καὶ πολιτισμικῶν δυνάμεων, συνιστᾷ ἔργον πνοῆς, ποῦ θὰ ἀποδώσῃ στὴν ἐξέλιξι τοῦ χρόνου διαρκῶς μεγαλύτερους καρπούς. Ἀπαιτεῖται ἐπομένως θεμελιώσι μὲ ἀσφαλὴ ὑποδομὴ καὶ σοβαρὴ προετοιμασία. Ἡ ὑποδομὴ ἐξασφαλίζεται μὲ τὸν ἐκσυγχρονισμό καὶ τὴ γενικὴ ἐξύψωσι τῆς ἐκπαίδευσις τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ σὲ ὅλες τὶς βαθμίδες τῆς, γὰ νὰ ἀποκτήσουν οἱ νέοι καὶ ὀλόκληρος ὁ λαός, γνώσι καὶ συνείδησι τῶν πολιτισμικῶν μας καταβολῶν, ἔξω ἀπὸ ἐπιφανειακὰς διακηρύξεις, προχειρότητες καὶ πατριδοκαπηλία. Ἐπιβάλλεται ἐπίσης ἡ ἀξιοποίησι τῶν ἑλληνικῶν πνευματικῶν καὶ ἐρευνητικῶν δυνάμεων. Εἶναι ἀνάγκη νὰ ὀργανωθοῦν σοβαρὰς σύγχρονες ἐπιστημονικὲς προσπάθειες καὶ ὑπεύθυνη ἐπικοινωνία καὶ διδασκαλία, μὲ πρόσκλησι καὶ συμμετοχὴ καὶ ξένων πνευματικῶν δυνάμεων καὶ νέων ἀνθρώπων ἀπ' ὅλες τὶς χῶρες, μὲ εὐλόγες ἐρωτήσεις καὶ παρατηρήσεις πάνω σὲ σοβαρὰ θέματα ἢ προτάσεις τῆς ἐποχῆς μας. Ἀναγνωρισμένα καὶ ὑπεύθυνα ἰδρύματα σ' ὅλα τὰ διαμερίσματα τῆς χώρας, μὲ τὴ συμμετοχὴ τους μποροῦν νὰ προσφέρουν γόνιμη συμβολή. Σὲ μὲ τέτοια εὐρεία κινητοποίησι, ἡ συμμετοχὴ καὶ ἀκτινοβολία τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τῆς Χάλκης, θὰ εἶναι ἀποφασιστικὰ σημαντικὴ.

Ὅλη αὐτὴ ὅμως ἡ διαδικασία ἐκτὸς ἀπὸ τὴ σταθερὴ συνεννόησι μεταξὺ τῶν λαῶν καὶ τῶν πνευματικῶν τους δυνάμεων, συνδέεται μὲ τὴν ἀνανέωσι τῆς δημόσιας ζωῆς καὶ τῶν πολιτικῶν δυνάμεων, γιὰ δημιουργικὸ ἔργο διάρκειας. Καὶ εἶναι αὐτονόητα κορυφαίας σημασίας, ἡ συστηματικὴ ἐπικοινωνία μὲ τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο καὶ τὴν Ἑδρὰ τῆς Ὁρθοδοξίας.

Ἀπαιτοῦνται ἐπίσης συνεννοήσεις μὲ τὶς πολιτισμικὲς δυνάμεις τῶν λαῶν καὶ τὶς ἀντίστοιχες κινητοποιήσεις των, στὸ πλαίσιο τῆς ἐξελισσόμενης «παγκοσμιοποίησις» καὶ τῶν διαρκῶς ἰσχυρότερων διεθνῶν πολιτισμικῶν συνεργασιῶν, ποῦ χαρακτηρίζουν τὴν ἐποχὴ μας. Τὸ συνολικὸ αὐτὸ πνεῦμα κυριαρχεῖ στὴν παράδοσι καὶ τὴν ἀκτινοβολία τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, καὶ σήμερα ἐνδυναμώνει εὐρύτερα τὶς πρωτοβουλίες τῆς Αὐτοῦ Θειοτάτης Παναγιότητος, τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Βαρθολομαίου.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ

«Λόγος οίкуμενικῆς ἐμβελείας»

Εἰς τῶν πλέον βαρυσημάτων λόγων οίкуμενικῆς ἐμβελείας, ὅστις ἐξεφωνήθη ὑπὸ τῆς Α.Θ.Π. τοῦ Σελπού Οίкуμενικοῦ Πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου κατὰ τὴν πρόσφατον ἐπίσκεψίν Του εἰς Η.Π.Α., εἶναι τὰ ὑπ' Αὐτοῦ λεχθέντα ἐν τῇ ἔδρᾳ τοῦ Ἐθνικοῦ Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν Η.Π.Α., ἐνθα ἐγένετο δεκτός μετὰ πολλῶν ἐκδηλώσεων σεβασμοῦ, τιμῆς καὶ ἀγάπης.

Ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ ὁ Παναγιώτατος, ἀναφερόμενος, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, εἰς τὸ ζήτημα τῶν διεκκλησιαστικῶν διαλόγων πρὸς προώθησιν τῆς ἀποκαταστάσεως τῆς χριστιανικῆς ἐνότητος, ὑπέμνησε τὴν ὑπὸ τοῦ Οίкуμενικοῦ Πατριαρχείου σταλεῖσαν εἰς τὰς διηρημένas Ἐκκλησίας γνωστὴν ρηξικέλευθον Ἐγκύκλιον τοῦ 1920, τονίσας τὰ ἑξῆς:

«Σὲ μὰ στιγμή, κατὰ τὴν ὁποία οἱ ἐπαφῆς μεταξὺ τῶν Ἐκκλησιῶν ἦταν περιορισμένες ἢ Ἐγκύκλιος τοῦ 1920 κάλεσε τῆς Ἐκκλησίας νὰ βγῶν ἀπὸ τὴν ἀπομόνωσίν τους καὶ νὰ ἐργασθῶν ἀπὸ κοινοῦ γιὰ τὴν ὑπέρβασι τῶν διαφορῶν τους. Τὸ Οίкуμενικὸ Πατριαρχεῖο παραμένει πιστὸ στῆς βασικῆς πεποιθήσεις, πὺν εἶχαν ἐκφρασθῆ μετὰ τὴν ἐν λόγῳ Ἐγκύκλιο. Πιστεύομε ὅτι ἡ διαίρεσις τῶν Χριστιανῶν ἀποτελεῖ τραγωδίαν, πὺν ἀντιτίθεται στὸ Εὐαγγέλιο. Ἄν οἱ Χριστιανοὶ βρῶσκωνται διηρημένοι ὡς πρὸς τὸ δόγμα, πὺν εἶναι δυνατὸν νὰ κηρύξουν μετὰ ἀυθεντία καὶ ἀκεραιότητα τὸ σωστικὸ μῆνυμα τοῦ Εὐαγγελίου; Πὺν εἶναι δυνατὸν νὰ παρέχουν μαρτυρία τῆς πίστεώς τους στὸν ἐν Τριάδι Θεό, ὅταν βρῶσκωνται ἐν διαστάσει;».

«Ὡς προβατόσχημοι λύκοι»

Ἐν συνεχείᾳ ὁ Προκαθήμενος τῆς Πρωτοθρόνου ἐν τῇ Ὁρθοδοξίᾳ Ἐκκλησίας τῆς Βασιλίδος τῶν πόλεων ἐν τῷ αὐτῷ λόγῳ, ἀφοῦ ἐπεσήμανεν ὅτι μετὰ τὸ 1920 ἐσημειώθησαν πολλὰ θετικὰ ἐξελίξεις εἰς τὰς διεκκλησιαστικὰς σχέσεις, κατήγγειλε τὰς ἐν αὐταῖς δυσκολίας ἢ καὶ ἀρνητικὰς τάσεις καὶ ἐκδηλώσεις, εἰπὼν μετὰ παρησιᾶς συγκεκριμένως τὰ ἑξῆς:

«Τὸν τελευταῖον τοῦτον καιρὸν οἱ διεκκλησιαστικῆς σχέσεις ἀντιμετωπίζων σοβαρῆς δυσκολίας... Τοῦτο ὀφείλεται στὴ διαφορετικὴ μας ἀντίληψιν ὡς πρὸς τὴ φύσιν τῆς Ἐκκλησίας καὶ τὸν σκοπὸ τοῦ οίкуμενικοῦ διαλόγου, ὅπως ἐπίσης καὶ στὴ διαφοροποίησίν μας σὲ θέματα ἠθικῆς τάξεως». Ἐπειτα ἐν διαφόροις περιοχαῖς «οἱ Ὁρθόδοξοι ἔχουν ἀπαυδήσει ἀπὸ τὸν προσηλυτισμὸ, τὸν ὁποῖον ἀσκοῦν διάφορες Ἐκκλησίες καὶ Ὁμολογίες. Σῆ-

μερα, σὲ χώρες ὅπου ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία ἔπειτα ἀπὸ ὀλόκληρες δεκαετίες διωγμῶν καὶ στερήσεων ἄρχισε νὰ ἀναλαμβάνη τῆς δυνάμεις τῆς, ἔκαμε τὴν ἐμφάνισίν του ἑνας νέος κίνδυνος. Προτεστάντες μισιονάριοι ἀπὸ τὴ Δύσι, —ἢ φωνὴ τῶν ὁποῖων οὐδέποτε εἶχε ἀκουσθῆ κατὰ τῆς δεκαετίες τῶν καταπιέσεων—, εἰσέβαλαν στὸν ὀρθόδοξο χωρὸ ὄχι γιὰ νὰ συμπαρασταθῶν στοὺς ὀρθόδοξους πιστούς, ἀλλὰ γιὰ νὰ τοὺς μεταστρέψουν, ἐνῶ οἱ δεινοπαθήσαντες ὀρθόδοξοι περιμέναν τῆς προσευχῆς, τῆ συμπαραστάσι καὶ τὴν ἐνθάρρυνσιν τῶν οίкуμενικῶν ἐταίρων τους. Οἱ ἐν λόγῳ μισιονάριοι, ἔστω καὶ ἂν ἰσχυρίζωνται ὅτι εἶναι Χριστιανοί, στὴν πραγματικότητα συμπεριφέρονται ὡς προβατόσχημοι λύκοι» (Δελτίον «Ἐνημέρωσις», 1997/11, σσ. 1-2).

«Καλεῖ σὲ συνεννόηση καὶ εἰρήνην ὅλους τοὺς λαοὺς»

Ὁ τ. Πρόεδρος τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν κ. Ἰωάννης Πεσμαζόγλου, ὅστις ἔχει τιμηθῆ ὑπὸ τοῦ Παναγιωτάτου Οίкуμενικοῦ Πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου διὰ τοῦ ὀφφικίου τοῦ Ἀρχοντος Μεγάλου Ρήτορος τῆς Ἀγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλῆς Ἐκκλησίας, κατὰ τὴν τελευταίαν συνεννόησιν τῶν Ἀρχόντων Αὐτῆς ἐν τῇ «Ἀθηναϊκῇ Λέσχῃ» (16 Ὀκτωβρίου 1997) ὠμίλησεν ἐπὶ τοῦ θέματος «Ἡ ἀποστολὴ τῆς Ὁρθοδοξίας στὸν σύγχρονον κόσμον».

Ἐν τῇ ὀμίλῃ ταύτῃ, ἥτις δημοσιεύεται εἰς ἄλλας σελίδας τοῦ παρόντος τεύχους τῆς «Ἐκκλησίας», ὁ ἐντιμολογιώτατος Ἀρχὼν κ. Πεσμαζόγλου τονίζει, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, τὰ ἑξῆς:

«Στὴ μακροαίωνα πορεία τῆς, ἢ Ὁρθοδοξίας, πέραν ἀπὸ τὴν ἀλήθεια τῆς πίστεως πὺν ἐξέφραζε καὶ διέδιδε, ἀποτέλεσε καὶ παράγοντα ἀνάπτυξης τῶν ἰδιαιτεροτήτων κάθε λαοῦ καὶ τῆς πολιτισμικῆς του φυσιογνωμίας. Ὁ “ἔθνοφυλετισμὸς” δὲν καταδικάστηκε μόνον μετὰ τὸ ἀγιολογικὸ “οὐκ ἔνι Ἰουδαῖος, οὐδὲ Ἕλλην”, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὸ Οίкуμενικὸ Πατριαρχεῖο... Ἡ Σύνοδος τοῦ 1872 στὴν Κωνσταντινούπολιν ὑπὸ τὸν Πατριάρχη Ἀνθίμο ΣΤ' ἀποκήρυξε καὶ καταδίκασε “... τὰς φυλετικὰς διακρίσεις καὶ τὰς ἐθνικὰς ἐριδας, τοὺς ζήλους καὶ τὰς διχοστασίας ἐν τῇ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίᾳ”».

Ἐπομένως, ὡς προσθέτει ὁ διακεκριμένος τ. Πρόεδρος τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν κ. Πεσμαζόγλου, «ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία προσκαλεῖ καὶ ὑποδέχεται τὸν κάθε ἄνθρωπο ἀνεξάρτητα ἀ-

πὸ φυλετική, ἐθνική, κοινωνική προέλευση ἢ ἄλλη διάκριση. Καλεῖ σὲ συνεννόηση καὶ εἰρήνη ὅλους τοὺς λαούς...».

**Ἐρευνητικὸν ἔργον τοῦ
Σεβ. Μητροπολίτου Αὐστρίας**

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Αὐστρίας, Οὐγγαρίας καὶ Μεσευρώπης κ. Μιχαὴλ (Στάϊκος) εἶναι γνωστός ἀφ' ἐνὸς διὰ τὴν μετὰ ζήλου καὶ ὑπευθυνότητος ἀκτινοβόλον ἐν Αὐστρία καὶ Κεντρικῇ Εὐρώπῃ ποιμαντικὴν καὶ ἐξελληνιστικὴν δρασίμ του ἀφ' ἑτέρου διὰ τὰ δημοσιεύματα αὐτοῦ ἐν ἑλληνικῇ καὶ γερμανικῇ γλώσσῃ· τρίτον διὰ τὰς προσπάθειάς αὐτοῦ πρὸς κατοχύρωσιν τῶν κανονικῶν δικαιωμάτων τοῦ Σελτοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, τὰ ὁποῖα ἀναφέρονται εἰς τὰς Ὁρθοδόξους κοινότητας τῆς Οὐγγαρίας καὶ τέταρτον διὰ τὸ ἐπιβλητικὸν ἔργον αὐτοῦ ὡς Προέδρου τοῦ ἐν Αὐστρία Οἰκουμενικοῦ Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν καὶ ὡς ἐκπροσώπου τοῦ Παναγιωτάτου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου εἰς ἀναριθμήτους ἀποστολὰς καὶ διορθοδόξους ἢ διεκκλησιαστικὰς συναντήσεις. Γενικῶς ὁ Σεβασμιώτατος διακρίνεται διὰ τὴν ὑπ' αὐτοῦ προβολὴν τῆς Ὁρθοδοξίας ἐν Εὐρώπῃ κατὰ συντητικὸν τρόπον καὶ ἐν γνησίῳ οἰκουμενικῷ πνεύματι, τοῦθ' ὅπερ κατέστη ἰδιαίτερος φανερόν καὶ κατὰ τὴν ΙΑ' Γενικὴν Συνέλευσιν τοῦ Συμβουλίου τῶν Εὐρωπαϊκῶν Ἐκκλησιῶν ἐν Graz.

Προσφάτως ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Αὐστρίας κ. Μιχαὴλ ἀπεκάλυψε καὶ ἄλλο χάρισμά του, δηλαδὴ τὴν ἐρευνητικὴν ἰκανότητα καὶ δεξιότητιαν, ἣτις κατέστη ἐκδηλὸς ἐν τῇ διδακτορικῇ διατριβῇ αὐτοῦ. Ἡ διατριβὴ αὕτη – ὑπὸ τὸν τίτλον «Ὁ Μητροπολίτης Ἀμασειᾶς Γερμανὸς Καραβαγγέλης ὡς Ἐξαρχὸς Κεντρῶας Εὐρώπης (1924-1935)» – ὑπεβλήθη εἰς τὸ Τμῆμα Θεολογίας τοῦ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, ὅπερ ἀνεκήρυξε τὸν Σεβ. Μητροπολίτην Μιχαὴλ Στάϊκον Διδάκτορα τῆς Θεολογίας.

Εἶναι περιττὸν νὰ εἴπωμεν, ὅτι ἡ γενομένη πρὸς τὸν Σεβασμιώτατον Ἅγιον Αὐστρίας τιμὴ ἀντανακλᾷ εἰς ὀλόκληρον τὴν Ὁρθόδοξον Ἑλληνικὴν Ἐκκλησίαν, τῆς ὁποίας οὗτος εἶναι ἐκλεκτὸν καὶ διακεκριμένον ἠγετικὸν στέλεχος.

Ὁ Μητροπολίτης Γερμανὸς Καραβαγγέλης

Ἐν συνεχείᾳ δέον νὰ ἐπισημανθῇ, ὅτι – ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὸ περιεχόμενον τῆς διδακτορικῆς διατριβῆς του – ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Αὐστρίας κ. Μιχαὴλ, λαβὼν ὑπ' ὄψιν τὰς μέχρι τοῦδε ἀποπειρας πρὸς παρουσίαν τοῦ βίου τοῦ Μητροπολίτου Γερμανοῦ Καραβαγγέλη καὶ στηριχθεὶς εἰς πλοῦσιον καὶ ἄγνωστον εἰς τὴν ἐπιστημονικὴν ἔρευναν ἀρχεακὸν ὕλικόν, προέβαλεν ἐκτενῶς τὴν ζῶην

καὶ τὴν δράσιν τοῦ Ἱεράρχου τούτου ἀπὸ τῆς γεννήσεώς του ἐν Στύψῃ τῆς Λέσβου (1866) μέχρι τοῦ θανάτου αὐτοῦ ἐν τῇ παρὰ τὴν Βιέννην λουτροπόλει Baden.

Ἐν τῇ διατριβῇ διαφωτίζονται πλήρως ἡ καταγωγὴ τοῦ Γερμανοῦ· αἱ ἐγκύκλιοι σπουδαί του ἐν Μ. Ἀσίᾳ· αἱ θεολογικαὶ σπουδαί του ἐν τῇ Θεολογικῇ Σχολῇ τῆς Χάλκης (1882-1888)· ἡ μετεκπαίδευσίς του ἐν Λειψία (1888-1891), ἐνθα οὗτος ἀνηγορεύθη διδάκτωρ τῆς Φιλοσοφίας· ἡ προσφορά του ὡς Καθηγητοῦ ἐν τῇ Θεολογικῇ Σχολῇ τῆς Χάλκης (1891-1896)· ἡ μακρὰ διακονία αὐτοῦ ὡς Ἐπισκόπου Χριστουπόλεως εἰς τὸ Πέραν Κωνσταντινουπόλεως (1896-1901), ὡς Μητροπολίτου Καστοριάς ἐν Μακεδονίᾳ (1901-1908), ὡς Μητροπολίτου Ἀμασειᾶς ἐν Πόντῳ (1908-1922), ὡς Μητροπολίτου Ἰωαννίνων ἐν Ἠπειρῳ (1922-1924) καὶ τέλος αἱ ἐν Βιέννῃ ἀνεκτίμητοι ὑπηρεσίαι αὐτοῦ ὡς Μητροπολίτου Ἀμασειᾶς καὶ Ἐξάρχου Κεντρικῆς Εὐρώπης (1924-1935). Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Αὐστρίας ἐστιάξει ἰδιαίτερος τὸ ἐρευνητικὸν ἐνδιαφέρον αὐτοῦ εἰς τὴν ποιμαντικὴν δρασίμ τοῦ Γερμανοῦ Καραβαγγέλη ἐν τῇ Κεντρῶα Εὐρώπῃ, εἰς τὰς ἀόκνους φροντίδας αὐτοῦ πρὸς κατοχύρωσιν τῶν κανονικῶν δικαιωμάτων τοῦ Σελτοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου εἰς τὰς Ὁρθοδόξους Κοινότητας τῆς Βιέννης, τῆς Οὐγγαρίας καὶ τῆς Ἰταλίας καὶ εἰς τὰς διαπραγματευτικὰς αὐτοῦ ἐπαφὰς μετὰ τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ πολιτειακῶν παραγόντων τοῦ Βελιγραδίου καὶ τῆς Πράγας πρὸς ἐπίτευξιν τῆς Ἀὐτονομίας τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Τσεχοσλοβακίας. Λίαν ἐνδιαφέρον εἶναι καὶ τὸ ἐν τῇ διατριβῇ κεφάλαιον περὶ τοῦ θανάτου τοῦ ἐκλεκτοῦ καὶ ἀγωνιστοῦ Ἱεράρχου, περὶ τῆς διαθήκης αὐτοῦ, περὶ τῆς μεταφορᾶς τῶν ὁσίων του ἐκ Βιέννης εἰς Καστοριάν, περὶ τῆς μεταθανάτιου ἀποκαταστάσεως τῆς μνήμης του καὶ περὶ τῶν πρὸς τιμὴν του ἐκδηλώσεων.

Τὸ ἐν τῇ περὶ ἧς ὁ λόγος διατριβῇ χρησιμοποιηθὲν ἄγνωστον ἀρχεακὸν ὕλικόν, – ὅπερ ἀνεζητήθη καὶ εὐρέθη ὑπὸ τοῦ Σεβ. συγγραφέως ἐν τοῖς Ἀρχείοις τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τῆς Χάλκης, τῆς Ἰ. Μητροπόλεως Αὐστρίας, τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Λειψίας, τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν καὶ ἀλλαχοῦ –, ἀποδεικνύει, ὅτι ὁ Γερμανὸς Καραβαγγέλης καταξιώνεται εἰς τὴν συνείδησιν τοῦ Ὁρθοδόξου Ἑλληνισμοῦ ὡς διαπρεπῆς Ἱεράρχης τῶν πρώτων δεκαετιῶν τοῦ αἰῶνός μας, διακριθεὶς διὰ τὴν ἐπιστημονικὴν δρασίμ, τὴν πολυσχιδῆ ποιμαντικὴν δραστηριότητα καὶ τὴν πολυδιάστατον ἐκκλησιαστικὴν καὶ ἐθνικὴν προσφορὰν.

Ε.Δ.Θ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ίερά Σύνοδος τής Ἐκκλησίας τής Ἑλλάδος

1. Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Σεραφεῖμ προήδρευσε τῶν κατά μήνα Νοέμβριον τακτικῶν ἐργασιῶν τῆς Διαρκoῦς Ἱεράς Συνόδου τῆς 141ης Συνοδικῆς Περιόδου ἀπὸ 4ης ἕως 6ης μηνὸς Νοεμβρίου ἐ.ἔ.

2. Τὴν Τρίτην 4ην τοῦ μηνὸς Νοεμβρίου ἐ.ἔ. ὁ Μακαριώτατος ἐδέχθη εἰς τὸ παρὰ τῆ Ἱερά Συνόδῳ Γραφεῖον αὐτοῦ τὴν πρέσβειραν τῆς Ρωσίας κ. Ματβιγιένκο Βαλεντίναν.

3. Τὴν 10ην Νοεμβρίου ἐ.ἔ. ἡμέραν Τρίτην τὰ Γραφεῖα τῆς Ἱεράς Συνόδου ἐπεσκέφθη ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ζιμπάμπουε κ. Ἰωάννης (Ἱεράρχης τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας).

4. Τὴν Πέμπτην 13ην τρέχοντος μηνὸς Νοεμβρίου ἐ.ἔ. ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος ἐδέχθη εἰς τὸ παρὰ τῆ Ἱερά Συνόδῳ Γραφεῖον Αὐτοῦ Ἀντιπρο-

σωπεῖαν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ἐκ τῶν Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν Χαλκηδόνος κ. Ἰωακείμ, Πέργης κ. Εὐαγγελίου καὶ Ἡλιουπόλεως καὶ Θεῖρων κ. Ἀθανασίου.

5. Τὴν αὐτὴν ἡμέραν ὁ Μακαριώτατος ἐδέχθη τὸν

Σεβασμιώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Πράγας κ. Δωρόθεον.

6. Τὰ Γραφεῖα τῆς Ἱεράς Συνόδου ἐπεσκέφθησαν τὴν 25ην Νοεμβρίου ἐ.ἔ. ὁ Σεβ. Ἐπίσκοπος Λουβλίνου κ. Ἀβελ (Ἱεράρχης τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Πολωνίας), ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος Σαγκαρέτσο κ. Ἀβραάμ καὶ ὁ Ἐπίσκοπος Πότι (Φάσιδος) κ. Γρηγόριος (Ἱεράρχαι τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Γεωργίας).

Ίερά Μητρόπολις Ἐλευθερουπόλεως

Μὲ ἰδιαιτέραν λαμπρότητα καὶ βυζαντινὴ μεγαλοπρέπεια ἐορτάσθη καὶ ἐφέτος ἡ μνήμη τοῦ Ἁγίου Μεγαλομάρτυρος Μηνᾶ εἰς τὴν Ἐλευθερούπολιν, μὲ κέντρον ἐορτασμοῦ τὸν ἱστορικὸν Ἱερόν Ναὸν τοῦ Ἁγίου Νικολάου τῆς πόλεως. Τὸ ἑσπέρας ἐψάλη πανηγυρικὸς Ἑσπερινὸς χοροστατοῦντος τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Θηβῶν καὶ Λεβαδείας, ὅστις καὶ ἐκήρυξε τὸ Θεῖον Λόγον. Ἀκολούθησε Λιτάνευσις τῆς Ἱεράς Εἰκόνας τοῦ Ἁγίου Μηνᾶ εἰς τὰς ὁδοὺς τῆς πόλεως. Τὸν Ἑσπερινὸν καὶ τὴν Λιτάνευσιν παρηκολούθησαν ὁ κ. Νομάρχης Καβάλας, ὁ Στρατηγὸς Διοικητῆς τῆς XI Μεραρχίας Πεζικιοῦ, ὁ Δήμαρχος Ἐλευθερουπόλεως, οἱ Στρατιωτικὲς καὶ Ἀστυνομικὲς Ἀρχὲς τοῦ Νομοῦ καὶ τῆς Πόλεως καὶ πλῆθος κόσμου.

Ὁ Σεβασμιώτατος συγκινημένος διὰ τὴν συμμετοχὴν κλήρου, Ἀρχῶν καὶ λαοῦ τοὺς εὐχαρίστησε ὁλοῦς μὲ ἐνθουσιασμὸ καὶ ἀγάπη πολλή.

Ἐν συνεχείᾳ ἐδόθη δεξίωσις εἰς τὸ Μητροπολιτικὸν οἶκμα καὶ ὄλοι εὐχήθησαν στὸν Σεβασμιώτατον Ποιμενάρχη μας κ. Εὐδόκιμο διὰ τὴν συμπλήρωσιν δεκατριῶν ἐτῶν ἀξίας, ταπεινῆς, δημιουργικῆς καὶ ἀθροῦβου Ποιμαντορίας του.

Τὸ πρωὶ τῆς 11ης Νοεμβρίου ἐτελέσθη ὑπὸ τῶν Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν κ. Ἱερωνύμου καὶ κ. Εὐδοκίμου πανηγυρικὴ Θεία Λειτουργία, τὴν ὁποῖαν παρηκολούθησε πλῆθος κόσμου.

Ἡ πανήγυρις αὐτὴ καθιερώθη ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου, διότι παλαιότερα ὑπῆρχε Ναὸς τοῦ Ἁγίου Μηνᾶ στὴν Ἐλευθερούπολη στὰ θεμέλια τοῦ ὁποῖου εἶναι κτισμένος ὁ Μητροπολιτικὸς Ναὸς τοῦ Ἁγίου Νικολάου.

(Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου τῆς Ἱ. Μητροπόλεως)

Ίερά Μητρόπολις Ἡλείας

Στὰ τέλη Σεπτεμβρίου ἦλθε στὴν Ἡλεία ἡ πρώτη ἀποστολὴ ἀπὸ τὴν Οὐκρανία, ἀποτελούμενη ἀπὸ 15 μαθήτριες, προκειμένου νὰ φιλοξενηθοῦν στὴ Μαθητικὴ Ἑστία «ΑΓΙΑ ΦΙΛΟΘΕΗ». Οἱ μαθήτριες ἡλικίας 14-18 ἐτῶν, θὰ παραμείνουν γιὰ ἓνα χρόνον, μὲ σκοπὸ νὰ διδαχθοῦν τὴν ἑλληνικὴ γλῶσσα καὶ ἱστορία.

π. Η.Π.

Ἱερά Μητρόπολις Θήρας, Ἀμοργού καὶ Νήσων

Στὰ πλαίσια τῆς ποιμαντικῆς του μέριμνας, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Θήρας κ. Παντελεήμων:

— **Χειροτόνησε διάκονο** τὸν κ. Κων. Μαρκουλή, ἐκ Δονούσης, ἀπόφοιτο τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς Τήνου. Ἡ χειροτονία του ἔγινε στὸν κατὰ μεσοτοπὸν ἱερό ναὸ Ἁγίου Γεωργίου Καταπόλων Ἀμοργού. Ὁ νέος κληρικός προορίζεται γιὰ τὴν κενὴ ἐφημεριακὴ θέση τῆς ἰδιαίτερης πατρίδας του (17.9.97).

— **Χειροτόνησε διάκονο** τὸν κ. Ἀρσένιο Φλώρο στὸν ἱερό ναὸ Ἁγίου Χαράλαμπος Ἰλισίων (Ἀθήνα), ἀφοῦ τὴν προηγουμένη εἶχε τελέσει καὶ τὴν κουρά του σὲ μοναχό, στὸ παρεκκλήσιο τοῦ ἰδίου ναοῦ (Ἁγίας Βαρβάρας), καὶ τοῦ εἶχε δώσει τὸ μοναχικὸ ὄνομα Φιλάρετος, σὲ μνήμη τοῦ Γέροντος καὶ πνευματικοῦ του πατρὸς, μακαριστοῦ Μητροπολίτου Σύρου Φιλαρέτου (21-22.9.1997).

— **Χειροτόνησε πρεσβύτερο** τὸν κ. Παναγιώτη Μπαλιῆ, ἐπὶ τριετία διάκονο τῆς Ἱ. Μητροπόλεως, στὸν ἱερό ναὸ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου Ἐμπορείου Θήρας (24.10.97).

Καὶ στίς τρεῖς, ὡς ἄνω, χειροτονίες ὁ Σεβ. κ. Παντελεήμων ἀπηύθυνε λόγους ἀγάπης καὶ ἐπικαιρῆς ὑποθήκης πρὸς τοὺς νέους κληρικούς καὶ τὸ πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας. Ἐπίσης ὁ Σεβασμιώτατος:

— **Τέλεσε τὰ θυρανοίξια** τοῦ ἱεροῦ παρεκκλησίου τῆς Ὀσίας Εἰρήνης τῆς Χρυσοβαλάντου, στὸ Μεγαλοχώρι Θήρας (12.9.97), ἐνῶ τὴν προηγουμένη (11.9) ἐγκαινίωσε καὶ τὸν ἱερό ναὸ Ἁγίου Στεφάνου στὴ θέση Χώνες-Περίσσης Θήρας, συγκαρεῖς καὶ στίς δύο περιπτώσεις τοὺς εὐσεβεῖς κίτορες καὶ τοὺς χριστιανούς τῆς περιοχῆς.

— **Ἐνίσχυσε οἰκονομικὰ** μὲ συμβολικὰ ποσὰ 25 ἕως 30.000 δρχ. καθένα ἀπὸ τὰ Γυμνάσια, Λύκεια ἢ Τεχνικὰ Λύκεια: Θήρας, Ἐμπορείου, Θηρασίας, Ἰου, Κουφονησιῶν, Ἡρακλείας, Σχοινοῦσας καὶ Ἀνάφης (σύνολο δρχ. 305.000).

— Μὲ τὴν ἐναρξὴ τοῦ σχολικοῦ ἔτους 1997-98 **ἐπισκέφθηκε τὰ Σχολεῖα:** Δημοτικὸ, Γυμνάσιο, Λύκειο καὶ Τεχνικὸ Λύκειο Φηρῶν, Δημοτικὸ, Γυμνάσιο, Λύκειο Ἐμπορείου καὶ Νηπιαγωγεῖο Φηρῶν. Τέλεσε τὸν ἀγιασμὸ καὶ ἀπηύθυνε ἐπικαιρὸ λόγο πρὸς τοὺς μαθητὲς καὶ τοὺς διδάσκοντες, ἐνῶ στὰ λοιπὰ Σχολεῖα τῆς μητροπολιτικῆς περιφερείας του ἔστειλε σχετικὴ Ἐγκύκλιο.

— Ἐνήργησε ἀρμολογικὰ καὶ **τοποθετήθηκε ἀναμεταδότης στὴ Σαντορίνη**, ὥστε νὰ ἀκούγεται ὅλο τὸ 24ωρο ὁ ραδιοφωνικὸς σταθμὸς τῆς Ἐκκλησίας καὶ στὴν περιοχὴ αὐτῆ.

— Ὡς πρόεδρος τῆς τοπικῆς **Ἐπιτροπῆς Αἰμοδοσίας** ἐνημέρωσε μὲ ἐγκύκλιο, ὁμιλίες, συνεντεύξεις, ἐπισκέψεις του κ.λπ. τὸν λαό, τοὺς μαθητὲς, τοὺς στρατευμένους περὶ τῆς ἀναγκαιότητος τῆς αἰμοδοσίας. Ἐτσι, ὅταν τὸ τρίτο δεκαήμερο τοῦ Ὀκτωβρίου

ἔγινε αἰμοληψία ἀπὸ κλιμάκιο τοῦ Νοσοκομείου Παίδων «Ἁγία Σοφία» Ἀθηνῶν, συγκεντρώθηκαν περὶ τὶς 600 μονάδες αἵματος. Ὁ Σεβ. κ. Παντελεήμων εἶχε μετὰσχει ἐνεργὰ καὶ στὸ Πανελλήνιο Συνέδριο Ἐθελοντῶν Αἰμοδοτῶν (Πάρος, 27.9.97).

Ε. Π. Α.

Ἱερά Μητρόπολις Κορίνθου

Μὲ τὴν εὐλογία τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου κ. Παντελεήμονος πραγματοποιήθηκε στὴν Ἱ. Μ. Κορίνθου, τὴν Κυριακὴ 16 Νοεμβρίου Ἡμερίδα μὲ θέμα: «Ἐνορία καὶ Κατήχησις, ἐκσυγχρονισμὸς καὶ παράδοσις». Πλήθος γονέων, ἐκπαιδευτικῶν καὶ καθηγητῶν παρηκολούθησαν τὴν Ἡμερίδα πού ἔλαβε χώρα στὸ νεόκτιστο Πνευματικὸ Κέντρο τῆς Ἱεράς Μητροπόλεως, στὴν Ἀρχαία Κόρινθο.

Μετὰ τὸ τέλος τῶν ἐξαιρετικῶν εἰσηγήσεων, τοῦ Πρωτοπρεσβυτέρου Ἐκπαιδευτικοῦ π. Σταύρου Πανουργιᾶ καὶ τοῦ Καθηγητοῦ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Ἐμμανουὴλ Περσελῆ, ἀκολούθησε ἐποικοδομητικὸς διάλογος πού ὁλοκλήρωσε τὴν πετυχημένη αὐτῆ Συνάντησις τοῦ Κεντρικοῦ Γραφείου Νεότητος τῆς Ἱεράς Μητροπόλεως Κορίνθου. Μὲ τὴν εὐκαιρία αὐτῆ ὁ Σεβασμιώτατος ἀπηύθυνε τὸ ἀκόλουθο Μήνυμα:

Ἀποτελεῖ νόμον καὶ πραγματικότητα ὅτι ἡ Νεότης, ἡ Νεολαία, ὅπως λέγομεν σήμερον, εἶναι τὸ προσδιοριστικὸ σημεῖο τῆς ἀνόδου, τῆς προόδου ἢ ἀτυχῶς καὶ τῆς καταπτώσεως τοῦ ἔθνους, τοῦ γένους ἢ τῆς κοινωνίας.

Ἡ Ἐκκλησία τῆς Κορίνθου ἀνέκαθεν καὶ εἰδικώτερον κατὰ τὰ 34 ἔτη τῆς ποιμαντορίας μου εἰς Κορινθίαν ἐμερίμνησε διὰ τὴν νεότητα ὅχι μόνον μὲ τὰ κατηχητικὰ Σχολεῖα, μὲ κατασκηνώσεις ὅπου ἐζητήθη ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν ἰδρυσιν Αἰθουσῶν - Πολιτιστικῶν Κέντρων διὰ τὴν Χριστιανικὴν Νεολαίαν, πρὸς διδασκαλίαν, παιδαγωγίαν, ψυχαγωγίαν καὶ γενικῶς ὅλων αὐτῶν τὰ ὅποια κατὰ καιροὺς προσιδιάζουν διὰ τὸν καταρτισμὸν καὶ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς Νεολαίας.

Ἔτσι ἰδρύθησαν καὶ λειτουργοῦν εἰδικὰ καὶ εἰδικῶς ἐξοπλισμέναι αἶθουσαι εἰς Κόρινθον, τέσσαρες Αἶθουσαι καθὼς ἐπίσης εἰς Λουτρόκι, εἰς Κιάτο, εἰς Νεμέαν, εἰς Σιλόκαστρον, εἰς Δεοβένι.

Τελικὰ δὲ ἡ διώροφος αὐτῆ πολυτελὴς καὶ πολυδάπανος ἐδῶ στὴν ἀρχαία Κόρινθον ἢ ὅποια μᾶς φιλοξενεῖ.

Πρὸς Νεολαίαν ὡσαύτως ἀπευθύνεται ἡ Ἱερά Μητρόπολις Κορίνθου καὶ ὅταν δύναται νὰ χρειάζεται μὲ Ὑποτροφίας καὶ μὲ τὸ Ὀρφανοτροφεῖον Θηλέων «Οἶκος Ἁγίας Χλόης».

Ἰδιαίτερος εἰς Κόρινθον πέραν τῶν Χριστιανικῶν, φιλανθρωπικῶν, διδασκικῶν καὶ ἄλλων δραστηριοτήτων τῆς ἢ Χριστιανικῆς Νεολαίας Κορίνθου ἢ ὅποια ὠργάνωσε καὶ τὴ σημερινὴ Ἡμερίδα, ἀσκεῖται καὶ σὲ

δημοτικά άσματα, Έθνικούς χορούς, πέραν δέ των Χριστιανικών εκδηλώσεων και εις άλλας πολιτιστικάς εκδηλώσεις, ώς θεατρικαί παραστάσεις κ.τ.λ.

Ευχόμεθα πάσαν επιτυχίαν διά την σημερινήν Ημερίδα και εύχαριστούμεν όλους τους εργασθέντας, τους κοπιάσαντας διά την Ημερίδα ταύτην και επί πλέον εύχόμεθα να επαναληφθει.

Με θερμάς εύχάς
† Ο Κορίνθου ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ

Έρεά Μητρόπολις Ν. Ίωνίας και Φιλαδελφείας

Η Έρεά Μητρόπολις συναισθανομένη την οίκτρον κατάστασιν των εις Παλ. Πεντέλην εγκατεστημένων εις σκηνάς Κούρδων προσφύγων, στερουμένων εν μέσφ χειμώνος των πάντων, έζήτησε από τδ Χριστεπώνυμον Πλήρωμα αυτής την προσφοράν διαφόρων τροφίμων ύπερ του άνωτέρω σκοπού.

Η άνταπόκρισις των Χριστιανών μας ύπήρξε συγκινητική και έντος πέντε μόλις ήμερών συνεκεντρώθησαν αί κάτωθι ποσότητες τροφίμων αί όποια και παρεδόθησαν ήδη εις τδν ύπεύθυνον του καταυλισμού των Κούρδων άδελφών μας: ζάχαρι 777 κιλά, ρύζι 637 κιλά, όσπρια 1194 κιλά, ζυμαρικά 989 κιλά, καφέ 135 κιλά, γάλα: 2256 κντία, τσάι 88 κιλά, λοιπά είδη 195 κιλά.

(Έκ της Έρεάς Μητροπόλεως)

Έρεά Μητρόπολις Φθιώτιδος

Με έξαιρετική επιτυχία πραγματοποιήθηκε την Πέμπτη 6 Νοεμβρίου 1997, στην Άμφικλεια, ή πρώτη Κληρικολαϊκή Συνέλευση της Έρεάς Μητροπόλεως Φθιώτιδος, στην όποία συμμετείχαν όλοι οι Έρεείς, τά Έκκλησιαστικά Συμβούλια, ό Δήμαρχος Άμφικλειας, οι Πρόεδροι, τά Κοινοτικά Συμβούλια και άλλοι εκπρόσωποι Συλλόγων της Άρχιερατικής περιφερείας Άμφικλειάς. Τδ πρωί στο Μητροπολιτικό Ναδ Εισοδίων της Θεοτόκου τελέστηκε Θεία Λειτουργία στην όποία ό Σεβ. Μητροπολίτης Φθιώτιδος κ. Νικόλαος και στη συνέχεια οι συνέδροι συγκεντρώθηκαν στη μεγάλη αίθουσα τελετών του Δημαρχείου Άμφικλειας. Μετά την προσφώνηση του Δημάρχου Άμφικλειας ό Σεβασμιώτατος χαιρέτισε τους Συνέδροις και έδωσε κατευθύνσεις για την καλή συνεργασία όλων των φορέων με την Έκκλησία. Σύντομες εισηγήσεις επάνω στο θέμα: «Κλήρος και Λαός στην Όρθόδοξη Έκκλησία», πραγματοποίησαν ό Πανσο. Άρχιμ. κ. Χριστοφόρος Κολοκυθάς, Γενικός Άρχιερατικός Έπίτροπος της Έρεάς Μητροπόλεως και ό θεολόγος - καθηγητής κ. Γεώργιος Κωτσάκης. Άκολούθησε έποικοδομητικός διάλογος από τδν όποιο έξήχθησαν ώφέλιμα συμπεράσματα.

Μετά τη Συνέλευση, ό Σεβασμιώτατος επισκέφθηκε τδ Γυμνάσιο και τδ Λύκειο Άμφικλειας, όπου μίλησε στους μαθητές, οι όποιοι εκδήλωσαν στο πρόσ-

ωπό του άγάπη και σεβασμό. Έν συνεχεία επισκέφθηκε την Έρεά Μονή Παναγίας της Γαυριώτισσας Δαδίου.

Η πρωτόγνωρη για την τοπική Έκκλησία δραστηριότητα των Κληρικολαϊκών Συνελεύσεων, έγινε στις 11 Νοεμβρίου και στην Περιφέρεια Σπερχειάδος και Γαρδικίου, θα συνεχιστεί δέ σε όλες τις λοιπές Άρχιερατικές Περιφέρειες της Έρεάς Μητροπόλεως.

— Άπό την Τετάρτη 5 Νοεμβρίου 1997 άρχισε ή νέα σειρά έσπερινών όμιλιών χειμερινής περιόδου, του Μητροπολίτου Φθιώτιδος κ. Νικολάου. Οι όμιλίες γίνονται κάθε Τετάρτη στον Έρεδ Μητροπολιτικό Ναδ Εύαγγελισμού της Θεοτόκου Λαμίας. Των όμιλιών προηγείται Έρεά Παράκλησις εις την Ύπεραγίαν Θεοτόκον.

Ε. Π. Α.

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Έρεά Μητρόπολις Γαλλίας Έξαρχία πάσης Ίβηρίας

Η Κεντρική Έπιτροπή του Συμβουλίου Εύρωπαϊκών Έκκλησιών (Κ.Ε.Κ.) έξέλεξε χθές Πρόεδρον του Όργανισμου διά την προσεχή έξαετίαν τδν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Γαλλίας και Έξαρχον πάσης Ίβηρίας κ. Έρεμίαν.

Η Κ.Ε.Κ. ιδρύθη τδ 1959 και έχει την έδρα της στην Γενεύη (Έλβετία). Μέλη της είναι 123 Εύρωπαϊκές Έκκλησίες των κυριωτέρων χριστιανικών όμολογιών πλην της ΡΚαθολικής (Όρθόδοξοι, Διαμαρτυρόμενοι, Άγγλικανοί και Παλαιοκαθολικοί), με την όποια όμως συνεργάζεται στενά όπως π.χ. τδν περασμένο Ίούνιο για την όργάνωση της Εύρωπαϊκής Οικουμενικής Συγκεντρώσεως στο Graz της Άυστριας. Σκοπός της Κ.Ε.Κ. είναι ή προσέγγισις των λαών της Εύρώπης μέσω των χριστιανικών όμολογιών, ή καλύτερα συνύπαρξις σε κάθε κράτος των διαφόρων χριστιανικών δογμάτων και ή σχέσις τους με τις άλλες θρησκείες, όπως και ό προγραμματισμός και ή μελέτη των νέων προοπτικών που άνοίγονται στην σύγχρονη Εύρώπη.

Ο Μητροπολίτης Γαλλίας κ. Έρεμίας κατάγεται από την νήσο Κώ. Έφοίτησεν εις την Πατριάδα Έκκλησιαστικήν Σχολήν και άκολούθως εις την Θεολογικήν Σχολήν της Χάλκης άπ' όπου άπεφοίτησε τδν Ίούνιο του 1959. Άπό τδ ίδιο έτος διαμένει στο Παρίσι όπου συνέχισε τις σπουδές του στον κλάδο της Λειτουργικής (Άνώτατο Λειτουργικό Ίνστιτούτο Παρισίων) και εις τδν κλάδο της Παλαιογραφίας (Πανεπιστήμιο της Σορβόνης).

Έχειροτονήθη διάκονος τδ 1959 και πρεσβύτερος τδ 1964 όποτε έγινε Πρωτοσύγκελλος της νεοουστίας τότε Μητροπόλεως Γαλλίας. Τδ 1976 έχειροτονήθη Έπίσκοπος Σασιμων παραμένων ως βοηθός έπίσκοπος και δ/ντης του Έκπ. Ίδρύματος της Μητρο-

πόλεως. Τὸν Ἰούνιο τοῦ 1988 ἐξελέγη παμψηφεί ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, Μητροπολίτης Γαλλίας.

Ὡς Ἐξαρχος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, εἶναι πρόεδρος τῆς Συνελεύσεως Ὁρθοδόξων Ἐπισκόπων Γαλλίας. Ἀπὸ τὸ 1992 ἦταν ἀντιπρόεδρος τῆς Κ.Ε.Κ., ἐνῶ ἀπὸ 1979 ἐτέλει τακτικὸ μέλος τῶν πατριαρχικῶν ἀντιπροσωπειῶν κατὰ τὰς Γενικὰς Συνελεύσεις αὐτῆς (Χανιά Κρήτης, Stirling Σκωτίας, Πράγα Τσεχοσλοβακίας, Graz Αὐστρίας).

(Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου καὶ Δημοσίων Σχέσεων τῆς Ἱ. Μητροπόλεως)

Ἡ Ἀκαδημία Ἀθηνῶν τίμησε τὸν Ἅγιο Διονύσιον τὸν Ἀρεοπαγίτη, προστάτη τῶν Δικαστῶν

Τὴν 18η Νοεμβρίου 1997 ἐπραγματοποιήθη ἔκτακτη συνεδρία τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν ἀφιερωμένη στὴν 11η ἐπέτειο ἀπὸ τῆς καθιερώσεως ὡς προστάτου τῶν Δικαστῶν τοῦ Ἁγίου Διονυσίου τοῦ Ἀρεοπαγίτου.

Τὸν πανηγυρικὸν τῆς ἡμέρας, ἐντολὴ τῆς Ὀλομελείας τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, ἐξεφώνησε ὁ Ἀκαδημαϊκὸς Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Περγάμου κ. Ἰωάννης Ζηζιούλας, Καθηγητὴς Πανεπιστημίου, μὲ θέμα: «Τὸ Δίκαιον τοῦ Προσώπου».

Τὸν ὁμιλητὴν παρουσίασε ὁ Πρόεδρος τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν κ. Νικόλαος Ματσανιώτης, εὐχαρίστησε δὲ τὴν Ἀκαδημία καὶ τὸν Ὁμιλητὴν, ἐκ μέρους τῶν Δικαστικῶν καὶ Εἰσαγγελικῶν Ἐνώσεων, ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐνώσεως Δικαστῶν καὶ Εἰσαγγελέων κ. Κωνσταντῖνος Λυμπερόπουλος, Ἀρεοπαγίτης.

Κατὰ τὴν συνεδρίαση παρέστησαν ἀνώτατοι καὶ ἀνώτεροι δικαστῆς καὶ εἰσαγγελεῖς καὶ ἐκ τῶν ἄλλων βαθμίδων τῆς δικαστικῆς καὶ εἰσαγγελικῆς ἱεραρχίας, ἐκπρόσωπος τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.ἄ. Ἀρχιερεῖς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ ἐκ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου οἱ Σεβασμιώτατοι Μητροπολίτες Γέρων Ἐφέσου κ. Χρυσόστομος Κωνσταντινίδης, Ἀντεπιστέλλον Μέλος τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν καὶ ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Δέρονος κ. Κωνσταντῖνος.

(Ἐκ τῶν Ἐνώσεων Δικαστῶν καὶ Εἰσαγγελέων)

ΡΩΜΑΙΟΚΑΘΟΛΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Ὁ Πάπας Ἰωάννης Παῦλος Β' ἐτέλεσεν ἐν τῇ Βασιλικῇ τοῦ Ἁγίου Πέτρου (Ρώμη) τὴν Θ. Λειτουργίαν ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τῆς πρώτης παναμερικανικῆς Συνόδου τῶν ἐπισκόπων. Εἰς τὴν Θ. Λειτουργίαν ταύτην εἶχον κληθῆ 233 ἐπίσκοποι ἐξ ὅλων τῶν τμημάτων τῆς Ἀμερικῆς, ὡς καὶ 64 προσκεκλημένοι καὶ μέλη τῆς Κουρίας. Ἐν τῇ ὁμιλίᾳ τοῦ ὁ Πάπας προέβαλε τὴν ἐνότητα τῆς ΡΚαθολικῆς Ἐκκλησίας ἐν ὄλῃ

τῇ ἀμερικανικῇ ἠπειρῷ καὶ προέτρεψε τὴν ἀνάγκην τῆς ἀναζωπυρήσεως τοῦ ἱεραποστολικοῦ ζήλου.

— Ἐκατομμύρια τηλεθεατῶν παρηκολούθησαν τὰς τέσσαρας συνεχείας τῆς σειρᾶς τηλεοπτικοῦ σταθμοῦ τῆς Γερμανίας ὑπὸ τὸν τίτλον «Βατικανόν - Ἡ δύναμις τῶν Παπῶν».

— Ὁ μόνιμος παρατηρητὴς τῆς «Ἁγίας Ἐδρας» εἰς τὸν Ο.Η.Ε Ἀρχιεπίσκοπος Renato Martino ὡμίλησε κατὰ τὴν 52αν Γενικὴν Συνέλευσιν τοῦ Ὄργανισμοῦ ἐπὶ τοῦ θέματος «Προβλήματα σχετιζόμενα πρὸς τὰ δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου καὶ θρησκευτικὴ ἐλευθερία».

— Τὴν 8ην Νοεμβρίου 1997 ἀπέθανεν ἐν Münster εἰς ἡλικίαν 93 ἐτῶν ὁ διαπρεπὴς νεοθωμιστὴς φιλόσοφος Joseph Pieper, ὅστις μέχρι τοῦ ἔτους 1996 ἐδίδασκε τακτικῶς ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τῆς γερμανικῆς ταύτης πόλεως. Ὁ Pieper ἔχει γράψει 50 βιβλία καὶ περισσότερα τῶν 400 μικροτέρων δημοσιευμάτων. Πολλὰ ἐξ αὐτῶν ἔχουν μεταφρασθῆ εἰς 15 γλώσσας. Ὁ Πάπας, κατὰ τὴν 90ὴν ἐπέτειον τῆς γεννήσεως τοῦ Pieper, εἶχε δηλώσει ὅτι «μετ' εὐγνωμοσύνης αἰσθάνεται ἑαυτὸν συνδεδεμένον μὲ τὸ τεράστιον ἐπιστημονικὸν ἔργον αὐτοῦ».

— Ὁ «Γραμματεὺς τοῦ Κράτους» τῆς «Ἁγίας Ἐδρας» Καρδινάλιος Angelo Sodano, ὁμιλῶν ἐν Ρώμῃ κατὰ τὴν 29ην Συνέλευσιν τῆς Ὄργανώσεως τῶν Ἡνωμένων Ἐθνῶν διὰ τὴν παγκοσμίαν διατροφήν (FAO), ἐτόνισεν εἰς τοὺς ἐκπροσώπους 170 χωρῶν τὴν συμβολὴν τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὸν ἀγῶνα ἐναντίον τῆς πείνης. Ἡ πείνα καὶ ὁ ὑποσιτισμὸς, — εἶπεν —, εἶναι ἡ συνέπεια «ἀδίκων μηχανισμῶν ἐν τῇ δομῇ τῆς οἰκονομίας» καὶ ἀνίσων κριτηρίων κατανομῆς τῶν ἀγαθῶν.

— Ὁ Πρόεδρος τῆς Γερμανικῆς Συνόδου τῶν ΡΚαθολικῶν Ἐπισκόπων Karl Lehmann, ὁμιλῶν ἐν Βερολίνῳ διεκήρυξε πρὸ τινῶν ἡμερῶν ὅτι ὁ μεταρρυθμιστὴς Μαρτίνος Λούθηρος δύναται νὰ θεωρηταί «κοινὸς διδάσκαλος» (gemeinsamer Lehrer) τῶν Ἐκκλησιῶν. Πρέπει, — εἶπε — νὰ ἐγκαταλειφθοῦν τὰ «κλισέ» τῶν μακροχρονίων ἐρίδων μεταξὺ τῶν Ἐκκλησιῶν διὰ τὸ πρόσωπον καὶ τὸ ἔργον τοῦ Λουθήρου. Ἡ ΡΚαθολικὴ Ἐκκλησία παρουσιάζει σήμερον τὴν εἰκόνα τοῦ Λουθήρου οὐχὶ ἀρνητικῶς, ἀλλὰ θετικῶς. Ἀλλὰ καὶ οἱ Προτεστάνται, — προσέθεσε —, πρέπει νὰ μὴ παρουσιάζουν μεθ' ὑπερβολῶν τὴν εἰκόνα τοῦ Λουθήρου, τοῦ ὁποίου αἱ Κατηχήσεις πρέπει νὰ ἀξιοποιῶνται εἰς τὸν οἰκουμενικὸν διάλογον.

Ε. Δ. Θ.

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

Ἀπὸ 12ης μέχρι 19ης Νοεμβρίου 1997 ἐπραγματοποιήθη ἐν τῇ πόλει Μόρζ τῆς Ἑλβετίας ἡ πρώτη τα-

πτική συνεδρία της νέας Κεντρικής Έπιτροπής του Συμβουλίου Ευρωπαϊκών Έκκλησιών (ΚΕΚ). Πρόεδρος αυτού εξέλεγε ο Σεβ. Μητροπολίτης Γαλλίας κ. Ίερεμίας. Τά λοιπά εκλεγέντα μέλη του έννεαμελούς Προεδρίου του ΚΕΚ είναι ή Δρ. Ρουθ Ρόχραντ (έκ Γερμανίας ώς Άντιπρόεδρος), ό πάστορ Ζάν-Μάρκ Πριός (έκ Γαλλίας, Άναπληρωτής Άντιπρόεδρος) και οι Άρχιεπίσκοπος Κλίν Λογγίνος (έκ Ρωσίας), Μητροπολίτης Μολδαβίας Δανιήλ (έκ Ρουμανίας), Μαργαρίτα Ίσπεργκ (έκ Σουηδίας), Πλόνι Ρόμπερτ Βάν Μπέρκελ (έξ Όλλανδίας), Τζών Άρνολντ (έκ Μ. Βρεταννίας) και ή Άννα Σκορέποβα (έκ Τσεχίας). Είς την Κεντρικήν Έπιτροπήν του ΚΕΚ τó Οικουμενικόν Πατριαρχείον εκπροσωπείται δια του Σεβ. Μητροπολίτου Γαλλίας κ. Ίερεμίου, και δια των κ.κ. Άλεξάνδρου Παπαδερού (Διευθυντού της Όρθοδόξου Άκαδημίας Κρήτης) και Γρηγορίου Λαρεντζάκη (Καθηγητού έν τώ Πανεπιστημίω Graz Αυστρίας). Έκπρόσωπος της Έκκλησίας της Ελλάδος είναι ό Σεβ. Μητροπολίτης Περιστερίου κ. Χρυσότομος.

—Έν τοίς κόλποις του Προτεσταντισμού έχει έκσπάσει έρις επί του ζητήματος της κατ' άρχήν έπιτευχθείσης συμφωνίας μεταξύ ΡΚαθολικών και Λουθηρανών δια την περι δικαιοώσεως διδασκαλίαν. Πολλοί κατακρίνουν την συμφωνίαν, ένψ άλλοι την θεωρούν ώς πρώτον θετικόν βήμα δια τόν περαιτέρω οικουμενικόν διάλογον επί του ζητήματος τούτου.

—Περί τó ίδιον θέμα ήσυχλήθη και ή Μικτή Προπαρασκευαστική Έπιτροπή του Θεολογικού Διαλόγου μεταξύ Όρθοδόξων και Λουθηρανών, ήτις συνήλθεν έν Πρίνστον των Η.Π.Α. από της 9ης μέχρι 11ης Όκτωβρίου τρ. έ., δια νά προετοιμάση σχέδιον κοινού θεολογικού κειμένου επί του θέματος «Θεία Χάρις, Δικαιοώσις και Συνεργία». Τών έργασιών της Προπαρασκευαστικής Έπιτροπής μετέχον έξ έπόψεως όρθοδόξου ό Σεβ. Άρχιεπίσκοπος Άμερικής κ. Σπυρίδων (Όρθόδοξος Συμπρόεδρος) και οι Σεβ. Μητροπολίται Σασίμων κ. Γεννάδιος και Λεμεσού κ. Χρυσάνθος με θεολογικόν σύμβουλον τόν Καθηγητήν κ. Βλάσιον Φειδάν. Η έν λόγω Έπιτροπή συνέταξε περιεκτικόν σχέδιον κειμένου υπό τόν τίτλον «Θεία Χάρις, Δικαιοώσις και Συνεργία», τó όποιον θα αξιολογηθή κατά την συνέλευσιν της Όλομελείας της Μικτής Θεολογικής Έπιτροπής (άρχας Αύγουστου 1998). Ός έτόνισεν ό είς έκ των δύο εισηγητών κ. Φειδάς, «τó σύντομο σχέδιο κειμένου θα μπορούσε νά θεωρηθεί σέ μιá πρώτη αξιολόγησις ώς χρήσιμη θεολογική πρότασις για την περαιτέρω έπεξεργασία του σημαντικού θέματος από τη Μικτή Θεολογική Έπιτροπή, διότι περιέχει όρισμένες συγκλίνουσες θέσεις, όπως: α) ή άναγωγή της θείας χάριτος στίς άκτιστες ένέργειες του έν Τριάδι Θεού, στά πλαίσια των όποιων πρέπει νά ένταχθεί και ή λουθηρανική

έμφασις για τη σχέση της θείας χάριτος πρòς την άνθρώπινη άμαρτία, β) ή άναγκαιότητα της “συνεργίας” της ανθρωπίνης βουλήσεως με τη θεία χάρις για τη σωτηρία του ανθρώπου, διότι ή θεία χάρις, καιτοι είναι θεία δωρεά και άπαραίτητη προϋπόθεσις της σωτηρίας “δέν ένεργεί καταναγκαστικώς και άκαταγωνίστως, άφου οι άνθρωποι δύνανται και νά την άπορρίψουν άκόμη”, όπως γράφεται στο κείμενο, γ) ή άναφορά της θείας χάριτος στο λυτρωτικό έργο του Χριστού και στο άγιαστικό έργο του Άγίου Πνεύματος έξηγει την πρότασις του κειμένου ότι ή “θεία χάρις βιοΰται πλήρως στη μυστηριακή έμπειρία της Έκκλησίας” δια της πίστεως και δια της μετοχής των πιστών, δ) ή ένταξις της νομικής όρολογίας της λουθηρανικής διδασκαλίας περι της δικαιοώσεως στο ευρύτερο περιεχόμενο της πνευματικής τελειώσεως του ανθρώπου, ή όποια στην πατερική και στην όρθόδοξη παράδοσις έρμηνεύεται με τούς όρους του άγιασμού και της θεώσεως του ανθρώπου, ε) ή παραδοχή ότι ή πίστις εκφράζεται με άγαθά έργα, τά όποια όμως δέν πρέπει νά αξιολογούνται ώς μέσα για την αυτοδικαίωσις του ανθρώπου κ.λπ.

»Οί προσεγγίσεις αυτές σέ ένα σύντομο και περιεκτικό κείμενο έπιτρέπουν άφ' ένός μόν μιá εύλογη αισιοδοξία για τó έργο της Μικτής Θεολογικής Έπιτροπής στην έπόμενη συνέλευσή της, άφ' έτέρου δέ την άξιοποίηση των ύφισταμένων προοπτικών θεολογικών συγκλίσεων, όταν οι θεολογικοί διάλογοι άποσυνδέονται από τίς μονομερείς ή και σέ πολλές περιπτώσεις άσχετες πρòς τó άύθεντικό περιεχόμενο ή και σέ πολλές περιπτώσεις άσχετες πρòς τó άύθεντικό περιεχόμενο της άποστολικής πίστεως θεολογικές άντιπαραθέσεις του ιστορικού παρελθόντος, όπως λ.χ. στη συγκεκριμένη περίπτωση, από τίς άντιπαραθέσεις της προτεσταντικής Μεταρρυθμίσεως πρòς όρισμένες μονομερείς τάσεις της σχολαστικής θεολογίας της Δύσεως κατά τούς Μέσους Χρόνους».

(Δελτίον «Ένημέρωσις» 1997/11, σσ. 6-7)

Ε. Δ. Θ.

ΤΟ ΑΓΙΟΝ ΔΩΔΕΚΑΗΜΕΡΟΝ, τόμος Β', έκδοσις Γ' 1996, σχήμα 12Χ19 έκασ., σσ. 212.

Με τόν τόμο αυτό ολοκληρώνεται ό κύκλος των Άκολουθιών των έορτών του άγίου Δωδεκαημέρου. Περιλαμβάνει τίς Άκολουθίες «άπό της κατά σάρκα Περιτομής έως της έορτής του άγίου Ίωάννου του Προδρομού» και σέ Επίμετρο, της έορτής της Υπαπαντής, έπειδή τó περιεχόμενό της συνδέεται με τó Δωδεκαήμερο. Έκτύπωσις δίχρωμη, με έξώφυλλο σέ τετραχρωμία.

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑΙ

Στυλ. Ν. Κεμεντζετζίδη, «**Ορθόδοξος Φιλόθεος Μαρτυρία**, (περιοδική έκδοσις πνευματικής οίκοδομής), τ. 70-71, Θεσσαλονίκη 1997, σελ. 240.

Ὁ δημιουργὸς τοῦ ἐκδοτικοῦ οἴκου «Ὁρθόδοξος Κυψέλη», πού χρόνια τώρα ἐκδίδει ψυχοφελῆ βιβλία καὶ δρᾷ εὐεργετικά σὲ ὅλο τὸν ὀρθόδοξο κόσμο (καὶ ὄχι μόνο μὲ βιβλία), θεολόγος καὶ ἱεραπόστολος κ. Στυλιανὸς Κεμεντζετζίδης, ἐκδίδει μεταξὺ ἄλλων καὶ τούτη τὴν πολύτιμη *Μαρτυρία*, πού εἶναι καὶ *ὀρθόδοξος καὶ φιλόθεος*. Εἶναι μιὰ περιοδική ἐκδοσις «ποικίλης ὕλης», μὲ κύριο χαρακτηριστικὸ τὴν πνευματικὴ οἰκοδομὴ τῶν ἀναγνωστῶν - συνδρομητῶν. Μοῦ θυμίζει, σὲ πολλά, τὴν ἀπλὴ (ἀλλὰ τόσο πολύτιμη πνευματικά) «Ἁγιορειτικὴ Βιβλιοθήκη», πού ἐξέδιδε ὁ ἀείμνηστος Σχοινᾶς, στὸ Βόλο.

Στὸ τεῦχος ἀριθ. 70-71 τῆς «ΟΦΜ» περιέχονται, ἐκτὸς ἀπὸ ποικίλα πνευματικά καὶ διορθόδοξα νέα, πολλὲς σελίδες ἀπὸ σπάνια ἔργα παλαιότερων καὶ νεωτέρων συγγραφέων, καθὼς καὶ ἀνθολογημένα χωρία «Πατερικῶν» καὶ «Γεροντικῶν», σὲ σύγχρονα γλῶσσα. Θέλω νὰ ὑπογραμμίσω τὰ κείμενα τοῦ *ἀγίου Νικοδήμου* καὶ τοῦ μακαριστοῦ π. *Ἰωὴλ Γιαννακοπούλου*.

Ἐχω τὴ γνώμη πὼς τέτοιες ἐκδόσεις, ὅπως ἡ «ΟΦΜ», εἶναι πολύτιμες γιὰ κάθε βιβλιοθήκη: Ἐνορίας, Κατηχητικοῦ, κληρικῶν καὶ λαϊκῶν ὀρθόδοξων. Εἶναι ἄξιος ἐπαίνων καὶ συγχαρητηρίων, γιὰ τὸν κόπο καὶ τὴν προσφορὰ του, ὁ κ. Κεμεντζετζίδης.

Π. Β. ΠΑΣΧΟΣ

Μαρίας Λουκοπούλου - Παττίχη, **Βαρδούσια** (στὰ χωρία τῆς Ὁρεινῆς Δωρίδας), Ἀθήνα 1997, σελ. 262.

Καὶ ἄλλη φορὰ εἶχαμε γράψει, ἐδῶ, γιὰ βιβλία τῆς ἐκλεκτῆς συγγραφέως, καὶ ἰδίως γιὰ τὴν «Ἐπιστροφή» (Ἀθήνα 1990, σελ. 404). Ἡ κ. Λουκοπούλου - Παττίχη ἀγαπᾷ τὸν τόπο τῆς καὶ δὲν παύει νὰ κοπιᾷ καὶ νὰ προσφέρει ἀφιλοκερδῶς τοὺς καρποὺς αὐτῆς τῆς ἀγάπης τῆς. Σήμερα μᾶς προσφέρει μὲ τοῦτο τὸν πολυτελέστατο τυπωμένο καὶ εἰκονογραφημένο τόμο (χάρη καὶ στοὺς εὐγενεκοὺς χορηγούς: Ριονπερ, Διάδοχοι Ἀριστείδη Κλάτσα, Α.Ε.) ἕναν ἑλληνορθόδοξο «ἀναβαπτισμό», πού στίς μέρες μας κρίνεται τόσο ἀναγκαῖος. Στὰ τέσσερα Μέρη τοῦ μεγάλου αὐτοῦ Λευ-

κόματος ἡ κ. Λουκοπούλου - Παττίχη ἀνοίγει ὅλα τὰ παράθυρα τῆς ψυχῆς μας, γιὰ ν' ἀναπνεύσουμε ζεῖδωρη αὔρα καὶ δυναμωτικὴ δροσὸ ἀπὸ τὰ ἥρωικά Βαρδούσια, δηλ. τὴν Ὁρεινὴ Δωρίδα. Ἡ σ. βλέπει τὴν ἥρωικὴ πατρίδα τῆς ἀπ' ὅλες τὶς πλευρές: τὴ φυσικὴ, μὲ ὅλα τὰ κάλλη καὶ τὶς ὁμορφίες τῆς, τὴν ἱστορικὴ (ἀπὸ τὰ προϊστορικὰ χρόνια ἴσα με σήμερα), τὴν πολιτιστικὴ, καθὼς καὶ τὶς ἐπὶ μέρους χάρες, πού ἔχουν τὰ δεκαεφτά Δωριδοχώρια (ἀλφαβητικά: ἀπὸ τὸ Ἄλποχώρι ὡς τὸ Ψηλὸ Χωριό). Οἱ φωτογραφίες ἀπὸ τὶς ἐκκλησίες καὶ τ' ἄλλα μνημεῖα, ἀπὸ τὴν τουρκοκρατία καὶ τὸ Εἰκοσιένα, κάνουν τὸ ἔργο ἀπόκτημα γιὰ τοὺς συλλογεῖς καὶ χάριμα ὀφθαλμῶν γιὰ κάθε ἀναγνώστη.

Π. Β. ΠΑΣΧΟΣ

Γ. Κόρδη, «**Ὅσα φαίνολις ἐσκέδασ' αὖτως...**, (Προσωποποιήσεις), Ἐκδ. «Ἀρμός», Ἀθήνα 1996, σελ. 122.

Ὁ γνωστὸς ἀγιογράφος, διδάκτωρ Θεολογίας καὶ καθηγητὴς στὴ Μ.Ε. κ. Γιώργος Κόρδης ἔχει ἕνα σπάνιο εἰκονογραφικὸ ἄλυσμα. Ἐχει δώσει ὡς τώρα πολλὰ δείγματα, ἰδίως μὲ τὶς εἰκονογραφήσεις (δὼντως ἀριστουργηματικὲς) βιβλίων τοῦ *Παπαδιαμάντη* καὶ τοῦ *Κόντογλου*. Στὸν παρόντα τόμο, μὲ τὴν ἐπιμέλεια τῶν ἐκδόσεων «Ἀρμός», προσφέρεται, σ' ἕνα μεγάλο καὶ καλλιτεχνικώτατο τυπωμένο album, μιὰ αἰσθητικὴ πανδαισία πολυχρωμῆ, μὲ ποιότητα καὶ πνευματικότητα, πού θὰ ζήλευαν μεγάλοι ἐκδοτικοὶ ὀργανισμοὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ. Ὁ Γ. Κόρδης εἶναι θεολόγος ἀγιογράφος, ἀλλὰ καὶ ποιητὴς ἐξοχος. Αὐτὸ φαίνεται μὲ τὴν πρώτη ματιὰ τὸ τονίζει καὶ ὁ Κ. Ζουράρις, πού τὸν ὀνομάζει «φωταυγαστὴν» στὸν Πρόλογο τοῦ τόμου. Τὰ ἔργα τοῦ Κόρδη χαρίζουν καὶ ἐμπνέουν ἱεροπρέπεια ἀκόμη καὶ στὴν ἀνυπότακτη γλῶσσα τοῦ Ζουράρι: «Αἱ γενεαὶ πᾶσαι συνάγονται διὰ τοῦ κτιστοῦ τοῦ Κόρδη χρωστήρος ἐπὶ τὸ αὐτό: τὸ καθ' ἡμᾶς τελεταρχικὸν Πνεῦμα τῆς τοῦ Λόγου εἰκόνας... Ὁ κόσμος τοῦ Γ. Κόρδη δὲν εἶναι εἰκαστικὴ πλαστουργία. Ἐμφαίνει οἰκουμένην Εἰκόνας, ὡς εἴαν ἀχειροποίητος ἢ εἰκὼν» (σελ. 11). Τονίζονται καὶ μὲ ξεχωριστὴ σεμνότητα στὴ συνέντευξη de profundis τοῦ Κόρδη (στίς σελ. 15-23). Συγχαρητήρια!

Π. Β. ΠΑΣΧΟΣ

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 97/1997

«Περὶ συστάσεως, λειτουργίας, διοικήσεως καὶ διαχειρίσεως Ἐκκλησιαστικοῦ Μουσείου ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «ΑΓΙΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΑΠΟΛΛΩ» καὶ αἰθούσης Διαλέξεων - Ἐκθέσεων ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «ΑΓΙΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΙΟΥΣΤΟΣ» τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κορίνθου».

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἐχουσα ὑπ' ὄψει:

1. Τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 1 παράγρ. 4, καὶ 45 παράγρ. 5 τοῦ Νόμου 590/1977 «Περὶ τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος».
2. Τὴν ὑπ' ἀριθμ. 249/28.11.1996 Πράξιν τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Κορίνθου κ. Παντελεήμονος.
3. Τὴν ὑπ' ἀριθμ. 1827/28.11.1996 Πρότασιν τοῦ αὐτοῦ Σεβ. Μητροπολίτου.
4. Τὴν ἀπὸ 8.1.1997 Γνωμοδότησιν τοῦ Νομικοῦ Γραφείου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας.
5. Τὴν ἀπὸ 10.1.1997 Ἀπόφασιν τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου.
6. Τὴν ἀπὸ 31.7.1997 Ἀπόφασιν Αὐτῆς,

Ψηφίζει

Τὸν ὑπ' ἀριθμ. 97/1997 ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΝ, ἔχοντα οὕτω:

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 97/1997
«ΠΕΡΙ ΣΥΣΤΑΣΕΩΣ, ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ, ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΕΩΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΥΠΟ ΤΗΝ ΕΠΩΝΥΜΙΑΝ "ΑΓΙΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΑΠΟΛΛΩ" ΚΑΙ ΑΙΘΟΥΣΗΣ ΔΙΑΛΕΞΕΩΝ - ΕΚΘΕΣΕΩΝ ΥΠΟ ΤΗΝ ΕΠΩΝΥΜΙΑΝ "ΑΓΙΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΙΟΥΣΤΟΣ" ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΚΟΡΙΝΘΟΥ»

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄

Σύσταση, Ἔδρα, Σφραγίδα καὶ Σκοπός.

Ἄρθρον 1

Συνιστῶνται εἰς τὴν Ἱερὰν καὶ Ἀποστολικὴν Μητρόπολιν Κορίνθου, εἰς τὴν κωμόπολιν Ἀρχαίας Κορίνθου: α) Ἐκκλησιαστικὸν Μοσεῖον ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «ΑΓΙΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΑΠΟΛΛΩ» καὶ β) Αἶθουσα Διαλέξεων - Ἐκθέσεων ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «ΑΓΙΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΙΟΥΣΤΟΣ» τὰ ὁποῖα θὰ ἐγκατασταθοῦν εἰς τὸ διώροφον κτίριον, τὸ ὁποῖον ἀνήκει εἰς τὸν Ἱερὸν Προσκυνηματικὸν Ναὸν Ἁγίων Ἀναργύρων Ἀρχαίας Κορίνθου, εἰς τὸν ἀνω ὄροφον τὸ Ἐκκλησιαστικὸν Μοσεῖον καὶ εἰς τὸ ἰσόγειον ἢ Αἶθουσα Διαλέξεων.

Ἄρθρον 2

Τὸ Ἐκκλησιαστικὸν Μοσεῖον καὶ ἡ Αἶθουσα τῆς Ἀρχαίας Κορίνθου ἔχουν ἴδιαν σφραγίδα κυκλικήν, ἢ ὁποῖα φέρει περίεξ τὰς λέξεις «ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΑΡΧΑΙΑΣ ΚΟΡΙΝΘΟΥ ΚΑΙ ΑΙΘΟΥΣΑ» εἰς τὸ κέντρο δὲ Σταυρόν.

Ἄρθρον 3

Σκοπὸς καὶ ἀποστολὴ τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Μοσεῖου καὶ τῆς Αἰθούσης, εἶναι κυρίως ἡ συγκέντρωσις, διαφύλαξις καὶ κατάλληλος ἐκθεσις ἀντικειμένων Παραδοσιακῶν καὶ Λαογραφικῶν κάθε μορφῆς καὶ εἶδους, Παραδοσιακῶν Ἐθνικῶν Ἐνδυμασιῶν, Ἱερῶν Εἰκόνων, Ἱερῶν Σκευῶν, Ἱερῶν Ἀμφίων, Βιβλίων, ἐγγράφων, Ἀρχείων κ.λπ. σχετικῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄

Ἀντικείμενα τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Μοσεῖου.

Ἄρθρον 4

1. Τὸ Ἐκκλησιαστικὸν Μοσεῖον πλουτίζει τὰς συλλογὰς του μὲ δωρεὰς ἰδιωτῶν, Ἱερῶν Ναῶν, Ἱερῶν Μονῶν ἢ Κρατικῶν Ὑπηρεσιῶν, ἢ Ν.Π.Δ. καὶ Ἰδιωτικοῦ Δικαίου, καθὼς καὶ μὲ ἀγορὰς ἢ ἀνταλλαγὰς.

2. Οὐδὲν ἀντικείμενον ἐκ τῶν ἀνωτέρω, τὸ ὁποῖον προέρχεται ἀπὸ δωρεάς, κληρονομίας ἢ κληροδοσίας, ἐκτίθεται εἰς τὸ Μοσεῖον, ἄνευ προηγουμένης ἀποδοχῆς αὐτοῦ, δι' ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου.

3. Οὐδεμία ἀγορὰ ἢ ἀνταλλαγὴ ἐνεργεῖται ὑπὸ τοῦ Μοσεῖου, ἄνευ προηγουμένης ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου.

4. Διὰ τὰ δωρούμενα μεμονωμένως ἀντικείμενα ἢ συλλογὰς σημαντικῆς ἀξίας, εἶναι δυνατὸν νὰ ἀναγράφεται τὸ ὄνομα τοῦ Δωρητοῦ εἰς ἐμφανῆς σημεῖον, κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου.

5. Ἀντικείμενον τὸ ὁποῖον ἐγένετο ἀποδεκτὸν εἰς τὸ Ἐκκλησιαστικὸν Μοσεῖον καὶ κατεγράφη, δι' οὐδένα ἄλλον λόγον ἐπιτρέπεται νὰ ἐξαχθῆ, εἰ μὴ μόνον εἰς δύο περιπτώσεις, ἧτοι: α) Ὅταν πρόκειται διὰ πρόληψιν ἢ περιστολὴν φθορᾶς αὐτοῦ (πρὸς διόρθωσιν), προσωπικῆ εὐθύνη τοῦ Διευθυντοῦ καὶ ἀποφάσει τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου καὶ β) Διὰ χρῆσιν αὐτῶν εἰς ἐορταστικὰς ἐκδηλώσεις

καὶ παραστάσεις, πάντοτε τῇ εὐθύνη τοῦ Διευθυντοῦ καὶ ἀποφάσει τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου.

6. Δι' ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου εἶναι δυνατὸν νὰ λειτουργήσῃ εἰς τὸ Ἐκκλησιαστικὸν Μουσεῖον Ἀρχαίας Κορίνθου καὶ Ἱστορικὸν Ἀρχεῖον Κορινθίας.

7. Τὸ Ἐκκλησιαστικὸν Μουσεῖον τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κορίνθου, ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ἀποστόλου Παύλου, ἀριθμ. 71, εἶναι ἀνεξάρτητον ἀπὸ τὸ Ἐκκλησιαστικὸν Μουσεῖον Ἀρχαίας Κορίνθου, τὴν Αἶθουσα Διαλέξεων καὶ τὸ Ἱερὸν Προσκύνημα τῶν Ἁγίων Ἀναργύρων εἰς τὴν Ἀρχαίαν Κόρινθον. Ἐκαστον τούτων διοικεῖται αὐτοτελῶς, μὲ ἰδικὸν τοῦ Διοικητικὸν Συμβούλιον καὶ Διεύθυνσιν. Κατόπιν συνεννοήσεως τῶν Διοικητικῶν Συμβουλίων τῶν Μουσείων, δύνανται νὰ μεταφέρωνται διάφορα μουσειακὰ ἀντικείμενα ἀπὸ τὸ ἓν εἰς τὸ ἄλλο Μουσεῖον, ἐὰν πρακτικοὶ λόγοι ἐπιβάλλουν τοῦτο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'

Διοικητικὸν Συμβούλιον καὶ ἀρμοδιότητες αὐτοῦ.

Ἄρθρον 5

1. Τὸ Ἐκκλησιαστικὸν Μουσεῖον Ἀρχαίας Κορίνθου καὶ ἡ Αἶθουσα Διαλέξεων διοικεῖται ὑπὸ πενταμελοῦς Διοικητικοῦ Συμβουλίου, ἀπαρτιζομένου ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου Κορίνθου, ὡς Προέδρου ἢ τοῦ Ἀναπληρωτοῦ αὐτοῦ, ὀριζομένου ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου, ἐκ δύο Κληρικῶν πτυχιούχων Πανεπιστημιακῆς Σχολῆς, ἐξ ἑνὸς Μέλους τῆς Διαχειριστικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνηματος Ἁγίων Ἀναργύρων Ἀρχαίας Κορίνθου καὶ ἐκ μιᾶς γυναικὸς ἀνωτέρας μορφώσεως. Ὅλα τὰ Μέλη ἐπιλέγονται ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου Κορίνθου.

2. Ἡ θητεία τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου εἶναι τριετής, τὰ Μέλη δὲ αὐτοῦ διορίζονται διὰ Πράξεως τοῦ Μητροπολίτου Κορίνθου, ὅστις ἔχει τὴν δυνατότητα νὰ διορίσῃ τὸ αὐτὸ πρόσωπον, ὅταν ὑπάρχῃ εἰδικὸς λόγος, ὡς Μέλος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου καὶ διὰ περισσοτέρας τῆς μιᾶς τριετίας.

3. Τὸ ἀξίωμα τῶν Μελῶν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Μουσείου Ἀρχαίας Κορίνθου καὶ τῆς Αἰθούσης εἶναι τιμητικόν, αἱ δὲ προσφερόμεναι ὑπηρεσίαι εἰς τοῦτο, παρέχονται δωρεάν, ἀνευ ἀντιμισθίας ἢ ἀποζημιώσεως.

4. Μέλος τοῦ Δ.Σ. τὸ ὅποιον ἀποθνήσκει ἢ παραιτεῖται, ἀντικαθίσταται ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου Κορίνθου. Ἐπίσης κατόπιν ἠτιολογημένης ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, δύνανται νὰ ἀντικατασταθῇ ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου Μέλος καὶ πρὸ τῆς λήξεως τῆς θητείας αὐτοῦ.

Ἄρθρον 6

1. Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον συνέρχεται, κατό-

πιν προσκλήσεως τοῦ Προέδρου, ἢ μετὰ ἀπὸ ἐγγραφον αἴτησιν τριῶν τουλάχιστον Μελῶν, τὰ ὁποῖα μέλη θὰ ἀναγράφουν εἰς τὴν αἴτησιν τὸν θέμα ἢ τὰ θέματα διὰ τὰ ὁποῖα ζητοῦν τὴν σύγκλησιν τοῦ Συμβουλίου.

2. Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον εὐρίσκεται εἰς νόμιμον ἀπαρτίαν ὅταν παρίσταται ὁ Πρόεδρος ἢ ὁ ἀναπληρωτῆς αὐτοῦ καὶ δύο (2) τουλάχιστον ἐκ τῶν μελῶν αὐτοῦ.

3. Αἱ ἀποφάσεις τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου λαμβάνονται κατὰ πλειοψηφίαν, εἰς περίπτωσιν δὲ ἰσοψηφίας ὑπερισχῆει ἡ ψήφος τοῦ Προέδρου.

4. Τὸν Πρόεδρον ἀπόντα ἢ κωλυόμενον ἀναπληροῖ ὁ ὀρισθεὶς ὡς Ἀναπληρωτῆς αὐτοῦ, ἀπὸτε ἐξουσιοδοτούμενος ἐγγράφως ὑπὸ τοῦ Προέδρου.

5. Συνεδριάσις τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου εἶναι ἄκυρος καὶ παράνομος, ἐὰν δὲν παρίσταται εἰς αὐτὴν ὁ Πρόεδρος ἢ ὁ Ἀναπληρωτῆς τοῦ Προέδρου.

6. Τὰ πρακτικὰ τῆς Συνεδριάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ἀναγιγνώσκονται εἰς τὴν ἀμέσως ἐπομένην συνεδρίαν καὶ ὑπογράφονται ὑπὸ τῶν παρισταμένων Μελῶν.

7. Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον εἰς τὴν πρώτην συνεδρίαν αὐτοῦ ἐκλέγει, μετὰ τῶν Κληρικῶν Μελῶν αὐτοῦ, τὸν Ἀντιπρόεδρον καὶ τὸν Ταμίαν τοῦ Μουσείου. Καθήκοντα Γραμματέως ἀνατίθενται εἰς πρόσωπον τὸ ὁποῖον ὀρίζει ὁ Μητροπολίτης.

Ἄρθρον 7

1. Ὁ Ἀναπληρωτῆς τοῦ Προέδρου ἀναπληρώνει τοῦτον, ὅταν ἐξουσιοδοτεῖται ἐγγράφως ὑπ' αὐτοῦ διὰ μίαν ἢ περισσοτέρας συνεδρίας ἢ διὰ τακτὸν χρονικὸν διάστημα. Ἡ ἐξουσιοδότησις ἀνακαλεῖται ὅποτεδήποτε ὑπὸ τοῦ Προέδρου.

2. Ὁ Ταμίας διαχειρίζεται τὴν περιουσίαν τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Μουσείου, εἶναι δὲ ὑπόλογος ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν ἐναντι τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου. Τηρεῖ ὅλα τὰ κατὰ νόμον Βιβλία τῆς Διαχειρίσεως καὶ ἀπαγορεύεται νὰ ἔχῃ εἰς χεῖρας του περισσοτέρας τῶν πενήκοντα χιλιάδων (50.000) δραχμᾶς.

3. Ὁ Γραμματεὺς τηρεῖ τὰ Πρακτικὰ τῶν συνεδριάσεων τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, διακινεῖ ὅλην τὴν ἀλληλογραφίαν αὐτοῦ, τηρεῖ τοὺς σχετικούς φακέλλους καὶ τὸ Βιβλίον Πρωτοκόλλου.

Ἄρθρον 8

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον ἔχει ἀρμοδιότητα καὶ εὐθύνην διὰ τὴν ὅλην διοίκησιν καὶ διαχείρισιν τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Μουσείου καὶ τῆς Αἰθούσης. Εἰδικότερον:

1. Παρακολουθεῖ τὴν δι' ἐπιστημονικοῦ τρόπου λειτουργίαν τοῦ Μουσείου καὶ διαχειρίζεται τὴν περιουσίαν αὐτοῦ.

2. Ἐξετάζει καὶ ἀποδέχεται ἢ ὄχι τὰς πάσης φύσεως δωρεάς, κληρονομίας ἢ κληροδοσίας ὑπὲρ τοῦ Μουσείου.

3. Ἀποφασίζει διὰ τὰς ἀγορὰς ἀντικειμένων πρὸς πλουτισμὸν τοῦ Μουσείου, ὡς καὶ δι' ἀνταλλαγὰς ἢ παραχωρήσεις τῶν πολλαπλῶν ὁμοίων ἀντικειμένων.

4. Συντάσσει τὸν Ἀπολογισμὸν τοῦ παρελθόντος οἰκονομικοῦ ἔτους καὶ τὸν Προπολογισμὸν τοῦ ἐπομένου καὶ ὑποβάλλει τούτους πρὸς ἐγκρίσιν εἰς τὸ Μητροπολιτικὸν Συμβούλιον.

5. Παρέχει ἀδειαν διὰ τὴν ἀντιγραφὴν ἢ τὴν καθ' οἰονδήποτε τρόπον ἐπανεπαγωγὴν τῶν ἀντικειμένων τοῦ Μουσείου, διὰ τὴν ὀργάνωσιν ἐκθέσεων, διὰ τὴν παραχώρησιν πρὸς χρῆσιν ἀντικειμένων εἰς ἐορταστικὰς ἐκδηλώσεις καὶ παραστάσεις καὶ καθορίζει τὰς ἡμέρας καὶ τὰς ὥρας τῶν ἐπισκέψεων.

6. Ἀποφασίζει διὰ τὴν διοργάνωσιν διαλέξεων, ἐκθέσεων κ.λπ. εἰς τὴν Αἴθουσαν.

7. Εἰς τὴν Αἴθουσαν ἀπαγορεύονται πολιτικαὶ καὶ γενικῶς ἐξωεκκλησιαστικαὶ ἐκδηλώσεις.

8. Τέλος τὸ Δ.Σ. ἀποφασίζει διὰ πᾶν θέμα, τὸ ὁποῖον ἀνάγεται εἰς τὴν ἐπίτευξιν τῶν σκοπῶν τοῦ Μουσείου καὶ τῆς Αἰθούσης καὶ τὴν εὐρυθμὸν λειτουργίαν αὐτῶν.

Ἄρθρον 9

1. Ὁ Πρόεδρος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ἐκπροσωπεῖ νομίμως τὸ Ἐκκλησιαστικὸν Μουσεῖον καὶ τὴν Αἴθουσαν ἐνώπιον οἰασδήποτε Δικαστικῆς καὶ Διοικητικῆς Ἀρχῆς, συμβάλλεται ἐξ ὀνόματος καὶ διὰ λογαριασμὸν αὐτοῦ, μετὰ προηγουμένην ἀπόφασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου. Ὑπογράφει τὴν ἀλληλογραφίαν ἢ τὰ ἀποσπάσματα τῶν Πρακτικῶν τῶν Συνεδρίων τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου.

2. Προκειμένου περὶ «δόσεως ὄρκου» τοῦτον δίδει διὰ τὸ Μουσεῖον ἐν ἐκ τῶν Λαϊκῶν Μελῶν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ἐξουσιοδοτούμενον ἐκάστοτε ἐγγράφως καὶ διὰ τὸ συγκεκριμένον θέμα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'

Πόροι τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Μουσείου, περιουσία αὐτοῦ καὶ διαχείρισις.

Ἄρθρον 10

Πόροι τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Μουσείου καὶ τῆς Αἰθούσης εἶναι:

1. Αἱ ἐκάστοτε ὑπὲρ αὐτοῦ δυνατὰ ἐπιχορηγήσεις τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κορίνθου.

2. Αἱ εἰσφοραὶ τῶν Ἱερῶν Ναῶν, Μονῶν, Ἡσυχαστηρίων καὶ Προσκυνημάτων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κορίνθου, αἱ ὁποῖαι θὰ ἀναγράφονται κατ'

ἔτος εἰς τοὺς Προϋπολογισμοὺς αὐτῶν ὑπὸ τῶν οἰκείων Συμβουλίων καὶ θὰ ἐγκρίνωνται ὑπὸ τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου.

3. Κληρονομία, κληροδοσία, δωρεαὶ καὶ ἀφιέρωσεις ἐξ ἰδιωτῶν.

4. Εἰσφοραὶ ἀπὸ Δήμους, Κοινότητος ἢ Ὁργανισμούς.

5. Κρατικαὶ ἐπιχορηγήσεις.

6. Πρόσοδοι ἐκ περιφορᾶς δίσκου εἰς τοὺς Ναοὺς τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κορίνθου, ὅστις θὰ διενεργεῖται ἅπαξ τοῦ ἔτους, εἰς ἡμερομηνίαν ὀριζομένην διὰ Πράξεως τοῦ Μητροπολίτου Κορίνθου.

7. Αἱ εἰσπράξεις ἀπὸ τυχόν εἰσιτήριον εἰσόδου εἰς τὸ Μουσεῖον.

8. Πᾶν ἕτερον ἔσοδον προερχόμενον ἐκ νομίμου καὶ χρηστής πηγῆς.

9. Τὰ πλεονάσματα τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνηματος Ἀγίων Ἀναργύρων Ἀρχαίας Κορίνθου, δύνανται νὰ χρησιμοποιῶνται διὰ τὸ Ἐκκλησιαστικὸν Μουσεῖον καὶ τὰς ἀνάγκας τῆς Αἰθούσης.

Ἄρθρον 11

Οἱ πόροι τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Μουσείου Ἀρχαίας Κορίνθου καὶ τῆς Αἰθούσης, διατίθενται:

1. Διὰ τὸν ἐξωραϊσμὸν καὶ τὴν συντήρησιν αὐτοῦ καὶ τῶν ἀκινήτων αὐτοῦ.

2. Διὰ τὴν κατασκευὴν ἐιδικῶν ἐπίπλων φυλάξεως καὶ ἐκθέσεως τῶν ἀντικειμένων.

3. Διὰ τὴν συντήρησιν τῶν ἀντικειμένων τοῦ Μουσείου.

4. Διὰ τὴν ἀγορὰν ἀντικειμένων, τὰ ὁποῖα θὰ ἐκτίθενται εἰς τὸ Μουσεῖον.

5. Διὰ πᾶν ἕτερον ἔσοδον, προβλεπόμενον ἢ ἀπρόβλεπτον ὑπὸ τοῦ Προϋπολογισμοῦ αὐτοῦ, κατὰ τὴν ἀπόφασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου.

Ἄρθρον 12

1. Ἡ ἀκίνητος περιουσία τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Μουσείου καταγράφεται εἰς τὸ Κτηματολόγιον, τὸ ὁποῖον φυλάσσεται μετ' εὐθύνην τοῦ Ταμίου καὶ θὰ εἶναι καταγεγραμμένη νομίμως εἰς τὸ Ὑποθηκοφυλακεῖον ἢ τὸ μελλοντικὸν Κτηματολόγιον.

2. Τὸ Ἐκκλησιαστικὸν Μουσεῖον τηρεῖ Βιβλίον Πρακτικῶν, Βιβλίον Ταμείου, Γραμμάτια Εἰσπράξεων, Ἐντάγματα Πληρωμῶν, Πρωτόκολλον εἰσερχομένης καὶ ἐξερχομένης ἀλληλογραφίας καὶ Βιβλίον Ἀντικειμένων. Ἄπαντα τὰ ἀνωτέρω Βιβλία εἶναι ἠριθμημένα καὶ τεθεωρημένα ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου.

Ἄρθρον 13

1. Τὸ οἰκονομικὸν ἔτος διὰ τὸ Ἐκκλησιαστικὸν

Μουσείον καὶ τὴν Αἶθουσαν ἄρχεται τὴν 1ην Ἰανουαρίου καὶ λήγει τὴν 31ην Δεκεμβρίου.

2. Τὰ ἔσοδα καὶ τὰ ἔξοδα τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Μουσείου καὶ τῆς Αἰθούσης δι' ἕκαστον οἰκονομικὸν ἔτος προσδιορίζονται εἰς τὸν Προϋπολογισμόν.

3. Ὁ Προϋπολογισμὸς τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Μουσείου καὶ τῆς Αἰθούσης καταρτίζεται ὑπὸ τοῦ Ταμίου, ἐλέγχεται καὶ ἐγκρίνεται ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ἐντὸς τοῦ πρώτου δεκαπενθημέρου τοῦ μηνὸς Ὀκτωβρίου ἐκάστου ἔτους.

4. Ὁ Προϋπολογισμὸς τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Μουσείου καὶ τῆς Αἰθούσης ὑποβάλλεται ὑποχρεωτικῶς πρὸς ἔγκρισιν εἰς τὸ οἰκείον Μητροπολιτικὸν Συμβούλιον τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κορίνθου κατὰ τὸ δεύτερον δεκαπενθήμερον τοῦ μηνὸς Ὀκτωβρίου.

5. Συμπληρωματικαὶ καὶ ἕκτακται πιστώσεις ψηφίζονται ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου καὶ ὑποβάλλονται πρὸς ἔγκρισιν εἰς τὸ Μητροπολιτικὸν Συμβούλιον.

6. Μετὰ τὴν λήξιν τῆς χρήσεως συντάσσεται ὑπὸ τοῦ Ταμίου ὁ Ἀπολογισμὸς τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Μουσείου καὶ τῆς Αἰθούσης. Ὁ Ἀπολογισμὸς ἐλέγχεται καὶ ἐγκρίνεται ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου κατὰ τὸ πρῶτον δεκαπενθήμερον τοῦ μηνὸς Ἰανουαρίου ἐκάστου ἔτους καὶ ὑποβάλλεται πρὸς ἔλεγχον καὶ ἔγκρισιν εἰς τὸ Μητροπολιτικὸν Συμβούλιον κατὰ τὸ δεύτερον δεκαπενθήμερον τοῦ μηνὸς Ἰανουαρίου ἐκάστου ἔτους.

7. Ἡ χρηματικὴ περιουσία τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Μουσείου καὶ τῆς Αἰθούσης, ὅταν ὑπερβαίῃ τὰς πενήκοντα χιλιάδας (50.000) δραχμάς, θὰ κατατίθεται εἰς Τράπεζαν.

8. Διὰ τὴν ἀνάληψιν οἰουδήποτε ποσοῦ ἀπαιτεῖται Πρακτικὸν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, Γραμμάτιον Εἰσπράξεως καὶ ἔξουσιοδότησις διὰ τὸ πρόσωπον τὸ ὁποῖον θὰ διενεργήσῃ τὴν ἀνάληψιν ἢ τραπεζικὴ ἐπιταγή, τὴν ὁποίαν θὰ ὑπογράψῃ ὁ Πρόεδρος καὶ ὁ Ταμίος.

9. Τὰ ἔξοδα τῆς Αἰθούσης θὰ προσδιορίζονται ὅπως θὰ προκύπτουν καὶ θὰ ἀντιμετωπίζονται ἀπὸ τὴν γενικὴν φιλοσοφίαν τοῦ Κανονισμοῦ αὐτοῦ.

Ἄρθρον 14

1. Εἰς περίπτωσιν διαλύσεως τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Μουσείου καὶ τῆς Αἰθούσης Ἀρχαίας Κορίνθου, ὅλη ἡ περιουσία αὐτοῦ περιέρχεται αὐτοδικαίως εἰς τὸ Νομικὸν Πρόσωπον τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κορίνθου.

2. Διὰ τυχόν διάλυσιν τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Μουσείου καὶ τῆς Αἰθούσης ἢ τυχόν ἀλλαγὴν τῆς χρήσεως τοῦ διωρόφου κτιρίου, ἀπαιτεῖται ἠτιολογημέ-

νη ἀπόφασιν τῶν τεσσάρων πέμπτων τῶν Μελῶν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου. Εἰς τὴν συνεδρίασιν, κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ ἐξετασθῇ τυχόν διάλυσις τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Μουσείου καὶ τῆς Αἰθούσης, παρίσταται ὑποχρεωτικῶς καὶ ὁ Πρόεδρος αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄

Προσωπικὸν τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Μουσείου.

Ἄρθρον 15

Εἰς τὴν θέσιν τοῦ Διευθυντοῦ τοποθετεῖται ἐκπαιδευτικὸς λειτουργός, ἀποσπώμενος νομίμως ἐκ τῆς ὑπηρεσίας αὐτοῦ, ἢ Ἐφημέριος μὲ εἰδικὰς γνώσεις, ἀποσπώμενος δι' αὐτὸν τὸν σκοπὸν εἰς τὸν Ἱερὸν Προσκυνηματικὸν Ναὸν Ἀγίων Ἀναργύρων. Εἰς τὰ καθήκοντα αὐτοῦ ἔχει βοηθὸν τὸν ἔτερον Ἐφημέριον τῆς Ἑνορίας καὶ τοὺς τυχόν ὑπηρετοῦντας νεωκόρους.

Ἄρθρον 16

Ἡ λειτουργία τῆς Αἰθούσης «Ἅγιος Ἀπόστολος Ἰούστος» δύναται νὰ ὑπαχθῇ εἰς τὸν ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου διοριζόμενον Ἐπόπτην καὶ Συντονιστὴν τῆς Κινήσεως τῆς Ὁρθοδόξου Χριστιανικῆς Νεολαίας Κορινθίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ΄

Τελικαὶ διατάξεις

Ἄρθρον 17

Ὁ παρὼν Κανονισμὸς τροποποιεῖται ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου καὶ ἔγκρίσεως τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κορίνθου.

Ἄρθρον 18

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ εἰς τὴν «Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως» καὶ τὸ περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ».

Ἄρθρον 19

Ἐκ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ προκαλεῖται δαπάνη εἰς βάρος τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Νομικοῦ Προσώπου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κορίνθου, τὸ ὕψος τῆς ὁποίας δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπολογισθῇ.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 31ῃ Ἰουλίου 1997

† Ὁ Ἀθηνῶν ΣΕΡΑΦΕΙΜ, Πρόεδρος

Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς

† Ὁ Διαουλίας Δαμασκηνὸς

ΠΡΑΞΕΙΣ ΣΥΣΤΑΣΕΩΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΑΡΓΟΛΙΔΟΣ

ΑΠΟΦΑΣΙΣ

Περί συστάσεως και λειτουργίας 'Εκκλησιαστικού 'Ιδρύματος υπό την έπωνυμία «ΕΝΟΡΙΑΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΝ ΚΕΝΤΡΟΝ ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΠΙΔΑΥΡΟΥ» τής 'Ιεράς Μητροπόλεως 'Αργολίδος.

Έχοντες υπ' όψει:

1. Τάς διατάξεις τών άρθρων 29, παράγρ. 2, και 67 του Ν. 590/1977 «Περί Καταστατικού Χάρτου τής 'Εκκλησίας τής 'Ελλάδος» έν συνδυασμῷ πρός τό άρθρον 20 παρ. 2 του υπ' αριθμ. 1/1969 Κανονισμού τής 'Ιεράς Συνόδου (Φ.Ε.Κ. 185/τ.Α'/1970).

2. Τήν εϋθύνην ήμῶν δια τήν πνευματικήν καλλιέργειαν του ποιμνίου τής 'Ιεράς Μητροπόλεως 'Αργολίδος.

3. Τό από 12.10.1997 Πρακτικόν του 'Εκκλησιαστικού Συμβουλίου του 'Ιερού Ναού 'Αγίου Νικολάου 'Αρχαίας 'Επιδάυρου.

4. Τήν υπ' αριθμ. 790/30.10.1997 πρότασιν ήμῶν πρός τήν 'Ιεράν Σύνοδον.

4. Τήν από 6.11.1997 'Εγκριτικήν 'Απόφασιν τής Δ.Ι.Σ.

'Αποφασίζομεν

Συνιστώμεν έν τή 'Ενορία 'Αγίου Νικολάου 'Αρχαίας 'Επιδάυρου 'Εκκλησιαστικόν 'Ιδρυμα, τελούν υπό τήν έποπτεία τής 'Ιεράς Μητροπόλεως και φέρον τήν έπωνυμία: «ΕΝΟΡΙΑΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΝ ΚΕΝΤΡΟΝ ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΠΙΔΑΥΡΟΥ», τής 'Ιεράς Μητροπόλεως 'Αργολίδος, μέ σκοπόν τήν ανάπτυξιν δραστηριοτήτων δια τήν πνευματικήν οίκοδομήν του λαού του Θεού και ιδιαίτερω τήν εξυπηρέτησιν του πνευματικού, κατηχητικού, ιεραποστολικού, φιλανθρωπικού, κοινωνικού και πολιτιστικού έργου τής 'Ενορίας 'Αγίου Νικολάου 'Αρχαίας 'Επιδάυρου, τήν προσέγγισιν τών νέων εις τά ιδανικά τής φυλής υπό τό φῶς τής 'Ελληνορθόδοξου παραδόσεως, και τήν ψυχαγωγίαν αυτών.

Τά άφορώντα εις τήν λειτουργία του 'Ιδρύματος τούτου ρυθμίζονται δια του κατωτέρω Κανονισμού.

Η παραύσα να δημοσιευθή εις τήν 'Εφημερίδα τής Κυβερνήσεως και τό περιοδικόν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ».

Έν Ναυπλίῳ τῆ 15.11.1997

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ
† Ο 'Αργολίδος ΙΑΚΩΒΟΣ

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ

Περί συστάσεως και λειτουργίας 'Εκκλησιαστικού 'Ιδρύματος υπό τήν έπωνυμία: «'Ενοριακόν Πνευματικόν Κέντρον του 'Ιερού Ναού «ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ» 'Αρχαίας 'Επιδάυρου» τής 'Ιεράς Μητροπόλεως 'Αργολίδος.

Άρθρον 1

Σύστασις, Έδρα, Σφραγίς

'Ιδρύεται εις τόν 'Ιερόν Ναόν 'Αγίου Νικολάου, εις τήν 'Αρχαίαν 'Επιδάυρον, Πνευματικόν Κέντρον υπό τήν έπωνυμία «ΕΝΟΡΙΑΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΝ ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΠΙΔΑΥΡΟΥ».

Η έδρα του είναι τό εις τό προαύλιον του 'Ενοριακού Ναού «ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ», ύπάρχον κτίριον, συνολικού έμβαδού τριακοσίων (300) τ.μ.

Τό Πνευματικόν Κέντρον έχει ιδικήν του σφραγίδα, ήτις φέρει:

α. Εις τό κέντρον της εικόνα έμφανίζουσα τόν 'Αγιον Νικόλαον.

β. Εις πρώτον κύκλον τās λέξεις: «ΕΝΟΡΙΑΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΝ ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΠΙΔΑΥΡΟΥ» και

γ. Τόν τίτλον τής 'Ιεράς Μητροπόλεως 'Αργολίδος.

Άρθρον 2

Σκοποί του 'Ενοριακού Πνευματικού Κέντρου

Σκοποί του 'Ενοριακού Πνευματικού Κέντρου 'Επιδάυρου είναι:

α. Μορφωτικοί: Η κατανόησις από τούς ένορίτας και κυρίως από τούς νέους, τής άποστολής τής 'Εκκλησίας, τής άποστολής του ανθρώπου εις τήν κοινωνία και ή γνώσις και βίωσις τής 'Ορθοδοξίας και τής 'Ορθόδοξου Παραδόσεως.

β. 'Επιμορφωτικοί: Η ύποβοήθησις τής οικογενείας μέ κάθε πρόσφορον μέσον εις τήν άγωγήν τών παιδιών. Η παρότρυνσις μελέτης πνευματικών - μορφωτικών βιβλίων.

γ. Ψυχαγωγικοί: Η ψυχαγωγία τών νέων και όλων έν γένει τών ένοριτών. Η προσφορά άγάπης και στοργής μέσα από έκκλησιαστικές, πολιτιστικές, κοινωνικές εκδηλώσεις.

Άρθρον 3

Μέσα δια τήν επίτευξιν τών σκοπών

Οί παραπάνω σκοποί θα έπιτευχθούν:

1. Μέ τήν διοργάνωσιν όμιλών και διαλέξεων.

2. Μέ τήν λειτουργίαν Σχολών Γονέων, 'Αγιογραφίας, Μουσικής.

3. Μέ τήν λειτουργίαν Κατηχητικών Σχολείων και 'Ομάδων.

4. Μέ τήν λειτουργίαν Δανειστικής Βιβλιοθήκης.

5. Μέ τήν προσπάθειαν διοργανώσεως τμημάτων καλλιτεχνικών και έπιστημονικών εκδηλώσεων και δραστηριοτήτων.

6. Μέ τήν δημιουργίαν τμημάτων - μαθημάτων ένισχυτικών τής 'Ελληνικής Γλώσσης.

7. Μέ τήν έκδοσιν Τοπικού 'Εντύπου.

Άρθρον 4

Κεντρική 'Οργάνωσις - Διοικήσις, Προσωπικόν

Τό 'Ενοριακόν Πνευματικόν Κέντρον 'Επιδάυρου υπόκειται εις τήν πνευματικήν και διοικητικήν έποπτεία τής 'Ιεράς Μητροπόλεως 'Αργολίδος και διοικείται από πενταμελές Συμβούλιον, τό όποιον άπαρτίζεται από: α) Τόν 'Εφημέριον του 'Ιερού Ναού 'Αγίου Νικολάου, ώς Πρόεδρον β) Έν μέλος του 'Εκκλησιαστικού Συμβουλίου του 'Ι. Ναού και γ) Τρείς λαϊκούς άνδρες ή γυναίκες, μέλη τής ένορίας, τά όποία προτείνονται από τόν Πρόεδρον και διορίζονται από τό Μητροπολιτικόν Συμβούλιον τής 'Ιεράς Μητροπόλεως 'Αργολίδος.

Εις τήν πρώτην συνεδρίασιν τό Διοικητικόν Συμβούλιον του 'Ιδρύματος εκλέγει μέ ψηφορία τόν 'Αντιπρόεδρον, τόν Γραμματέα και τόν Ταμία και αναφέρει τά άποτελέσματα τής εκλογής εις τήν 'Ιεράν Μητρόπολιν 'Αργολίδος.

Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου του 'Ιδρύματος, εκπροσωπεί αυτό ένώπιον κάθε Διοικητικής, Δικαστικής και 'Εκκλησιαστικής 'Αρχής. Όταν κωλύεται ό Πρόεδρος, τόν ά-

ναπληροί ό Άντιπρόεδρος. Όταν παρίσταται ανάγκη όρκου, ό Πρόεδρος δύναται νά έξουσιοδοτη έν τών μελών του Διοικητικού Συμβουλίου.

Ό Γραμματεός τηρεί Άρχειον, βιβλίον Πράξεων, Πρωτόκολλον Άλληλογραφίας και συνυπογράφει μετά του Προέδρου την άλληλογραφίαν και τά έντάλματα πληρωμών.

Ό Ταμίας τηρεί Βιβλίον Ταμείου, Φάκελλον αποδείξεων και ένταλμάτων.

Η θητεία τών μελών όρίζεται τριετής με δικαίωμα έπαναδιορισμού.

Όι άπαρτίζοντες τό Συμβούλιον προσφέρουν τις ύπηρεσίες των άμισθί.

Άρθρον 5

Άρμοδιότητες του Διοικητικού Συμβουλίου

1. Τό Διοικητικόν Συμβούλιον έπιλαμβάνεται κάθε ύποθέσεως λειτουργίας, όργάνωσης και διαχείρισης του Ένοριακού Κέντρου.

2. Καταρτίζει τόν έτήσιον Προϋπολογισμόν και Άπολογισμόν, οι όποιοι ύποβάλλονται προς έλεγχον και έγκρισιν εις τό Μητροπολιτικόν Συμβούλιον.

3. Οι άποφάσεις λαμβάνονται κατά πλειοψηφίαν. Έν περιπτώσει ίσοψηφίας ύπερισχύει ή ψήφος του Προέδρου.

4. Συνεργάζεται άρμονικά με κάθε άλλον Πνευματικόν, ή Πολιτιστικόν, ή Κοινωνικόν φορέα του τόπου, ό όποιος έχει παρομοίους στόχους και σκοπούς.

5. Δύναται νά παραχωρή ή μέρος του Πνευματικού Κέντρου, δωρεάν, προς χρήσιν κάθε έκδηλώσεως τών φορέων του τόπου, με την προϋπόθεσιν ότι δέν παραβιάζονται ή ιερότης του χώρου, ή καθαριότης, οι σκοποι του Ένοριακού Κέντρου, και τό πρόγραμμα λειτουργίας του.

6. Δέν δύναται νά παραχωρήση μόνιμον στέγασιν άλλου φορέως, είτε δωρεάν είτε έπ' ένοικίω.

7. Άποφασίζει για κάθε άλλο θέμα για τό όποιο δέν γίνεται λόγος εις τόν παρόντα Κανονισμόν Λειτουργίας.

Άρθρον 6

Προσωπικόν Έργασίας

Διά την εύρυθμον λειτουργίαν του Ένοριακού Πνευματικού Κέντρου Έπιδάουρου, τό Διοικητικόν Συμβούλιον δύναται νά άποφασίξη πρόσληψιν του άπαραιτήτου Προσωπικού, άναλόγως προς τους στόχους και σκοπούς του, ίκανού νά έργασθ ή είτε έπ' άμοιβή, είτε άμισθί.

Πάντως θεωρείται άναγκαία ή ύπαρξις Διευθυντού του Πνευματικού Κέντρου, Έπιμελητού, Καθαριστού ή Καθαριστριάς και τέλος Όδηγου, άν κριθ ή άπαραίτητος ή ύπαρξις αυτοκινήτου.

Άρθρον 7

Τηρούμενα βιβλία

Τό Πνευματικόν Κέντρον διατηρεί τά έξής βιβλία:

α) Βιβλίον κτηματολογίου, εις τό όποιον καταγράφεται όλη ή κινητή και άκίνητη περιουσία του.

β) Βιβλίον Πρωτοκόλλου.

γ) Βιβλίον Πράξεων του Διοικητικού Συμβουλίου.

δ) Βιβλίον Ταμείου και Διπλότυπα εισπράξεων και πληρωμών, θεωρημένα από την Έραν Μητρόπολιν Άργολίδος.

ε) Βιβλίον κινήσεως όχημάτων.

στ) Βιβλία άπόδοσης και προόδου τών μαθητών τών διαφόρων Σχολών.

Άρθρον 8

Πόροι του Ίδρύματος

Πόροι δια την καλήν και άπόσκοπτον λειτουργίαν του Ίδρύματος είναι:

1. Χρηματικά ποσά προερχόμενα από τακτική ή έκτακτον ένίσχυσιν του Ίερού Ναού Άγ. Νικολάου Άρχαίας Έπιδάουρου, εις τόν Προϋπολογισμόν του όποίου θα έγγράφεται κατ' έτος σχετικόν κονδύλιον.

2. Έπιχορηγήσεις του Δημοσίου ή κάθε άλλου Όργανισμού

3. Δωρεές και κληρονομίες ύπερ του Ίδρύματος.

4. Έσοδα και εισπράξεις από πώλησιν έντύπου, ή από λαχειοφόρους άγοράς, ή άλλας προσφόρους έκδηλώσεις.

5. Κάθε άλλο έσσοδον προερχόμενον εκ νομίμου και χρηστής πηγής.

Άρθρον 9

Διάθεσις τών πόρων

Όι πόροι του Ίδρύματος διατίθενται με πολλήν προσοχήν και σπουδήν:

1. Διά τόν έξοπλισμόν του Πνευματικού Κέντρου.

2. Διά την προμήθειαν βιβλίων ή άλλων υλικών, άπαραιτήτων εις την λειτουργίαν του.

3. Διά την διοργάνωσιν έορτών, όμιλιών, συνεδρίων, έκδηλώσεων έν γένει άπαραιτήτων εις την έπιτυχίαν τών σκοπών του Πνευματικού Κέντρου.

4. Διά την πληρωμήν τυχόν έμμίσθου προσωπικού, τό όποιον θα προσλαμβάνεται αναλόγως τών στόχων και προγραμμάτων του Κέντρου.

5. Διά την έκτύπωσιν του ένημερωτικού έντύπου και την άποστολήν του εις τους συνδρομητάς.

6. Διά την ένίσχυσιν κάθε άλλου κοινωφελούς, πνευματικού και πολιτιστικού έργου, τό όποιον είναι σύμφωνον με τους σκοπούς του Ένοριακού Πνευματικού Κέντρου.

Άρθρον 10

Μεγάλοι Εύεργέτες - Εύεργέτες - Δωρητάς

Τό Διοικητικόν Συμβούλιον του Πνευματικού Κέντρου δύναται νά ανακηρύξη Μεγάλου Εύεργέτας, Εύεργέτας και Δωρητάς, είτε έν ζωή, είτε μετά θάνατον άτομα τά όποια έβοήθησαν ή υλικώς ή ήθικώς, τό Πνευματικόν Κέντρον, αναγράφοντας τά όνόματά των εις σχετικήν θέσιν έντός τής μεγάλης αίθούσης του.

Άρθρον 11

Ό παρών κανονισμός δύναται νά τροποποιηθ ή με άπόφασιν του Διοικητικού Συμβουλίου και έγκρίσει του Μητροπολιτικού Συμβουλίου τής Έρας Μητροπόλεως Άργολίδος.

Άρθρον 12

Έν περιπτώσει διαλύσεως του Ένοριακού Πνευματικού Κέντρου άπασα ή κινητή και άκίνητος περιουσία του περιέρχεται εις τόν Ίερόν Ναόν Άγίου Νικολάου Άρχαίας Έπιδάουρου.

Άρθρον 13

Ό παρών Κανονισμός ισχύει από την δημοσίευσίν του εις την «Έφημερίδα τής Κυβερνήσεως» και εις τό περιοδικόν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ».

Άρθρον 14

Έκ τής δημοσίευσεως του παρόντος Κανονισμού προκαλείται δαπάνη εις βάρος του Προϋπολογισμού του Νομικού Προσώπου του Ί. Ναού Άγίου Νικολάου Άρχαίας Έπιδάουρου, τό ύψος τής όποιάς δέν είναι δυνατόν νά ύπολογισθ ή.

Έν Ναυπλίω τή 15.11.1997.

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ
† Ο Άργολίδος ΙΑΚΩΒΟΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΙΩΑΝΝΟΥ ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ 14 (115 21)**

Άρ. Πρωτ. 3796

Άρ. Διεκπ. 1378   Αθήναι 25 Νοεμβρίου 1997

**ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΟΝ ΣΥΝΟΔΙΚΟΝ
ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ**

ΚΛΗΤΗΡΙΟΝ ΕΠΙΚΡΙΜΑ

Πρός
τόν Πρεσβύτερον Γεώργιον Μιχαλόπουλον
τού Σπυρίδωνος,
Κληρικόν τῆς Ἱ.Μ. Γουμενίσσης, Ἀξιουπόλεως
καί Πολυκάστρου
(νύν ἀγνώστου διαμονῆς)

Καλεῖσαι ἵνα ἐμφανισθῆς αὐτοπροσώπως ἐνώπιον τοῦ Πρωτοβαθμίου διὰ Πρεσβυτέρους, Διακόνους καί Μοναχοὺς Συνοδικοῦ Δικαστηρίου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἐν Ἀθήναις καί ἐν τῷ Συνοδικῷ Μεγάρῳ κειμένῳ ἐπὶ τῶν ὁδῶν Ἰωάννου Γενναδίου 14 καί Ἰασίου 1, τὴν 5ην Φεβρουαρίου 1998, ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος Πέμπτην καί ὥραν 5ην ἀπογευματινὴν ἵνα δικασθῆς κατηγορούμενος ἐπὶ κωλυματικῇ προσκτῆσει τῆς ἱερατικῆς ιδιότητος καί συγκεκριμένως ὅτι παρὰ τὸ ὅτι ἐνυμφεύθης τὴν 30.3.1981 τὴν δίγαμον Μαρίαν Παπαγιάννη θυγατέρα Παύλου καί Φωτεινῆς τέως σύζυγον Ζαχαρίου Κώνστα, διαζευχθεῖσαν αὐτὸν δυνάμει τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 232/1979 διαζευκτηρίου τῆς Ἱ. Μ. Θεσ/νίκης, ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 3912/2.2.1994 πιστοποιητικοῦ τοῦ Δημάρχου Θεσ/νίκης, προεχειρίσθης παρὰ τὸ Θεῖον καί Ἱερὸν Κανονικὸν Δίκαιον τῆς Ὁρθοδόξου Καθολικῆς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας καί εἰδικώτερον τῶν ἹΗ' Ἱεροῦ Κανόνος τῶν Ἀγ. Ἀποστόλων, Γ' Ἱεροῦ Κανόνος τῆς ΣΤ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου καί ΚΖ' Ἱεροῦ Κανόνος Μ. Βασιλείου, οἵτινες ἀποκλείουν τὴν προχείρισιν εἰς τινα ἱερατικὸν βαθμὸν τῶν λαμβανόντων ὡς σύζυγον χήραν ἢ ἐκβεβλημένην, εἰς πρεσβύτερον τῆς Ὁρθοδόξου Καθολικῆς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, ἐπὶ κανονικῷ ἀδικήματι σαφῶς προβλεπομένῳ καί ρητῶς τιμωρουμένῳ ὑπὸ τῶν ἐν τοῖς ὑπερθεν προρρηθέντων Θεῶν καί Ἱερῶν Κανόνων.

Προσεπιδηλοῦμέν σοι ὅτι ἐν περιπτώσει ἀπειθείας σου καί μὴ ἐμφανίσσεώς σου τῇ ὡς ἄνω

ἡμέρα τε καί ὥρα θέλεις δικασθῆ ἐρήμην.

**Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΟΥ
ΣΥΝΟΔΙΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ**

† Ὁ Αἰτωλίας καί Ἀκαρνανίας ΘΕΟΚΛΗΤΟΣ
Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ

Ἀρχιμ. Σεραφεῖμ Μεντζελόπουλος

Ἱερὰ Μητρόπολις Καρυστίας καί Σκύρου

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καί τῶν ἄρθρων 33 - 37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περὶ ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καί Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρῶσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις τῶν Ἱερῶν Ναῶν

α) Ἐφημερίου: Ἀγίας Παρασκευῆς ἐνορίας Βέλου καί
β) Διακόνου: Ἀγίας Τριάδος ἐνορίας Κονιστρῶν καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καί ἔχοντας τὰ κανονικὰ καί νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Κύμῃ τῇ 15ῃ Νοεμβρίου 1997

† Ὁ Καρυστίας καί Σκύρου ΣΕΡΑΦΕΙΜ

Ἱερὰ Μητρόπολις Μεσογαίας καί Λαυρεωτικῆς

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις α) τῶν ἄρθρων 38, παράγρ. 2 καί 67 τοῦ Ν. 590/1977, β) τοῦ Ν. Δ. 1398/1973, γ) τοῦ Ν. 673/1977 καί προκειμένου ἵνα προβῶμεν εἰς ἀνακήρυσιν ὑποψηφίου πρὸς πλήρωσιν τῆς κενῆς θέσεως τακτικοῦ Διακόνου ἐν τῷ ἱ. ναῷ

Ἀναλήψεως Κυρίου Κορωπίου Ἀττικῆς καλοῦμεν τοὺς βουλομένους ἵνα καταλάβωσι τὴν Διακονικὴν ταύτην θέσιν καί ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ «Περὶ ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καί Ἐφημερίων» προβλεπόμενα κανονικὰ καί νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα δικαιολογητικὰ διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Σπάτῃ τῇ 19ῃ Νοεμβρίου 1997

† Ὁ Μεσογαίας καί Λαυρεωτικῆς ΑΓΑΘΟΝΙΚΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Μεσογαίας καί Λαυρεωτικῆς

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου

38 παρ. 2 του Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἀρθρῶν 33 - 37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περὶ ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τακτικοῦ ἔφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ

Ἐψώσεως Τιμίου Σταυροῦ - Σταυροῦ Ἀττικῆς καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῆς ἀνωτέρω κενῆς θέσεως.

Ἐν Σπάτα τῆ 19ῃ Νοεμβρίου 1997

† Ὁ Μεσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς ΑΓΑΘΟΝΙΚΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Ἄρτης

Ἐχοντας ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις: α) τῶν ἀρθρῶν 38, παράγρ. 2 καὶ 67 τοῦ Ν. 590/1977, β) τοῦ Ν. Δ. 1398/1973, γ) τοῦ Ν. 673/1977, δ) τὴν ὑπ' ἀρ. 204/23.11.1963 ἡμετέραν ἀπόφασιν «περὶ συστάσεως 10 ὀργανικῶν θέσεων Διακόνων ἐν τῇ Ἱ. Μητροπόλει Ἄρτης» καὶ ε) τὴν ὑπ' ἀρ. 2104/1976 ἐγκύκλιον τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καὶ προκειμένου ἵνα προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου πρὸς πλήρωσιν τῆς κενῆς θέσεως τακτικοῦ Διακόνου ἐν τῷ ἱ. ναῷ

Ἁγίων Ἀποστόλων πόλεως Ἄρτης καλοῦμεν τοὺς βουλομένους ἵνα καταλάβωσι τὴν Διακονικὴν ταύτην θέσιν καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ἀρθρου 34/1α τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ «Περὶ ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων» προβλεπόμενα κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα δικαιολογητικὰ διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Ἄρτῃ τῆ 21ῃ Νοεμβρίου 1997

† Ὁ Ἄρτης ΙΓΝΑΤΙΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Ἄρτης

Ἐχοντας ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἀρθρῶν 33 - 37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περὶ ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τακτικοῦ ἔφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ

Προφήτη Ἡλία Μεγαλόχαρης καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῆς ἀνωτέρω κενῆς θέσεως.

Ἐν Ἄρτῃ τῆ 24ῃ Νοεμβρίου 1997

† Ὁ Ἄρτης ΙΓΝΑΤΙΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Μεσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς

Ἐχοντας ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις: α) τῶν ἀρθρῶν 38, παράγρ. 2 καὶ 67 τοῦ Ν. 590/1977, β) τοῦ Ν. Δ. 1398/1973, γ) τοῦ Ν. 673/1977 καὶ προκειμένου ἵνα προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου πρὸς πλήρωσιν τῆς κενῆς θέσεως τακτικοῦ Διακόνου ἐν τῷ ἱ. ναῷ

Ἁγίων Ἀναργύρων Σπάτων

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους ἵνα καταλάβωσι τὴν Διακονικὴν ταύτην θέσιν καὶ ἔχοντας τὰ προβλεπόμενα κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα δικαιολογητικὰ διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Σπάτα τῆ 27ῃ Νοεμβρίου 1997

† Ὁ Μεσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς ΑΓΑΘΟΝΙΚΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Ζιχνῶν καὶ Νευροκοπίου

Ἐχοντας ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἀρθρῶν 33 - 37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περὶ ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τακτικοῦ ἔφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ

Ἁγίου Γεωργίου Ν. Ζίχνης (γ' θέσις)

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῆς ἀνωτέρω κενῆς θέσεως.

Ἐν Ν. Ζίχνη τῆ 28ῃ Νοεμβρίου 1997

† Ὁ Ζιχνῶν καὶ Νευροκοπίου ΣΠΥΡΙΔΩΝ

Ἱερὰ Μητρόπολις Χαλκίδος

Κενῆς οὔσης μιᾶς θέσεως Ἱεροκήρυκος τοῦ Ν. 817/1978 τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱερᾶς Μητροπόλεως καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης εἰς τὸ περιοδικὸν ΕΚΚΛΗΣΙΑ, ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ, μετὰ σχετικῆς αἰτήσεως διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Χαλκίδι, τῆ 28ῃ Νοεμβρίου 1997

† Ὁ Χαλκίδος ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Χαλκίδος

Ἐχοντας ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἀρθρῶν 33 - 37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περὶ ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», καθὼς καὶ τοῦ Ν.Δ. 1398/73, προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις:

Α) Τακτικῶν Ἐφημερίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν
 1) Τιμ. Ζώνης Ἀμελάντων, 2) Ἀγ. Τριάδος Καμαρίτσας, 3) Ἀγ. Νικολάου Νεοχωρίου, 4) Ὁσ. Ἰωάννου Μακρυμάλῃ, 5) Ἀγ. Ἰωάννου Πολυλόφου, 6) Ἀγ. Παρασκευῆς Κουρκουλῶν, 7) Τρ. Ἱεραρχῶν Σκιάθου, 8) Γεν. Θεοτόκου Σκιάθου, 9) Β' θέσις Ἀγ. Μαρίνης Χαλκίδος, 10) Β' θέσις Εὐαγγ. Ἰστιάας, 11) Ἀγ. Ἀθανασίου Γαλατσάδων, 12) Ἀγ. Παντελεήμονος Καμματριάδων Ἰστιάας, 13) Β' θέσις Κοιμ. Θεοτόκου Δοκοῦ, 14) Ἀγ. Νικολάου Γιάλτρων, 15) Ἀγ. Ἀθανασίου Δαφνούσας, 16) Ζωοδ. Πηγῆς Τσοῦκας, 17) Ἀγ. Δημητρίου Ροβῶν, 18) Ἀγ. Νικολάου Ἀλλονήσου

καὶ Β) Διακόνων τῶν Ἱ. Ναῶν Μεταμορφώσεως Σωτήρος Ψαχνῶν καὶ Ἀγ. Νικολάου Χαλκίδος τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱερᾶς Μητροπόλεως καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης εἰς τὸ περιοδικὸν ΕΚΚΛΗΣΙΑ, ὑποβάλλωσιν ὑμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά, μετὰ σχετικῆς αἰτήσεως διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Χαλκίδι, τῆ 28ῃ Νοεμβρίου 1997

† Ὁ Χαλκίδος ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

**Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον
 Πατριαρχικὴ Ἐξαρχία Πάτμου**

Πράξις ὑπ' ἀριθμ. 9

**Ο ΚΑΘΗΓΟΥΜΕΝΟΣ ΚΑΙ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΣ
 ΕΞΑΡΧΟΣ ΠΑΤΜΟΥ
 ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΗΣ ΑΜΦΙΛΟΧΙΟΣ**

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἀρθρων 33-37 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων» προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις τῶν Ἱερῶν Ναῶν:

α. Ἐφημερίου: Ἱεροῦ Ναοῦ Ἀγ. Γεωργίου, Νήσου Ἀγαθονησίου τῆς Πατριαρχικῆς Ἐξαρχίας Πάτμου, καὶ

β) Διακόνου: Ἱεροῦ Ναοῦ Παναγίας Κοιμητηρίων Χώρας Πάτμου καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν τῇ Ἱ. Πατριαρχικῇ Ἐξαρχίᾳ Πάτμου τῇ 24.11.1997

Ὁ Καθηγούμενος
 καὶ Πατριαρχικὸς Ἐξαρχος Πάτμου
 † Ἀρχιμανδρίτης ΑΜΦΙΛΟΧΙΟΣ

« ΕΚΚΛΗΣΙΑ »

**ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ
 ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
 ΒΡΑΒΕΙΟΝ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ
 ΙΩ. ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ 14 - 115 21 ΑΘΗΝΑΙ
 Τηλ. καὶ Fax 72.18.308**

ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος ΣΕΡΑΦΕΙΜ
 † Ὁ Δράμας ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ
 † Ὁ Πατρῶν ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ
 † Ὁ Γόρτυνος ΘΕΟΦΙΛΟΣ

ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Ὁμότ. Καθηγ. **ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ**

Ἄρχων Διδάσκαλος τοῦ Εὐαγγελίου τῆς Μ.Χ.Ε.
 Τακτικὸν Μέλος τῆς «Εὐρωπαϊκῆς Ἀκαδημίας
 τῶν Ἐπιστημῶν καὶ τῶν Τεχνῶν»

Ἐκ τοῦ Τυπογραφείου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας
 Ἰασίου 1, 11521 Ἀθήναι, Τηλ. 7210.734
 Προϊστάμενος: Σωκράτης Μαυρογόνατος

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

*Εὐαγγέλιον Δ. Θεοδώρου, Ἁγίου Ὄρος καὶ Πολιτισμὸς.
 Μητροπ. Μεσσηνίας Χρυσοστόμου, Μερικαὶ ἀναμνήσεις
 διὰ τὸν Ἀρχιμανδρίτην Χρυσόστομον Ταβλαδωράκη.
 Μητροπ. Ναυπάκτου Ἱεροθέου, Ἡ εἰκόνα τοῦ συγχρόνου
 κόσμου.
 Ἐπισκ. Νεοχωρίου Παύλου, Ὁ ἅγιος ἔθνομάρτυς Σεραφείμ,
 ἀρχιεπίσκοπος Φαναρίου καὶ Νεοχωρίου Καρδίτσας.
 Ἰωάννου Πεσμαζόγλου, Ἡ ἀποστολὴ τῆς Ὀρθοδοξίας στὸ
 σύγχρονον κόσμον.
 Παρατηρήσεις καὶ Σχόλια.
 Ἐκκλησιαστικὰ Χρονικά.
 Βιβλιοκρισίαι.
 Κανονισμὸς 97/1997 (Ἐκκλ. Μουσείου «Ἅγιος Ἀπ. Ἀπολλὸν»
 καὶ Αἰθούσης «Ἅγιος Ἀπ. Ἰούστος» Κορίνθου).
 Πράξεις ονοτάσεως Ἐκκλ. Ἰδρύματος - Πνευμ. Κέντρον
 Ἀρχαίας Ἐπιδαύρου Ἀργολίδος.
 Παράρτημα.*